

ห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าลาดกระบัง

หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ
INTERNATIONAL CULTURE LYBRARY AND
ENCYCLOPEDIA BUDDHISM BANGKOK

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 30121
วัน,เดือน,ปี... 27 ก.ย. 2550

b. 419.19350
i.....

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2547

ปริญญาานิพนธ์ : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ
INTERNATIONAL CULTURE LIBRARY AND
ENCYCLOPEDIA BUDDHISM BANGKOK

นักศึกษา : นางสาวนุชนลิน ชุ่มชัยเทพ รหัส 46035052
อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์
คณะ : ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ภาควิชา : ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
สาขาวิชา : สถาปัตยกรรม

.....

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้คณะกรรมการตรวจปริญญาานิพนธ์ได้ตรวจพิจารณา และเห็นชอบแล้วจึงอนุมัติให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2547

.....คณะบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(รศ.ดร.วิจิตร ชินะตะกุล)

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์พัสดราภรณ์ มีศิริ)

.....กรรมการ
(อาจารย์สมิทธิ์ หวังเจริญ)

.....กรรมการ
(ผศ.สมพล ดำรงเสถียร)

.....กรรมการ

(ผศ.สุรศักดิ์ กิ่งขาว)

.....กรรมการ

(ผศ.สุทัศน์ จุฬามานี)

.....กรรมการ

(ดร.คัมพงษ์ หนูบรรจง)

.....กรรมการ

(อาจารย์สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์)

.....กรรมการ

(อาจารย์เบญจวรรณ อุบลศรี)

.....กรรมการ

(อาจารย์ทศพร โสดาบรรล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ชูเกียรติ แซ่ตั้ง)

.....กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ชาติไท จันเสน)

.....กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(อาจารย์อัครพงศ์ อนุพันธ์พงศ์)

ปรินญาณินพนธ์ : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ
 INTERNATIONAL CULTURE LIBRARY AND
 ENCYCLOPEDIA BUDDHISM BANGKOK
 นักศึกษา : นางสาวนุตนลิน อุ่นชัยเทพ รหัส 46035052
 อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์
 คณะ : ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 ภาควิชา : ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
 สาขาวิชา : สถาปัตยกรรม

บทคัดย่อ

โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนอง
 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่อง
 ของเศรษฐกิจแบบพอเพียง แก้ปัญหาความยากจน ยกกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมรัฐวิสาหกิจ
 ขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และส่งเสริมการส่งออก
 นายกรัฐมนตรีคนที่ 23 ของประเทศไทย (พตท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร) มีนโยบายหลักคือ การ
 รวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน วางรากฐานการพัฒนา แก้ปัญหาความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิต
 ส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา มีนโยบายหลักคือ การ
 สร้างรายได้สู่ประเทศ เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคเอเชีย และเป็นศูนย์กลางการ
 พัฒนาอุตสาหกรรมรองรับการถ่ายทำภาพยนตร์ให้มีมาตรฐาน ทัดเทียมนานาชาติประเทศไทย
 ของกระทรวงวัฒนธรรม มีนโยบายหลักคือ เป็นศูนย์กลางเผยแพร่ความรู้ ถ่ายทอด และ
 แลกเปลี่ยนผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของภูมิภาคเอเชีย

โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯไม่เพียงแต่จะเป็นแหล่งส่งเสริม
 ทางด้านการศึกษาแล้ว ยังเป็นแหล่งส่งเสริมทางด้านศิลปวัฒนธรรมของไทยและภูมิภาคเอเชีย
 รวมไปถึงสันตนาการต่างๆ เป็นการยกระดับและพัฒนาทั้งทางด้านความรู้และจิตใจควบคู่กันไป

ในการจัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและการจัดทำปรินญาณินพนธ์
 จึงได้มีการกำหนดวิธีการศึกษาเป็นขั้นตอน โดยการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ การศึกษา
 และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถาปัตยกรรม การออกแบบทางสถาปัตยกรรม บทสรุปและข้อเสนอแนะ

กิตติกรรมประกาศ

โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ จะสำเร็จมิได้ถ้าปราศจากความกรุณา ความช่วยเหลือ คำปรึกษา และข้อมูลรายละเอียดแก่ผู้จัดทำ ตลอดจนผู้ให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ จนสามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีที่ปรากฏ

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณกระทรวงวัฒนธรรม กรมการผังเมือง สำหรับข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำปริญญานิพนธ์ อาจารย์สันติ กวินวงศ์ไพบุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาและคอยให้การสนับสนุนการทำงาน อาจารย์ชาติไท จันเสน คอยให้แนวคิดทางด้านสถาปัตยกรรม รวมไปถึงกรรมการ เลขานุการ และอาจารย์ทุกท่านในสาขาสถาปัตยกรรม ผู้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำปริญญานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้จัดทำยังต้องขอขอบคุณ เพื่อนเป้ เพื่อนน้ำ เพื่อนระปู อาลี อาอ้วงที่ให้กำลังใจมาตลอด สำคัญที่สุดที่ควรจะขอบคุณและขาดเสียมิได้คือ บุพการี “ แม่จุ่ม ” ซึ่งท่านเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านการเงิน และเป็นกำลังใจในการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ และขอขอบพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวถึงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นุตนลิน อุ่นชัยเทพ
ผู้จัดทำปริญญานิพนธ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภูมิ	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 เหตุผลในการเสนอปริญญาโท	4
1.3 ความเป็นมาของปัญหา	5
1.4 แนวทางการแก้ปัญหา	5
1.5 วัตถุประสงค์ของปริญญาโท	6
1.6 ขอบเขตของการศึกษาปริญญาโท	6
1.7 วิธีการดำเนินปริญญาโท	10
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
1.9 อภิธานศัพท์	12
บทที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ	
2.1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้านนโยบาย	14
2.2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้านเศรษฐกิจ	20
2.3 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้านสังคม	27
2.4 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้านกายภาพ	37
บทที่ 3 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสถาปัตยกรรม	
3.1 การศึกษาอาคารตัวอย่าง	46
3.2 การวิเคราะห์รายละเอียดโครงการ	59
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค	93
3.4 การวิเคราะห์รายละเอียดที่ตั้งโครงการ	100

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 การออกแบบอาคารในโครงการ	
4.1 แนวความคิดในการออกแบบผังบริเวณ	105
4.2 ผลงานการออกแบบ	106
บทที่ 5 สรุปผลการทำปฏิญานิพนธ์และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์	135
5.2 ข้อเสนอแนะ	135
เอกสารอ้างอิง	137
ภาคผนวก	
ประวัติผู้จัดทำปฏิญานิพนธ์	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงรายได้ประชากรต่อเดือนต่อครัวเรือนของประชากรในประเทศ	22
ตารางที่ 2.2 แสดงรายได้ประชากรต่อเดือนต่อครัวเรือนของประชากรภาคกลาง	24
ตารางที่ 2.3 แสดงรายได้ประชากรต่อเดือนต่อครัวเรือนของประชากรในกรุงเทพมหานคร	26
ตารางที่ 2.4 แสดงความหนาแน่นของประชากร ปี 2534	31
ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ.2541-2546	32
ตารางที่ 2.6 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ.2541-2546	32
ตารางที่ 2.7 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ.2541-2546 (ภาคกลาง)	34
ตารางที่ 2.8 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ.2541-2546 (ภาคกลาง)	34
ตารางที่ 2.9 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ.2541-2546 (กรุงเทพมหานคร)	36
ตารางที่ 2.10 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ.2541-2546 (กรุงเทพมหานคร)	36
ตารางที่ 3.1 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนบริหาร	61
ตารางที่ 3.2 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนอ่านหนังสือแบบนันทนาการ	65
ตารางที่ 3.3 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า	67
ตารางที่ 3.4 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนสารนิเทศและกิจกรรมพิเศษ	69
ตารางที่ 3.5 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนหอพระไตรปิฎกนานาชาติ	71
ตารางที่ 3.6 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนห้องประชุม	73
ตารางที่ 3.7 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนบริการ	74
ตารางที่ 3.8 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย	81
ตารางที่ 3.9 แสดงค่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก	84
ตารางที่ 3.10 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนบริหาร	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.11 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนต้อนรับ	86
ตารางที่ 3.12 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนบริการ	87
ตารางที่ 3.13 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า	88
ตารางที่ 3.14 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนสารนิเทศและกิจกรรมพิเศษ	89
ตารางที่ 3.15 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนหอพระไตรปิฎก	90
ตารางที่ 3.16 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนห้องประชุม สัมมนา	91
ตารางที่ 3.17 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนซ่อมบำรุง	92
ตารางที่ 3.18 แสดงตารางการเปรียบเทียบการเลือกเขตที่ตั้งโครงการ	102

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พ.ศ.2541-2546	22
แผนภูมิที่ 2.2	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคกลาง พ.ศ.2541-2546	23
แผนภูมิที่ 2.3	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2541-2546	25
แผนภูมิที่ 3.1	แสดงการวิเคราะห์กำลังคนในโครงการ	60
แผนภูมิที่ 3.2	แสดงโครงสร้างการบริหารโครงการ	75
แผนภูมิที่ 3.3	แสดงพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร	80
แผนภูมิที่ 3.4	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก	84
แผนภูมิที่ 3.5	แสดงความสัมพันธ์ของส่วนบริหาร	85
แผนภูมิที่ 3.6	แสดงความสัมพันธ์ของส่วนต้อนรับ	86
แผนภูมิที่ 3.7	แสดงความสัมพันธ์ของส่วนบริการ	87
แผนภูมิที่ 3.8	แสดงความสัมพันธ์ของส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า	88
แผนภูมิที่ 3.9	แสดงความสัมพันธ์ของส่วนสารนิเทศและกิจกรรมพิเศษ	89
แผนภูมิที่ 3.10	แสดงความสัมพันธ์ของส่วนหอพระไตรปิฎก	90
แผนภูมิที่ 3.11	แสดงความสัมพันธ์ของส่วนห้องประชุม สัมมนา	91
แผนภูมิที่ 3.12	แสดงความสัมพันธ์ของส่วนซ่อมบำรุง	92

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	แสดงผังที่ตั้งโครงการ	41
ภาพที่ 2.2	แสดงข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร	42
ภาพที่ 3.1	แสดงพื้นที่ใช้สอยวัดมหาธาตุ	50
ภาพที่ 3.2	แสดงพื้นที่ใช้สอยศูนย์วัดศรีสุदारามวรวิหาร	51
ภาพที่ 3.3	แสดงพื้นที่ใช้สอยหอสมุดแห่งชาติ	57
ภาพที่ 3.4	แสดงพื้นที่ใช้สอยหอสมุดสุรัตน์ โอสถานุเคราะห์	58
ภาพที่ 3.5	แสดงแผนที่ตั้งโครงการและทัศนียภาพโดยรอบ	103
ภาพที่ 3.6	แสดงลักษณะกายภาพโดยรอบของโครงการ	104
ภาพที่ 3.7	แสดงการวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งโครงการ	104
ภาพที่ 4.1	แสดงแนวความคิดในการออกแบบ	105
ภาพที่ 4.2	แสดงการวางแผนการทำงาน	106
ภาพที่ 4.3	แสดงบทนำ	106
ภาพที่ 4.4	แสดงความเป็นมาของโครงการ	107
ภาพที่ 4.5	แสดงการศึกษาข้อมูลด้านนโยบาย	107
ภาพที่ 4.6	แสดงการศึกษาข้อมูลด้านนโยบาย (2)	108
ภาพที่ 4.7	แสดงการศึกษาด้านเศรษฐกิจ	108
ภาพที่ 4.8	แสดงการศึกษาด้านเศรษฐกิจ (2)	109
ภาพที่ 4.9	แสดงการศึกษาด้านสังคม	109
ภาพที่ 4.10	แสดงการศึกษาด้านสังคม (2)	110
ภาพที่ 4.11	แสดงการศึกษาด้านกายภาพ	110
ภาพที่ 4.12	แสดงการศึกษาด้านกายภาพ (2)	111
ภาพที่ 4.13	แสดงการศึกษาด้านกายภาพ (3)	111
ภาพที่ 4.14	แสดงการศึกษาด้านกายภาพ (4)	112
ภาพที่ 4.15	แสดงการศึกษาด้านกายภาพ (5)	112
ภาพที่ 4.16	แสดงการศึกษาอาคารตัวอย่าง	113
ภาพที่ 4.17	แสดงการศึกษาอาคารตัวอย่าง (2)	113

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.18 แสดงการศึกษาอาคารตัวอย่าง (3)	114
ภาพที่ 4.19 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของโครงการ	114
ภาพที่ 4.20 แสดงพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร	115
ภาพที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการ	115
ภาพที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ	116
ภาพที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ (2)	116
ภาพที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ (3)	117
ภาพที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ (4)	117
ภาพที่ 4.26 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ (5)	118
ภาพที่ 4.27 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ	118
ภาพที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์งานระบบของโครงการ	119
ภาพที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	119
ภาพที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ (2)	120
ภาพที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ (3)	120
ภาพที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ (4)	121
ภาพที่ 4.33 แสดงแผนที่ตั้งโครงการ	121
ภาพที่ 4.34 แสดงลักษณะทางกายภาพและบริเวณโดยรอบของที่ตั้งโครงการ	122
ภาพที่ 4.35 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	122
ภาพที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์การจัดวางกลุ่มอาคาร	123
ภาพที่ 4.37 แสดงเส้นทางการสัญจรในโครงการ	123
ภาพที่ 4.38 แสดงการจัดวางองค์ประกอบของโครงการ	124
ภาพที่ 4.39 แสดงการจัดวางองค์ประกอบของโครงการ (2)	124
ภาพที่ 4.40 แสดงแนวความคิดในการออกแบบโครงการ	125
ภาพที่ 4.41 แสดงผังแม่บทของโครงการ	126
ภาพที่ 4.42 แสดงผังบริเวณ	127
ภาพที่ 4.43 แสดงแปลนพื้นที่ 1	128

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.44 แสดงแปลนพื้นที่ชั้น 2	129
ภาพที่ 4.45 แสดงรูปด้าน 1,2	130
ภาพที่ 4.46 แสดงรูปด้าน 3,4	131
ภาพที่ 4.47 แสดงรูปตัด A,B	132
ภาพที่ 4.48 แสดงทัศนียภาพภายนอก	133
ภาพที่ 4.49 แสดงทัศนียภาพภายใน	133
ภาพที่ 4.50 แสดงหุ่นจำลอง	134
ภาพที่ 4.51 แสดงหุ่นจำลอง (2)	134

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในทวีปเอเชีย ซึ่งนับเป็นแหล่งรวมมรดกวัฒนธรรมต่างๆ เป็นประเทศที่เปิดรับการแลกเปลี่ยน เรียนรู้วัฒนธรรมนานาชาติอย่างต่อเนื่อง ตลอดมา และเป็นประเทศที่แสดงบทบาทอย่างชัดเจนในทุกเวทีของโลกว่ามีศักยภาพ และพร้อมที่จะเป็นผู้นำของกลุ่มประเทศเอเชียในด้านความร่วมมือด้านต่างๆ ให้คนเอเชียเปิดตลาดเข้าหากัน เพื่อเพิ่มแรงดึงดูดทางเศรษฐกิจเข้าสู่ทวีปเอเชีย และส่งเสริมให้คนในชาติและทวีปเอเชียของเราได้เรียนรู้และคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติและทวีปเป็นสำคัญ (Nationalism & Regionalism) กระทรวงวัฒนธรรม จึงเห็นควรกำหนดให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่การเรียนรู้องค์ความรู้และกิจกรรม ทางศิลปะและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในทวีปเอเชีย¹

สภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันนี้ส่งผลให้การศึกษาและความรู้ เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันและการพัฒนาประชาชนในสังคมให้มีคุณภาพ การกระจายความรู้และการศึกษาอย่างทั่วถึงจะทำให้สังคมมีศักยภาพในการพัฒนา นอกจากนี้ยังผลให้ประชาชนได้รู้จักบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอันนำมาซึ่งความเจริญของสังคมในภายภาคหน้า การให้การศึกษาแก่ประชาชนมิได้หลายทาง การศึกษานอกระบบเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการกระจายความรู้และการศึกษาให้ทั่วถึงประชาชนในสังคม

นับว่า หอสมุดเป็นการให้การศึกษานอกระบบที่มีความสำคัญและมีบทบาทเป็นอย่างมาก ในการกระจายความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยอย่างเสมอภาค เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ศึกษาแสวงหาความรู้ตามความสนใจของแต่ละบุคคล ไม่จำกัดสิทธิในการได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หอสมุดจึงเป็นแหล่งความรู้ที่ประชาชนทุกคนสามารถเก็บเกี่ยวความรู้และข้อมูลข่าวสารได้ทุกโอกาส

¹โครงการพัฒนาศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย , กระทรวงวัฒนธรรม ,(ม.ป.ท.),(ม.ป.ป.)

ในอดีตที่ผ่านมาหอสมุดที่มีอยู่นั้น ยึดมั่นอยู่กับสื่อทรัพยากรประเภทสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว ปัจจุบันเมื่อสังคมเจริญมากขึ้น วิทยาการต่างๆ ได้ก้าวหน้ามากขึ้น มีการประดิษฐ์สื่อชนิดต่างๆ มาใช้ในการศึกษาหาความรู้และค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารมากมาย ซึ่งนับเป็นแหล่งความรู้รูปแบบใหม่ที่เอื้อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้ามากยิ่งขึ้น

หอสมุดจึงควรเป็นศูนย์รวมของทรัพยากรทั้งสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์และสิ่งไม่ตีพิมพ์ หรือวัสดุสื่อโสตทัศนศึกษา ที่สามารถให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เต็มที่ เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้นอกระบบที่มีประสิทธิภาพ และยังสามารถพัฒนาให้เป็นสถานที่พักผ่อนใช้เวลาให้เป็นประโยชน์เป็นแหล่งที่ประชาคมของชุมชน ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

ฉะนั้น หอสมุดที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและหอพระไตรปิฎกโดยตรง ยังมีน้อยมาก เรียกได้ว่าแทบจะไม่มีเลยก็เป็นได้ จะยังคงมีเพียงพิพิธภัณฑ์บางแห่งที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และมีหอสมุดบางแห่งที่สามารถแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในหอสมุดให้เป็นที่เก็บรวบรวมพระไตรปิฎกเอาไว้บ้างเพื่อให้ผู้สนใจได้เข้าไปศึกษา

การนำเสนอหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ ของกระทรวงวัฒนธรรมมีเหตุผลในการนำเสนอด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ด้านนโยบาย ประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้น โดยมีนโยบายด้านต่างๆ ของการจัดทำแผนขึ้นดังนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-3 (พ.ศ.2504-2519) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาสาธารณูปโภค การพัฒนาชนบท การสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการส่งออก ทำให้ชาวต่างชาติรู้จักประเทศไทยมากขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4-6 (พ.ศ.2520-2534) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่องของการส่งเสริมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และการเกษตร และทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค พัฒนาฝีมือแรงงาน พัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกและการค้าต่างประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7-8 (พ.ศ.2535-2544) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่องของการส่งเสริมรัฐวิสาหกิจและราชการ การส่งเสริมศักยภาพของคน พัฒนาเศรษฐกิจการค้า ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่องของเศรษฐกิจแบบพอเพียง แก้ปัญหาความยากจน ยกกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และส่งเสริมการส่งออก นายกรัฐมนตรีคนที่ 23 ของประเทศไทย (พตท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร) มีนโยบายหลักคือ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน วางรากฐานการ

พัฒนา แก้ปัญหาความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา มีนโยบายหลักคือ การสร้างรายได้สู่ประเทศ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคเอเชีย และเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมรองรับการถ่ายทำภาพยนตร์ให้มีมาตรฐาน ทัดเทียมนานาชาติ นโยบายของกระทรวงวัฒนธรรม มีนโยบายหลักคือ เป็นศูนย์กลางเผยแพร่ความรู้ ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของภูมิภาคเอเชีย

ด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-7 ได้ใช้งบประมาณในด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค พัฒนาการศึกษา และอุตสาหกรรมส่งออก ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 นั้นใช้งบประมาณในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ส่งเสริมการส่งออก และส่งเสริมการท่องเที่ยว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.8 ต่อปี จากผลการสนับสนุนดังกล่าวทำให้ภาพรวมของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเป็นประเทศทางเศรษฐกิจ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้นโครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติกรุงเทพฯ จึงมีความเป็นไปได้สูงในการเป็นส่วนหนึ่งของการขยายตัวทางเศรษฐกิจแนวโน้มข้างต้น

ด้านสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-3 (พ.ศ.2504-2519) ประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งหมดประมาณ 41.3 ล้านคน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4-6 (พ.ศ.2520-2534) จำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นเป็น 57.7 ล้านคน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7-8 (พ.ศ. 2535-2544) มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นเป็น 60.8 ล้าน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) นั้นมีประชากรเป็น 62,308,887 คน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 95 รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม คริสต์ พราหมณ์ ฮินดู และซิกข์ตามลำดับ ส่วนด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น จะมีการแบ่งไปตามลักษณะท้องถิ่นของแต่ละภาค ประชากรส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับการศึกษาภาคบังคับ โดยเป็นประชากรในวัยศึกษาร้อยละ 49.54 เป็นอัตราที่ยังไม่ค่อยสูงพอหากเทียบกับหลายประเทศ โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติกรุงเทพฯ เป็นโครงการที่ช่วยรองรับกับปัญหาดังกล่าว

ด้านกายภาพ ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและหุบเขามีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 513,115 ตารางกิโลเมตรตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น ภาคเหนือเป็นที่ภูเขา หุบเขาและป่าทึบ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูง ภาคตะวันออกเป็นที่ราบชายฝั่ง ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ภาคใต้ฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกเป็นที่ราบชายฝั่ง โดยประเทศไทยได้มี

การจัดผังเมืองโดยรวมแบ่งออกเป็นเมืองเศรษฐกิจ เมืองท่องเที่ยว สำหรับภาคกลางเป็น ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและเป็นศูนย์กลางการศึกษา โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎก นานาชาติ กรุงเทพฯ ตั้งอยู่บริเวณที่ของการรถไฟ การเข้าถึงสามารถไปได้หลายหลากเส้นทาง มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โดยพื้นที่ตั้งโครงการได้ถูกกำหนดให้เป็น พื้นที่ทางวัฒนธรรม การออกแบบอาคาร จึงมีผลกระทบต่อชุมชนและภาพลักษณ์ของประเทศจึง ต้องมีการออกแบบให้สอดคล้องกับกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายควบคุมอาคารต่างๆ พระราชบัญญัติผังเมือง และพระราชบัญญัติควบคุมสิ่งแวดล้อม

โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯไม่เพียงแต่จะเป็นแหล่งส่งเสริม ทางด้านการศึกษาแล้ว ยังเป็นแหล่งส่งเสริมทางด้านศิลปวัฒนธรรมของไทยและภูมิภาคเอเชีย รวมไปถึงสันตนาการต่างๆ เป็นการยกระดับและพัฒนาทั้งทางด้านความรู้และจิตใจควบคู่กันไป

1.2 เหตุผลในการเสนอปฏิญญานีพนธ์

ด้านนโยบาย เพื่อสอดคล้องแผนนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่ต้องการพัฒนาคนให้มีความรู้ การพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง เพิ่มทักษะ และความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ สิ่งแวดล้อม รากฐานทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีให้เข้มแข็งมากขึ้น เพื่อปูพื้นฐานให้เกิด นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีที่เป็นของไทยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ

ด้านเศรษฐกิจ เพื่อตอบสนองจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ตามนโยบายของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นการพัฒนาให้บริการ ด้านการศึกษาเป็นแหล่งความรู้และยกระดับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

ด้านสังคม เพื่อตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 สามารถ ปรับให้สอดคล้องกับสภาพตามความต้องการ โดยเพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น การใช้ภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น รวมไปถึงเนื้อหาทางด้าน ศิลปวัฒนธรรม

ด้านกายภาพ เป็นการรองรับการขยายตัวอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวเป็นการสนับสนุนรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี พร้อมทั้งเป็นการรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคในแถบเอเชีย

1.3 ความเป็นมาของปัญหา

ด้านนโยบาย ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ผ่านมาทำให้ทราบว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังไม่ค่อยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เท่าที่ควร อีกทั้งการเผยแพร่มุมมองทางศิลปวัฒนธรรมยังมีขอบเขตที่ไม่กว้างพอสำหรับการรองรับความเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค ทั้งนี้เพื่อรองรับนโยบายและการขยายตัวทางเศรษฐกิจอันใกล้นี้

ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากประเทศไทยได้รับแรงคึกคักการแข่งขันด้านทรัพยากรมนุษย์อันมาจากประเทศในเอเชียมีเป้าหมายรวมกันในการรวมตัวทางเศรษฐกิจภายในปี 2536 เพื่อเป็นตลาดเดียวและมีฐานผลิตร่วมกันทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารสนเทศทางการศึกษายังไม่สูงเท่าที่ควร อันเป็นผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ด้านสังคม จากปัญหาประชากรปัจจุบัน ทั้งเรื่องปัญหาคุณภาพชีวิต ปัญหาการว่างงาน ปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงปัญหาทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมไทยปัจจุบัน อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ

ด้านกายภาพ ปัญหาการใช้ที่ดินไม่คุ้มค่า ใช้ที่ดินผิดประเภทไม่สอดคล้องกับนโยบายของกรมผังเมือง ทำให้เกิดการลงทุนในด้านการใช้ที่ดินมีความหนาแน่นมาก และหนาแน่นน้อยไม่เท่ากัน ก่อให้เกิดผลเสียต่อรูปที่ดินและการขยายตัวในอนาคต

1.4 แนวทางการแก้ปัญหา

ด้านนโยบาย ศึกษาและสนับสนุนให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมไปถึงการจัดสรรสถานที่สำหรับท่องเที่ยว และศึกษาการเสนองานในลักษณะศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายต่างๆ และวิธีการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ

ด้านเศรษฐกิจ มีการส่งเสริมการลงทุนสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยโดยการเร่งพัฒนาบุคลากรที่สามารถทำงานได้ในระดับนานาชาติ ด้านการท่องเที่ยว ทัศนกรรม อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านสังคม สนับสนุนการขยายนโยบายทางการศึกษา เพิ่มจำนวนและแนวทางในการศึกษาให้มากขึ้น และหลากหลายรูปแบบ เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันมีผลต่อการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชีย

ด้านกายภาพ พัฒนาที่ดิน มีการจัดสรรที่เพื่อใช้ในการประกอบการอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ อันจะส่งผลดีต่อจินตภาพ ภาพพจน์ และภาพลักษณ์ของเมืองให้ดีขึ้น

1.5 วัตถุประสงค์ของปฏิญญานิพนธ์

ด้านนโยบาย

- เพื่อตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)
- เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- เพื่อเป็นจุดรวมทางด้านศิลปวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชีย

ด้านเศรษฐกิจ

- เพื่อตอบสนองจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากขึ้นทุกปี และเป็นการนำรายได้เข้าสู่ประเทศในด้านหนึ่ง
- เพื่อเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงทางด้านธุรกิจของภูมิภาคเอเชีย เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ

ด้านสังคม

- เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านศิลปวัฒนธรรม
- เพื่อพัฒนาบุคลากรและสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการสนับสนุนกลุ่มแข่งขันทางเศรษฐกิจ

ด้านกายภาพ

- เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพการใช้ที่ดินอย่างคุ้มค่า
- เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการใช้ที่ดินของกรมการผังเมือง

1.6 ขอบเขตของปฏิญญานิพนธ์

1.6.1 ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล

ในการศึกษาการจัดตั้งโครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพมหานคร จะต้องทำ การศึกษาข้อมูลระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

1.6.1.1 การศึกษาข้อมูลระดับภาค

ด้านนโยบาย การศึกษาแผนพัฒนาเมืองหลักและเมืองรองของ แผนยุทธศาสตร์ที่เป็นนโยบายทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคกลาง

ด้านเศรษฐกิจ การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของภาคกลาง

ด้านสังคม การศึกษาสภาพสังคม บริหาร การปกครองของภาคกลาง

ด้านกายภาพ การศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ ศึกษาสภาพแวดล้อม และการใช้ที่ดิน

1.6.1.2 การศึกษาข้อมูลระดับจังหวัด

ด้านนโยบาย การศึกษาแผนพัฒนาจุลยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาของกรุงเทพมหานครรวมถึงการศึกษาแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร

ด้านเศรษฐกิจ การศึกษาด้านเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร

ด้านสังคม การศึกษาสภาพสังคม การบริหารงาน ส่วนการปกครองของกรุงเทพมหานคร

ด้านกายภาพ การศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ การใช้ที่ดินในกรุงเทพมหานคร

1.6.1.3 การศึกษาข้อมูลระดับเขตห้วยขวาง

ด้านนโยบาย การศึกษาแผนพัฒนาจุลยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาของเขตห้วยขวางรวมถึงการศึกษาแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของเขตห้วยขวาง

ด้านเศรษฐกิจ การศึกษาด้านเศรษฐกิจของเขตห้วยขวาง

ด้านสังคม การศึกษาสภาพสังคม การบริหารงาน ส่วนการปกครองของเขตห้วยขวาง

ด้านกายภาพ การศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ การใช้ที่ดินในเขตห้วยขวาง

1.6.2 ขอบเขตของการออกแบบ

ขอบเขตของโครงการประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ส่วนบริหาร

- ห้องผู้อำนวยการ
- ห้องรองผู้อำนวยการ
- เลขานุการ
- บัญชี ธุรการ
- ห้องประชุมคณะกรรมการ
- ห้องพนักงาน
- ห้องซ่อมแซมหนังสือ

- ห้องรับแขกผู้มาติดต่อ
- ห้องน้ำ ส้วม

2. ส่วนต้อนรับ

- โถงต้อนรับ
- ประชาสัมพันธ์
- พื้นที่ขายของที่ระลึก
- พื้นที่ควบคุมการเข้าออก
- พื้นที่สำหรับฝากของ
- ห้องน้ำสำหรับพนักงาน
- ห้องน้ำสำหรับผู้มาใช้ห้องสมุด

3. ส่วนบริการ

- ห้องพักพนักงาน
- ห้องพักแม่บ้าน
- ห้องเก็บของพนักงาน
- ที่ทำการหัวหน้าแผนก
- แผนกรักษาความปลอดภัย
- แผนกดูแลความสะอาด
- แผนกช่างซ่อมบำรุง
- แผนกบริการทั่วไป
- ห้องน้ำ ส้วม
- ห้องเก็บของ
- ห้องเก็บเครื่องมือทำความสะอาด
- ห้องเก็บขยะ

4. ส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า

- พื้นที่อ่านหนังสือ
- พื้นที่อ่านหนังสืออ้างอิง
- ห้องอ่านหนังสือสำหรับผู้พิการ
- ส่วนสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์
- เคาน์เตอร์ควบคุม
- ห้องถ่ายเอกสาร
- ห้องน้ำ ส้วม

5. ส่วนสารนิเทศและงานกิจกรรมพิเศษ

- ส่วน Lobby และพื้นที่เคาน์เตอร์สำหรับควบคุม
- ห้องเรียนรู้ภาคทฤษฎี
- ห้องเรียนภาคปฏิบัติ
- พื้นที่ส่วนเน้นทนาการ
- พื้นที่จัดนิทรรศการถาวร
- พื้นที่จัดนิทรรศการชั่วคราว

6. ส่วนโครงการหอพระไตรปิฎกนานาชาติ

- ส่วน Lobby และพื้นที่เคาน์เตอร์ควบคุม
- ห้องเรียนรู้ภาคทฤษฎี (ห้องเก็บหนังสือและพระไตรปิฎก)
- ห้องอ่านหนังสือ
- ห้องเรียนภาคปฏิบัติ
- พื้นที่ปฏิบัติธรรมในร่มและกลางแจ้ง

7. พื้นที่ห้องประชุม และห้องสัมมนาย่อย

- ห้องประชุม 100 คน
- ห้องสัมมนา 20 คน

8. ส่วนบริการ

- ห้องควบคุมไฟฟ้าอาคาร
- ห้องเครื่องหม้อแปลงไฟฟ้า
- ห้องเครื่องปั๊มน้ำ
- ห้องเครื่องปรับอากาศ

1.7 วิธีการดำเนินปฏิญญานิพนธ์

วิธีการดำเนินปฏิญญานิพนธ์ โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ ได้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.7.1 การศึกษาข้อมูล

1.7.1.1 ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

- ชั้นปฐมภูมิ จากการสังเกต สัมภาษณ์และสอบถาม
- ชั้นทุติยภูมิ จากเอกสาร รายงานของทางราชการ รายงานทางสถิติ

และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งข้อมูลเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1.7.1.2 ข้อมูลทางด้านนโยบาย

- นโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9
- นโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- นโยบายทางด้านศิลปวัฒนธรรม

1.7.1.3 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

- ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ ภาคกลางและ

กรุงเทพมหานคร

- สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน
- ความเป็นไปได้ของโครงการ
- อัตราการลงทุนและผลที่ได้รับ

1.7.1.4 ข้อมูลทางด้านสังคม

- สภาพของสังคม การปกครอง และบริหารงาน
- จำนวนการเพิ่ม - ลดของนักท่องเที่ยว
- พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

- การช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการสนับสนุนกิจการทางการท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรม

1.7.1.5 ข้อมูลทางด้านกายภาพ

- สภาพภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น โครงการ

- ผังการใช้ที่ดิน

- เทศบัญญัติ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

- ระบบสาธารณูปโภค - สาธารณูปการ

1.7.2 ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

จากการรวบรวมข้อมูลทางด้านต่างๆ แล้วจะทำการแยกรายละเอียดเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการทางสถิติ และประเมินแนวความคิดตามหลักของเหตุผล ดังนี้

1.7.2.1 ข้อมูลทางด้านนโยบาย

- ทำการแยกรายละเอียดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง

- วิเคราะห์นโยบายด้านการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจ ด้านการลงทุน

- วิเคราะห์นโยบายทางด้านศิลปวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

1.7.2.2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ

- วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการโดยใช้ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้อง

- วิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวทางด้านต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

โครงการโดยอาศัยข้อมูลจากสถิติที่เกี่ยวข้อง

1.7.2.3 ข้อมูลทางด้านสังคม

- วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ เพื่อกำหนดองค์ประกอบความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอย

1.7.2.4 ข้อมูลทางด้านกายภาพ

- พิจารณาหาที่ตั้งโครงการ โดยพิจารณาผังการใช้ที่ดินเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องและระบบสาธารณูปโภค - สาธารณูปการ เพื่อหาศักยภาพของที่ตั้ง

1.7.3 ขั้นสังเคราะห์ข้อมูล

เป็นการนำผลจากการวิเคราะห์มาสรุป ประเมินค่า เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ

1.7.4 ขั้นเสนอแนะ และการออกแบบ

- สร้างแนวความคิดในการออกแบบ
- สร้างทางเลือกให้เหมาะสมกับการออกแบบ
- กระบวนการในการออกแบบ
- กำหนดกิจกรรมในโครงการ เพื่อทราบถึงองค์ประกอบหลังของโครงการ

1.7.5 ขั้นนำเสนอ

- ภาคข้อมูล และวิเคราะห์
- กระบวนการออกแบบและวิธีการดำเนินการของโครงการ
- รูปแบบทางสถาปัตยกรรม
- ทุนจำลอง

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากปริญญาโท

- 1.8.1 ได้ศึกษาและรับรู้ถึงข้อมูลด้านนโยบายระดับประเทศ ภาค จังหวัด และท้องถิ่น
- 1.8.2 ได้มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบอาคารประเภทอาคารหอสมุด
- 1.8.3 ได้มีความรู้ความเข้าใจในระบบเทคนิคต่างๆที่ใช้ในอาคาร
- 1.8.4 ได้ทราบถึงปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการออกแบบอาคาร
- 1.8.5 ได้มีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้ในการออกแบบอาคาร

1.9 อภิธานศัพท์

1. หอสมุดแห่งชาติ (Nation Library) ได้แก่ หอสมุดที่จัดตั้งเพื่อเก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์และไลตทัศน์วัสดุทุกชนิด และทุกสื่อที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยหรือผลิตในประเทศอื่น แต่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศนั้นๆ สำหรับค้นคว้าวิจัย และถือเสมือนว่าสื่อเหล่านั้นเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชาติ หอสมุดแห่งชาติไทยนอกจากกรุงเทพมหานครแล้วยังมีสาขาในจังหวัด นครศรีธรรมราช สงขลา เชียงใหม่ ลำพูน สิงห์บุรี ชลบุรี ขอนแก่น และบุรีรัมย์อีกด้วย

2. หอสมุดมัลติมีเดีย (Multimedia Library) คือ สถานที่รวบรวมวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ทุกชนิด ทั้งที่อยู่ในลักษณะสิ่งพิมพ์และสื่อประเภทอื่นๆ โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้จัดทำและจัดเตรียมไว้ให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ได้ทำการศึกษาค้นคว้าตามความต้องการของแต่ละบุคคลด้วยความเสมอภาค

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

2.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโครงการด้านนโยบาย

2.1.1 การศึกษาข้อมูลด้านนโยบายระดับประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้น โดยมีนโยบายด้านต่างๆ ของการจัดทำแผนขึ้นดังนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-3 (พ.ศ. 2504-2519) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาสาธารณูปโภค การพัฒนาชนบท การสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการส่งออก ทำให้ชาวต่างชาติรู้จักประเทศไทยมากขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4-6 (พ.ศ.2520-2534) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่องของการส่งเสริมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และการเกษตร และทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค พัฒนาฝีมือแรงงาน พัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกและการค้าต่างประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7-8 (พ.ศ.2535-2544) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่องของการส่งเสริมรัฐวิสาหกิจและราชการ การส่งเสริมศักยภาพของคน พัฒนาเศรษฐกิจการค้า ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นนโยบายที่ว่าด้วยเรื่องของเศรษฐกิจแบบพอเพียง แก้ไขปัญหาความยากจน ยกกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และส่งเสริมการส่งออก นายกรัฐมนตรีคนที่ 23 ของประเทศไทย (พตท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร) มีนโยบายหลักคือ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน วางรากฐานการพัฒนา แก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา มีนโยบายหลักคือ การสร้างรายได้สู่ประเทศ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคเอเชีย และเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมรองรับการถ่ายทำภาพยนตร์ให้มีมาตรฐาน ทัดเทียมนานาชาติ นโยบายของกระทรวงวัฒนธรรม มีนโยบายหลักคือ เป็นศูนย์กลางเผยแพร่ความรู้ ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของภูมิภาคเอเชีย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เป็น แผนที่นำมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยการที่จะทำให้ประชาชนดำเนินตามปรัชญาดังกล่าวนี้ก็ต้องอาศัยพื้นฐานในการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมความเป็นมนุษย์มาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบันนั่นก็คือ การปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามมาโดยตลอด ดังนั้นโครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเมืองสระแก้ว จึงเป็นโครงการที่ช่วยให้ประชาชนได้เห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์โบราณสถานโบราณวัตถุ และ ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และสมบูรณ์ดำเนินตามปรัชญาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

นโยบายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นับแต่ปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้มองเห็นว่า การท่องเที่ยวอันจะมุ่งเน้นเฉพาะเรื่องการตลาด การส่งเสริมเผยแพร่ให้ชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวให้มากอย่างเดียวไม่ได้ ยังจะต้องทำหน้าที่ทางด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อจัดและป้องกันปัญหาการบริการท่องเที่ยวที่ขาดคุณภาพ ตลอดจนสามารถลงทุนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยวให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเป็นรูปร่าง และมีแนวทางที่เด่นชัดในการปฏิบัติงานด้านการตลาดและการพัฒนาทางการท่องเที่ยวควบคู่กันไป กล่าวคือ ทางด้านการตลาดก็ได้มีการวางแผนการดำเนินงาน โดยใช้กลยุทธ์ทางการตลาดอย่างเป็นระบบ มีการจัดลำดับพื้นที่เป้าหมายด้านการตลาด มีการวิจัยตลาด เพื่อนำข้อมูลมาใช้ดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดแต่ละตลาดอย่างถูกต้องตามหลักวิชา ขณะเดียวกันก็มีการสำรวจศึกษาความเหมาะสม และวางแผนหลักในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มที่น่าจะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดีต่อไปได้ในอนาคต นอกจากนั้นยังได้ลงทุนในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวและ บริการด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนการจัดกิจกรรมงานเทศกาล ประเพณีต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้การท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นที่น่าสนใจ สำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศมากยิ่งขึ้นและตลอดทุกฤดูกาล โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ดำเนินตามนโยบายต่างๆ ดังนี้

1. ส่งเสริม ชักจูง ให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางมาสู่ประเทศไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เข้าเพิ่มพูนเศรษฐกิจส่วนรวมโดยวิธีส่วนตัว
2. ขยายแหล่งท่องเที่ยวให้กระจายไปในท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายรายได้จากการ

ท่องเที่ยวให้ถึงประชากรในทุกภูมิภาค

3. อนุรักษ์และฟื้นฟูสมบัติวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยรวมทั้งโบราณสถานโบราณวัตถุไว้ด้วยดีที่สุด
4. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานที่ดี เพื่อสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือนให้มากขึ้น
5. เพิ่มความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้สามารถเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางต่างๆ ในประเทศไทยด้วยความมั่นใจในความปลอดภัยของร่างกายและทรัพย์สินของตนและหมู่คณะ
6. ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยภายในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย และเยาวชน เพื่อเป็นการเพิ่มสวัสดิการด้านการท่องเที่ยวแก่คนไทย
7. สร้างกำลังคนที่เป็นคนไทยเข้าทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มากที่สุด
8. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอันเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

นโยบายการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม

ด้านการศึกษา

รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการศึกษารสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ดังนี้

1. เร่งจัดให้มีระบบและโครงสร้างทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งปวงอย่างแท้จริง
2. เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้คนไทยทั้งในเมืองและชนบท
4. จัดให้มีวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยรัฐเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพมาตรฐาน สนับสนุนและระดมทรัพยากร เตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่ายครอบครัวและอื่น ๆ รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส

6. สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

7. ส่งเสริมให้เกิดบูรณาการทางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา ในการให้การศึกษารวมแก่เด็กและเยาวชน

8. ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

9. ส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับนับถือ และไว้วางใจจากสาธารณชน รวมทั้งพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม

10. ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัย รักงาน และทำงานเป็น

11. ให้โอกาสแก่ผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับหรือมัธยมปลาย ผู้ว่างงาน และผู้สูงอายุได้ฝึกงานอาชีพอย่างน้อย 1 อาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เป็นผู้ประกอบการอิสระได้

12. ปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และพัฒนาถึงระดับปริญญาตรี เพื่อตอบสนองต่อภาคเกษตร อุตสาหกรรมและภาคบริการ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการ

ด้านการศาสนา

1. ส่งเสริมและสนับสนุนศาสนศึกษาและศาสนทายาทเพื่อเผยแผ่ศาสนาธรรม รวมทั้งสนับสนุนให้มีการพัฒนาศาสนสถานให้สะอาด ร่มเย็น สงบสุขให้เป็นประโยชน์ด้านจิตใจต่อชุมชน

2. สนับสนุนให้เด็ก และเยาวชนได้ศึกษาศาสนธรรม และร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนามากขึ้น โดยเฉพาะกับสมาชิกในครอบครัว

3. เชื้อให้ศาสนิกชนต่างศาสนาร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

ด้านวัฒนธรรม

1. ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ได้สืบค้นและศึกษาเรื่องราวของมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการอนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย
2. พัฒนาแหล่งวัฒนธรรม ศิลปวัตถุ และโบราณสถาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งรายได้ของประชาชน
3. ประสานให้ประชาชนและเยาวชนมีบทบาทและกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมกับสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน
4. สนับสนุนให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยอย่าง สมศักดิ์ศรีและสร้างสรรค์

2.1.2 การศึกษาข้อมูลด้านนโยบายระดับภาค

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ซึ่งมุ่งพัฒนาภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้เกิดศักยภาพสูงสุด โดยเฉพาะภาคกลาง ซึ่งมุ่งพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางความเจริญ และเป็นพื้นฐานของเศรษฐกิจหลัก รวมทั้งส่งทอดความเจริญกระจายสู่เมืองรอบๆ อย่างเป็นระบบ โดยแบ่งแนวทางการพัฒนาออกเป็น 3 ประการคือ

1. การพัฒนาพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลกำหนดแนวทางการพัฒนาขยายตัว โดยประสานการลงทุนโครงข่ายบริการพื้นฐาน กับการจัดการด้านที่ดินและสิ่งแวดล้อม ในการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลออกไปเชื่อมต่อกับพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ
2. การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกโดยกำหนดพื้นที่เป้าหมาย 3 แหล่งคือ แหลมฉบัง มาบตาพุด และชุมชนเมืองของภาคกลาง ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ทั้งนี้เพื่อช่วยรองรับการขยายตัวทางอุตสาหกรรม และลดความแออัดของกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
3. เริ่มพัฒนาพื้นที่แหล่งอุตสาหกรรมของภาคเอกชนตอนบน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลให้มีการขยายตัวมากขึ้นโดยเฉพาะบริเวณชานเมืองและยังมีผลถึงการสร้างปัญหาในด้านความแออัด และสภาวะแวดล้อมของเมือง จึงมีนโยบายที่จะพัฒนาเศรษฐกิจแห่งใหม่โดยไม่ต้องผ่านเข้ามาสร้าง ความแออัดในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนา โดยให้จังหวัดสระบุรีเป็นเมืองเศรษฐกิจหลักของภาคกลางตอนบน

2.1.3 การศึกษาข้อมูลด้านนโยบายของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครในช่วงที่ผ่านมามีการเจริญเติบโตของเมือง อย่างรวดเร็วไปในลักษณะ กระจัดกระจายไปในทุกทิศทุกทางอย่างไม่เป็นระบบ มีการใช้ประโยชน์ ที่ดินอย่างผสมผสานและ ขัดแย้งกันบางพื้นที่ขาดแคลนสาธารณูปโภคมารองรับโดยเฉพาะบริเวณชานเมืองที่มีการขยายตัว ออกจากตัวเมืองชั้นในเปลี่ยนพื้นที่เกษตรกรรมมาเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ธุรกิจอย่างรวดเร็ว จึง มีการจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานครขึ้น เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1 ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2520 ซึ่ง ในปัจจุบันกรุงเทพมหานครกำลังอยู่ในช่วงของแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 โดยนโยบาย ที่สำคัญของแต่ละแผนมีดังนี้

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2520-2524)

เพื่อให้การปรับปรุงระบบการใช้ที่ดิน ระบบการจราจร และระบบสาธารณูปโภคภายใน เขต กทม. ให้มีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับผังเมืองรวม ปรับปรุงสภาวะสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อ ร่างกายความเป็นอยู่ของประชาชน สภาพจิตใจ ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2525-2529)

เพื่อพัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาด้านกายภาพ สังคม เศรษฐกิจอนามัย และจิตใจเพื่อสอดคล้อง กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) อำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2525-2529)

เพื่อให้ประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยให้ได้ตาม เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 และตามอำนาจหน้าที่ตามพ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535-2539)

เพื่อปรับปรุงบริการด้านต่างๆทางสังคม สุขภาพ อนามัย ความปลอดภัย และเศรษฐกิจ ของประชากรปรับปรุงระบบการบริหารกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่างๆของกรุงเทพมหานคร ให้เกิดประสิทธิภาพรวมทั้งการสร้าง ความเข้าใจ และความร่วมมือกับประชาชนในท้องถิ่น

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544)เพื่อให้ กทม. เป็นเมืองที่เจริญเติบโต อย่างเป็นระบบ ตามหลักการสากลของการพัฒนาเมือง พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน และ

สิ่งแวดล้อมของเมือง ให้กรุงเทพมหานครเป็น "เมืองที่น่าอยู่" ให้การบริการสังคมแก่ประชาชน เป็นไปอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาสในสังคม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549)

มีผังเมืองรวมที่มีประสิทธิภาพ ใช้ชี้นำการพัฒนาเมืองได้อย่างเหมาะสม มีการแบ่งพื้นที่ บริเวณหรือย่านต่าง ๆ และกำหนดบทบาทอย่างชัดเจน ทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ธุรกิจ พื้นที่สีเขียว และพื้นที่โล่ง พื้นที่อนุรักษ์เชิงศิลปวัฒนธรรมและเชิงนิเวศ มีการกำหนดบริการโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดวางระบบคมนาคมขนส่ง และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วมในกระบวนการ วางผังเมืองและการปฏิบัติ รวมทั้งบำรุงรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

2.1.4 การศึกษานโยบายของโครงการ

การศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีนโยบายในการจัดตั้งโครงการ ดังนี้

1. เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9
2. เพื่อตอบสนองนโยบายของกรุงเทพมหานครและกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อตอบสนองนโยบายปฏิรูปการศึกษาไทย พัฒนาเยาวชนและประชาชนให้เกิดการปฏิรูปเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโครงการด้านเศรษฐกิจ

2.2.1 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ

ภายหลังจากประเทศไทยต้องเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจ รัฐบาลไทยได้ทบทวนทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เคียงคู่ไปกับการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจในโลกทุนนิยมไร้พรมแดน การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ความพยายามที่จะสร้างความเข้มแข็งให้ภาคการเกษตรในทิศทางที่เหมาะสม การระดมความคิดเพื่อปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง การสร้างระบบสื่อสารมวลชนที่เป็นกลางและมีประสิทธิภาพเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาคมเพื่อร่วมเป็นภาคีในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งแสวงหาทางเลือกอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับรากฐานของสังคมและกระแสโลกาภิวัตน์ บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง สาระอันเป็นหัวใจหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ที่มุ่งกระจายรายได้และผลพัฒนาไปสู่ชนบทพัฒนาคุณภาพชีวิต และพิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อม กับแผนพัฒนา

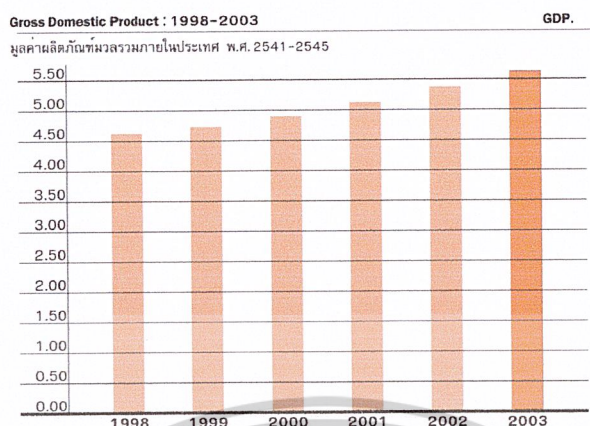
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบท โดยพลังของท้องถิ่นและการพัฒนาคนเป็นแนวทางที่สืบเนื่องมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) คงสะท้อนได้ถึงปัญหาที่คนไทยตระหนักและเตรียมการแก้ไข กล่าวคือการดำเนินตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2540 ซึ่งมีปรัชญาอยู่ที่การพัฒนาและการบริหารประเทศไปในทางสายกลาง ระหว่างกระแสโลกาภิวัตน์กับรากฐานภูมิปัญญาและศักยภาพของคนไทย เป็นแนวคิดสำคัญอันหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและถูกนำมาใช้เป็นเสมือนแนวทางหลักในการกำหนดทิศทางอนาคตของชาติโดยรวม เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

นับจากการประกาศใช้แผนพัฒนาฉบับที่ 6 จนถึงปัจจุบัน การขยายตัวของเศรษฐกิจถึงร้อยละ 13.2 โดยมีการขยายตัวในสาขาอุตสาหกรรมบริการ และเกษตร จากการขยายตัวที่ผ่านมารับได้ว่าสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดถึง 2 เท่า นอกจากนี้มีการคาดการณ์สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมากมาย มาจากการขยายตัวของการส่งออก การท่องเที่ยวและการลงทุนที่สูงขึ้นมาก โดยจะเห็นได้จากการลงทุนเฉลี่ยของภาคเอกชนในปี 2546 มีการขยายตัวร้อยละ 13.6 และอุตสาหกรรมภาคอสังหาริมทรัพย์ ที่มีการขยายตัวร้อยละ 8 ในปีเดียวกัน และมีแนวโน้มว่าอัตราการขยายตัวจะสูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงเวลาที่น่าลงทุนเป็นอย่างยิ่ง

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (Gross Domestic Product)

จากการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในปี 2543 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) มีมูลค่าเท่ากับ 4,904,725 ล้านบาท เมื่อดูจากอุตสาหกรรมหลักของประเทศแยกออกเป็นผลิตภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ คือ อุตสาหกรรม 33.89% การเกษตร 10.27% คำส่งและค้าปลีก 16.92% บริการ 14.35% ที่อยู่อาศัย 2.6% อื่นๆ 21.97% และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประเทศเฉลี่ยต่อบุคคล (Per Capital GDP) เท่ากับ 78,594 บาท

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศพ.ศ.2541-2546¹

ภาวะการลงทุนของภาครัฐบาล

การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค บริโภคภาครัฐบาลในปี 2546 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.6 ชะลอลงตัวลงมาจากอัตราเพิ่มร้อยละ 3.5 ในปีก่อนแม้ว่าวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2546 จะเพิ่มขึ้นมากตามปรับโครงสร้างเงินเดือนข้าราชการก็ตาม โดยรายจ่ายเพื่อการอุปโภคจากวงเงินงบประมาณรายจ่ายปี 2546 ที่จ่ายจริงเพิ่มขึ้นปีก่อนร้อยละ 18.6 ซึ่งรายจ่ายในวงเงินเดือนค่าจ้างเพิ่มขึ้นมากถึง ร้อยละ 20.5 ระยะที่รายจ่ายซื้อสินค้าและบริการ (รวมรายจ่ายด้านทหาร) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงร้อยละ 1.9 นอกจากนี้รายจ่ายเพื่อการอุปโภค บริโภค ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 50

ตารางที่ 2.1 แสดงรายได้และรายจ่ายต่อเดือนต่อครัวเรือนของประชากรในประเทศไทยพ.ศ. 2541-2546²

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Income	12,492	12,729	12,150	12,185	13,736	14,089
Expenditure	10,389	10,238	9,848	10,025	10,889	11,152

¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศพ.ศ.2541-2546 (Online), 18 กันยายน 2541. ที่มา <http://nso.go.th/thai/indext.htm>.

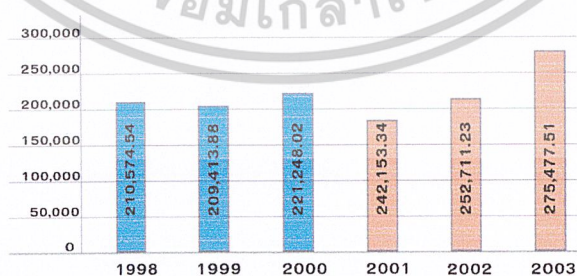
² สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายได้และรายจ่ายต่อเดือนต่อครัวเรือนของประชากรในประเทศไทยพ.ศ. 2541-2546 (Online), 18 กันยายน 2541. ที่มา <http://nso.go.th/thai/indext.htm>.

2.2.2 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของภาคกลาง

ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ทุกภาคขยายตัวสูงขึ้น โดยมี ภาคตะวันออก ภาคกลาง และ ภาคตะวันตกเป็นภาคนำ การผลิตในภูมิภาคเริ่มปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ทุกภาค มีอัตราการเติบโตสูงขึ้น โดยมีภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันตก เป็นภาคนำในอัตราร้อยละ 7.8 6.3 และ 5.3 ตามลำดับ โดยที่ภาคเหล่านี้เติบโตมาจากการผลิตใน สาขานอกภาคเกษตรเป็นสำคัญ โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรม สาขาการค้า และสาขา บริการ ส่วนภาคอื่นที่เหลือมีการเติบโตสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2542 อย่างไรก็ตาม ภาคเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังมีการเกษตรเป็น ฐานการผลิตหลักซึ่งในปีนี้ขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะในหมวดพืช พืชหลักได้ผลผลิตสูงขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิอากาศ เอื้ออำนวย ทำให้พืชไร่ได้ผลดี ทั้งข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และ ที่ขยายตัวสูงที่สุด คือ ผลไม้ นอกจากนี้หมวดปศุสัตว์ขยายตัวได้ดีตามภาวะการ บริโภคในประเทศและการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคได้มีอัตราเติบโตสูงขึ้นเนื่องจากหมวด พืชและ หมวดประมงขยายตัวเป็นบวกเล็กน้อย นับว่าดีกว่าปีที่ผ่านมาซึ่ง หดตัวลง และ ประกอบกับสาขาบริการขยายตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ ราคาพืชผลโดยเฉลี่ยสูงขึ้นจากปีที่แล้ว จึงทำ ให้รายได้ใน ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นแต่ไม่มากนัก ส่วนรายได้นอกภาคเกษตร ขยายตัวได้ดี ดังนั้น รายได้โดยรวมจึงสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดความต้องการที่อยู่อาศัย และอาคารพาณิชย์ ดังนั้น ภาวะการก่อสร้างในภูมิภาคจึงเริ่มฟื้นตัวหลังจากซบเซามา 3 ปีติดต่อกัน ภาพรวม GRP ของภาคกลางปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 6.3 มาจากภาคเกษตรที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 15.1 โดยเฉพาะ หมวดพืช ส่วนสาขาอุตสาหกรรมชะลอตัวลงจาก ปี 2542

Gross Regional Product : 1998-2003 GRP.

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในภาคกลาง พ.ศ. 2541-2545

แผนภูมิที่ 2.2 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคกลาง พ.ศ. 2541-2546³

³ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคกลางพ.ศ.2541-2546(Online),

18 กันยายน 2541.ที่มา <http://nso.go.th/thai/index.htm>.

การผลิตการเกษตร ปรับตัวสูงขึ้นในหมวดพืช ซึ่งปีนี้ขยายตัวได้ร้อยละ 25.6 เนื่องจากการปลูกข้าวได้ผลผลิตสูงทั้งนาปีและนาปรังกระจายทั่วทั้งภาค เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย รวมทั้งพืชผักต่างๆ และผลไม้ไม่มีผลผลิตมากขึ้น หมวดปศุสัตว์ ลดลงร้อยละ 2.0 โดยเฉพาะไก่เนื้อ ลดลงอย่างต่อเนื่องจากการบริโภคและการส่งออกที่ปรับลดลง ประกอบกับมีการเลี้ยงสุกรมากขึ้น รวมทั้งกระบือที่มีการเลี้ยงลดลงมาหลายปี ติดต่อกันปีนี้กลับเพิ่มขึ้น ผลจากการผลิตภาคเกษตรขยายตัวสูงขึ้นมาก จึงทำให้โครงสร้างการผลิตปรับตัวจากปีที่ผ่านมา โดยที่สัดส่วนการผลิตจากภาคเกษตรสูงขึ้นจากร้อยละ 10.6 เป็นร้อยละ 12.5 ของ GRP

การผลิตนอกภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ 12.3 ในปี 2546 เติบโตขึ้นร้อยละ 8.5 ในปีก่อน เป็นผลจากสาขาอุตสาหกรรมซึ่งเป็นสาขาหลักของภาค ปัจจุบันมีสัดส่วนถึงร้อยละ 60 เติบโตร้อยละ 16 ในปีที่ผ่านมา หมวดเครื่องดื่ม ขยายตัวร้อยละ 17.7 ในปี 2546 ซึ่งภาคกลางเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของประเทศมีการผลิตลดลงจากปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมหมวดอื่นเช่น เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้ายังขยายตัวได้ดี สาขาอื่นที่ขยายตัวขึ้นประกอบด้วย สาขาไฟฟ้า ประปา ขยายตัวร้อยละ 8.6 สาขาขนส่งและคมนาคม ร้อยละ 5.5 สาขาการค้า ร้อยละ 4.4 ซึ่งเป็นการเติบโตตามภาวะการฟื้นตัวของสาขาหลัก จึงทำให้มีความต้องการสาธารณูปโภคและ สิ่งอำนวยความสะดวก เพิ่มขึ้น และสำหรับสาขาบริการขยายตัวร้อยละ 7.8 ชะลอลงเล็กน้อยแต่ยังอยู่ในระดับสูง โดยมีหมวดอสังหาริมทรัพย์เป็นหมวดนำ

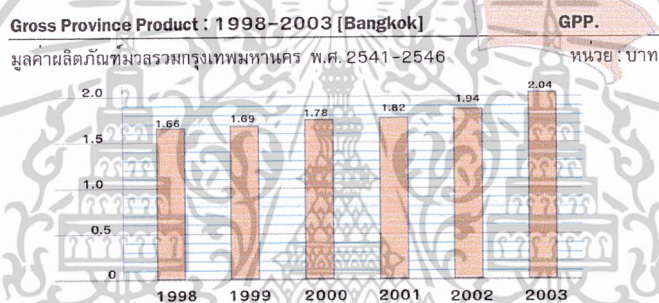
ตารางที่ 2.2 แสดงรายได้และรายจ่ายต่อเดือนต่อครัวเรือนของประชากรในภาคกลางพ.ศ. 2541-2546⁴

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Income	12,643	12,786	13,012	12,807	14,182	16,142
Expenditure	10,861	10,266	10,389	10,941	11,227	11,679

⁴สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายได้และรายจ่ายต่อเดือนต่อครัวเรือนของประชากรในภาคกลาง

2.2.3 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร

การผลิตโดยรวม ขยายตัวร้อยละ 4.1 สะท้อนจากร้อยละ 5.2 ในปี 2545 เป็นผลจากสาขาอุตสาหกรรมที่ขยายตัวในอัตราชะลอตัว แต่สาขาบริการยังขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนสาขาการธนาคาร เริ่มผ่อนคลายโดยหดตัวในอัตราที่ลดลง ภาพรวม GRP ของกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีสัดส่วนร้อยละ 47.4 ของ GDP ซึ่งยังเป็นสัดส่วนสูงที่สุด เมื่อเทียบกับทุกภาค การผลิตโดยรวมในปี 2546 ขยายตัว ร้อยละ 4.1 สะท้อนจากเมื่อเทียบกับร้อยละ 5.2 ในปีที่ผ่านๆ มา เป็นผลจากสาขาอุตสาหกรรมที่ขยายตัวในอัตราชะลอตัว แต่ ในสาขาบริการยังขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรวมทั้งสาขาการธนาคารเริ่มผ่อนคลายลง โดยหดตัวในอัตราที่ลดลง ส่วนการผลิตในภาคเกษตรขยายตัวในระดับเดียวกับปีที่ผ่านๆ มา

แผนภูมิที่ 2.3 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2541-2546⁵

การผลิตภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ 25.6 ผ่านๆ มา อันเนื่องจากปศุสัตว์ลดลงสูงถึงร้อยละ 2.0 ซึ่งมี เนื่องจากภาวะระบาดของไข้หวัดนก รวมทั้งหมวดประมงที่ลดลงร้อยละ 0.8 ส่วนหมวดพืชผลเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ได้แก่ ข้าว ผัก และผลไม้ ที่มีการเพาะปลูกกระจายอยู่ในพื้นที่จังหวัดปริมณฑล ทั้งนี้เป็นไปตามภาวะราคาสินค้าเกษตรที่ตกลง ในช่วงต้นฤดูจึงไม่เกิดแรงจูงใจให้เกษตรกรเร่งดำเนินการผลิต

⁵ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2541-2546(Online),

การผลิตนอกภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ 12.3 เติบโตขึ้นจากร้อยละ 8.5 ในปีที่แล้ว เนื่องจากสาขาอุตสาหกรรมขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา รวมทั้งสาขาก่อสร้างที่ยังขยายตัวอย่างต่อเนื่องแต่ในภาคบริการส่วนใหญ่ยังขยายตัวได้ดีภาคอสังหาริมทรัพย์ ในปี 2546 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวในเกณฑ์สูงภายหลังจากที่ผ่านพ้นจุดตกต่ำในปี 2543 มาแล้ว มูลค่าการซื้อขายที่ดินในปี 2546 รวมเป็นมูลค่า 437.0 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 64.6 ปีก่อน ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวดีต่อเนื่องในปี 2546 ได้แก่ ภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำที่เอื้อให้ผู้บริโภคสามารถซื้อที่อยู่อาศัยได้ง่ายขึ้น กอปรกับการแข่งขันปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ซึ่ง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2546 มียอดคงค้าง 444.9 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากระยะเดียวกันปีก่อน แม้อุปทานจะเข้าสู่ตลาดมากขึ้นในปี 2546 แต่อุปสงค์ที่ขยายตัวสูงมีส่วนเพิ่มแรงกดดันต่อราคาอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ ราคาที่อยู่อาศัยโดยรวมสูงขึ้นประมาณร้อยละ 10 ขณะที่ราคาที่ดินในบางทำเลก็สูงขึ้นแต่ต้นทุนการก่อสร้างก็ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามราคาวัสดุก่อสร้าง ทั้งเหล็กและปูนซีเมนต์ อนึ่ง ดัชนีค่าเช่าอาคารชุดในย่านธุรกิจใจกลางเมืองที่เพิ่มขึ้นได้สร้างแรงจูงใจให้เกิดความต้องการซื้ออาคารชุดเพื่อการลงทุนมากขึ้นด้วย รายละเอียดของแนวโน้มอสังหาริมทรัพย์แต่ละประเภท

ตารางที่ 2.3 แสดงรายได้และรายจ่ายต่อคนต่อเดือนของประชากรใน

กรุงเทพมหานครพ.ศ. 2541-2546⁶

YEAR	Tourist [Million]	Average Length of stay [Day]	Average Expenditure [Bath]	Revenue [Million Bath]
1998	7.22	3.13	3,852	41,523
1999	7.18	2.96	3,920	43,215
2000	8.51	2.12	4,105	45,231
2001	8.91	2.51	4,227	48,154
2002	9.32	2.66	4,541	48,656
2003	9.85	2.87	4,758	49,435

⁶ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายได้และรายจ่ายต่อคนต่อเดือนของประชากรในกรุงเทพมหานคร

2.2.4 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับโครงการ

การศึกษาแหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการมีแหล่งที่มาของเงินลงทุนของโครงการที่ได้มาจากการจัดสรรงบประมาณของประเทศ โดยมีงบประมาณที่จัดสรรให้กับกระทรวงวัฒนธรรมเป็นจำนวน 5,781,102,400 บาท (ห้าพันเจ็ดร้อยแปดสิบเอ็ดล้านหนึ่งแสนสองพันสี่ร้อยบาทถ้วน) ประกอบด้วย

- งบประมาณบูรณาการศูนย์วัฒนธรรมเดิม	200,000,000	บาท
- งบจัดซื้อที่ดินเพิ่มเติม	588,564,300	บาท
- งบพัฒนาที่ดิน	17,500,000	บาท
- งบค่าก่อสร้างอาคาร / ระบบในพื้นที่ส่วนขยาย	4,823,660,000	บาท
- งบค่าออกแบบและควบคุมงาน	168,878,100	บาท ⁷

2.3 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโครงการด้านสังคม

2.3.1 การศึกษาข้อมูลด้านสังคมระดับประเทศ

การศึกษาข้อมูลด้านประชากร

ประชากรของไทยส่วนใหญ่มีรูปร่างสันทัด ผอมและตาสีดำ ผิวพรรณเป็นแบบผสมระหว่างมองโกเลีย จีน และแขกมาเลย์ เหมือนชาวเอเชียโดยทั่วไป จำนวนประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2546 มีทั้งสิ้น จำนวน 63,265,000 คน เป็นชาย 31,364,000 คนและหญิง 31,900,000 คน สามารถลดอัตราการเกิดของประชากรทำให้ภาวะเจริญพันธุ์อยู่ในระดับทดแทนได้ และอัตราการตายของประชากรได้ลดลง ทำให้โครงสร้างของประชากรเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยประชากรวัยสูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ประชากรวัยเด็กมีจำนวนลดลง โดยในปี 2546 มีประชากรทั้งประเทศจำนวน 64.0 ล้านคน เป็นประชากรในวัยเด็ก 15.7 ล้านคน วัยทำงาน 42.1 ล้านคน และวัยสูงอายุ 6.2 ล้านคน และคาดว่าในปี 2547 ประชากรวัยทำงานและวัยสูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น 42.5 ล้านคน และ 6.4 ล้านคน เป็นลำดับ ในขณะที่ประชากรวัยเด็กลดลงเหลือ 15.6 ล้านคน ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีจำนวนถึง 21.5 ล้านคน รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก กล่าวคือ มีจำนวนประมาณ 12.4 ล้านคน 12.3 ล้านคน 8.2 ล้านคน 4.2 ล้านคน และ 3.1 ล้านคน ตามลำดับจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร เมื่อพิจารณาอัตราการเป็นภาวะ ซึ่งหมายถึง สัดส่วนของประชากรวัยทำงาน 1 คน ที่จะต้องรับภาระประชากรวัยเด็ก

⁷ กระทรวงวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย, "เอกสารประกอบแผนพัฒนาศูนย์วัฒนธรรม"(ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.)

หรือวัย สูงอายุจำนวนหนึ่ง พบว่า อัตราการเป็นภาวะของวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง แต่อัตราการเป็นภาวะของวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และอายุมัธยฐานของประชากรก็มีแนวโน้มสูงขึ้นสังคมไทยในอนาคตจะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสังคมสูงอายุ

ภาษาทางราชการคือภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติที่มีทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน นอกจากนี้ยังมีภาษาประจำท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาค สำหรับภาษาอื่น ๆ ที่นิยมเรียนรู้เป็นภาษารองคือ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ

อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศคือ อาชีพเกษตรกรรม (การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์) ซึ่งมีมากคิดเป็นร้อยละกว่า 70 ของคนทั่วประเทศ รองลงมาคือ อาชีพด้านอุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ 14 และ 10 ตามลำดับ ที่เหลือเป็นอาชีพอื่น ๆ เช่น การทำเหมืองแร่ การทำประมง การบริการ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ การเมือง แพทย์ หนายศความ เป็นต้น

การศึกษา

ระบบการศึกษาของไทยแบ่งออกเป็นการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาที่เรียกว่าระดับปฐมวัย ระหว่างอายุ 3 – 5 ขวบ ระดับประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี อยู่ในอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยกระทรวงศึกษาธิการหลังมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีทั้งระดับอนุปริญญา ใช้เวลา 2 ปี ระดับปริญญาตรีใช้เวลา 4 ปี และระดับหลังปริญญาตรี 2 – 5 ปี อยู่ใน การดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย ในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยของรัฐตั้งอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศรวม 26 แห่ง และสถาบันราชภัฏ ภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ 41 แห่ง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนมี 48 แห่ง การศึกษาภาคบังคับปัจจุบันยังเป็น 6 ปี แต่พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฉบับใหม่กำหนดไว้ 9 ปี และจะมีผลบังคับใช้ต่อไปในอนาคต ด้านการศึกษาคนไทยมีแนวโน้มได้รับการศึกษาสูงขึ้น ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย 7.5 ปีในปี 2546 โดยประชากรชายจะมีการศึกษาสูงกว่าประชากรหญิงเล็กน้อย เมื่อพิจารณาการศึกษาของผู้มีงานทำ จะเห็นว่าในปี 2545 ผู้มีงานทำอายุ 15-59 ปี ในแต่ละอาชีพมีจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาแตกต่างกัน ผู้ประกอบวิชาชีพเป็นผู้ได้รับการศึกษาสูงกว่าอาชีพอื่นๆ คือ ประมาณ 16 ปี ช่างเทคนิคและเสมียนได้รับการศึกษาประมาณ 13-14 ปี ส่วนช่างฝีมือและช่างโรงงานและเครื่องจักร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์และทักษะในการทำงานมากนั้นได้รับการศึกษาประมาณ 8 ปี ในขณะที่ผู้บริหาร ซึ่งรวมผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวและมี ลูกจ้างทั้งกิจการขนาดใหญ่และขนาดเล็กได้รับการศึกษาประมาณ 9 ปี สำหรับผู้ที่มีอาชีพการค้าและบริการได้รับ

การศึกษาประมาณ 8 ปี ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพพื้นฐานได้รับการศึกษาต่ำสุดคือ ประมาณ 5-6 ปี เท่านั้น

การสาธารณสุข

สุขภาพของคนไทยในปัจจุบันโดยรวมอยู่ในภาวะที่ค่อนข้างดี มีการพัฒนาในทางที่ดีอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ใน พ.ศ. 2540 อายุเฉลี่ยของคนไทยเมื่อแรกเกิดเพิ่มขึ้น โดยที่ผู้ชายมีอายุเพิ่มจาก 56 ปี ใน พ.ศ. 2507 มาเป็น 70 ปี ใน พ.ศ. 2540 ส่วนผู้หญิงเพิ่มจาก 62 ปี เป็น 75 ปี อัตรากำลังคนทางด้านสาธารณสุข ใน พ.ศ. 2544 ประเทศไทยมีแพทย์ที่จดทะเบียนไว้กับแพทย์สภาทั้งหมด 26,225 คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร 1 : 3,136 คน ปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตแพทย์ได้ปีละประมาณ 1,200 คน นอกจากนี้ยังมีการผลิตกำลังคนด้านสาธารณสุขจากสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน เช่น สาขาพยาบาลศาสตร์ เภสัชศาสตร์ ทันตแพทย์ เทคนิคการแพทย์ และกายภาพบำบัด

ปัจจุบันมีสถานพยาบาลทั่วประเทศ 1,345 แห่งในกรุงเทพมหานคร มีโรงพยาบาลของรัฐ 53 แห่ง กล่าวได้ว่าโรงพยาบาลในประเทศไทยมีเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ค่อนข้างทันสมัย เช่น มีเครื่องมือตรวจจួយวะภายในด้วยสนามแม่เหล็กไฟฟ้า เครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ มูลค่าการนำเข้าของเครื่องแพทย์ของไทยก็เพิ่มขึ้น 15% ต่อปี อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีการแพทย์โดยเฉพาะเครื่องมือแพทย์ที่มีประสิทธิภาพสูงส่วนใหญ่จะอยู่ในเมืองใหญ่ และอยู่ในภาคเอกชนมากกว่าภาครัฐ

ภายใต้แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 – 2544) รัฐบาลได้เร่งดำเนินนโยบายตามโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า “30 บาทรักษาทุกคน” เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพให้แก่คนไทยที่ไม่มีสิทธิในการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากที่ใดให้สามารถเข้าใช้บริการรักษาสุขภาพได้ โดยรัฐบาลจะเป็นผู้จ่ายค่ารักษาพยาบาลแทน

การบริการด้านสาธารณสุขสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ ตามขอบข่ายและขีดความสามารถในการให้บริการคือ

1. บริการสาธารณสุขมูลฐาน
2. ศูนย์บริการสาธารณสุข และโรงพยาบาลเฉพาะโรค และโรงพยาบาลและโรงเรียนแพทย์

การปกครอง

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยกำหนดให้อำนาจในการออกแบบ

(นิติบัญญัติ) อำนาจในการนำกฎหมายไปใช้ปฏิบัติ (บริหาร) และอำนาจการตัดสินใจ (ตุลาการ) ซึ่งรวมเรียกว่าเป็น “ อำนาจอธิปไตย ” เป็นของปวงชนชาวไทย โดยมีองค์

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายปกครองสูงสุดของประเทศ และ พระมหากษัตริย์จะทรงใช้พระราชอำนาจ ทั้ง 3 นี้ ผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาลตามลำดับ

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้จัดรูปแบบการปกครองออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. การปกครองส่วนกลาง แบ่งออกเป็น กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ และส่วนราชการอื่น ๆ ที่เทียบเท่า

2. การปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งจะแบ่งเป็นในรูปของจังหวัดแล้วซอยย่อยออกเป็น อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 77 จังหวัด 913 อำเภอ/กิ่งอำเภอ 7,416 ตำบล และ 66,975 หมู่บ้าน

3. การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบไปด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 75 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ 6,282 แห่ง เทศบาล 333 แห่ง และสุขาภิบาลอีก 794 แห่ง นอกจากนี้ยังมีเขตการปกครองพิเศษอีก 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ศาสนา

จำนวนผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ ตั้งแต่ ช่วงปี 2535 – 2545 มีผู้นับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ 95 รองลงมาคือ ศาสนา อิสลาม และคริสต์ ส่วนศาสนาพราหมณ์ ฮินดูและ ซิกข์มีผู้นับถือน้อย จำนวนศาสนสถานมีจำนวน โดยมีวัดของศาสนาพุทธร้อยละ 90.8 มัสยิดประมาณร้อยละ 6.9 โบสถ์ คริสต์ประมาณร้อยละ 2.2

ขนบธรรมเนียมประเพณี

ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณกาล แม้ว่าในระหว่างช่วงระยะเวลายาวนานที่ผ่านมาไทย จะมีโอกาสรับเอาวัฒนธรรมของชาติอื่น ๆ ทั้งจากประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงหรือชาติห่างไกลในทวีปยุโรปเข้ามามากมาย แต่เราก็สามารถนำเอาวัฒนธรรมที่รับเข้ามาประยุกต์และปรับใช้ให้เข้าลักษณะอุปนิสัยใจคของคนไทยได้อย่างกลมกลืน แล้วพัฒนาจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของชาติเรา ดังเช่นในปัจจุบัน

วัฒนธรรมไทยอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมมองเห็นได้ชัดเจนจากโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน งานด้านสถาปัตยกรรม งานศิลปกรรม งานหัตถกรรม นาฏศิลป์ การละเล่นพื้นบ้าน งานเทศกาลและงานประเพณีต่าง ๆ อีกประเภทหนึ่งคือ วัฒนธรรมที่เป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ แต่สามารถสังเกตได้จากแบบแผนของการแสดงออกในด้านความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีใน

การดำเนินชีวิตที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ได้แก่ ความโอบอ้อมอารีเกื้อกูลกันระหว่างคนในหมู่บ้าน การเคารพนับถือผู้ที่อาวุโสกว่า ความกตัญญูตเวทีต่อบุพการี เป็นต้น

ธรรมเนียมปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมของไทยโดยรวมแล้วจะมีหลักปฏิบัติคล้ายคลึงกัน จะมีแตกต่างกันบ้างก็เฉพาะในรายละเอียดของแต่ละภูมิภาคเท่านั้น เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีทำบุญบ้าน ประเพณีทำบุญตักบาตร ประเพณีบวชนาค ประเพณีทำศพ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีประเพณีท้องถิ่น ที่นิยมปฏิบัติกันในเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ เท่านั้น ได้แก่ ประเพณีงานบุญพระเวส งานบุญบั้งไฟ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งานประเพณีสารทเดือนสิบ ประเพณีชักพระ(ทางบกหรือทางน้ำ)ของภาคใต้ ประเพณีงานปอยหลวง ประเพณียี่เป็ง ของภาคเหนือ เป็นต้น

ตารางที่ 2.4 แสดงความหนาแน่นของประชากร ปี 2534
(หน่วย : คน/ตารางกิโลเมตร)^๑

พื้นที่	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (ล้านคน)	ประชากร/ตร.กม.
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	1,565.2	8.456	3,694.20
ภาคตะวันออก	25,503.0	3.323	86.0
ภาคตะวันตก	43,074.0	3.169	74.0
ภาคกลาง	102,336.0	2.642	145.01
ภาคเหนือ	169,644.3	12.15	71.64
ตะวันออกเฉียงเหนือ	168,855.3	21.60	127.97
ภาคใต้	70,715.2	8.41	119.01
รวม	513,115.0	62.97	122.39

^๑ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ความหนาแน่นของประชากร ปี 2534 (Online), 18 กันยายน 2541. ที่มา

ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ. 2541-2545⁹

YEAR	Tourist [Million]	Average Length of stay [Day]	Average Expenditure [Bath]	Revenue [Million Bath]
1998	7.76	8.40	3,713	242,177
1999	8.58	7.96	3,705	253,018
2000	9.51	7.77	3,861	285,272
2001	10.06	7.93	3,748	299,047
2002	10.80	7.98	3,754	323,484
2003	11.12	8.21	3,965	323,778

ตารางที่ 2.6 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยวพ.ศ. 2541-2545¹⁰

YEAR	Tourist [Million]	Average Length of stay [Day]	Average Expenditure [Bath]	Revenue [Million Bath]
1998	51.68	2.37	1,513	187,898
1999	53.62	2.43	1,523	203,179
2000	54.74	2.48	1,718	210,516
2001	58.62	2.51	1,703	223,732
2002	61.82	2.55	1,690	235,337
2003	63.87	2.79	1,874	238,574

⁹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ,จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้จากการท่องเที่ยวพ.ศ. 2541-2545 (Online), 18 กันยายน 2541.ที่มา <http://nso.go.th/thai/index.htm>

¹⁰ สำนักงานสถิติแห่งชาติ,จำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้จากการท่องเที่ยวพ.ศ. 2541-2545 (Online), 18 กันยายน 2541.ที่มา <http://nso.go.th/thai/index.htm>

2.3.2 การศึกษาข้อมูลด้านสังคมระดับภาค

การศึกษาข้อมูลด้านประชากร

ในปี 2546 ภาคกลางมีประชากรประมาณ 32,748,367 ล้านคนเป็นชาย 10,777,775 ล้านคน เป็นหญิง 21,970,592 ล้านคน ส่วนใหญ่ประชากรจะอยู่ในจังหวัด กรุงเทพมหานคร มากที่สุด กรุงเทพและภาคกลางเป็นภาคที่มีความเจริญมากที่สุด เมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ เพราะเป็นที่ตั้งของเมืองหลวง จำนวนของประชากรของภาคเท่ากับ 8,509,386 คน ในปี 2532 อัตราการเพิ่มของประชากรประมาณร้อยละ 2.62 จากปี 2531 สูงกว่าทุกภาค เนื่องจากมีการย้ายถิ่นเข้ามานั่นเองจะเห็นได้ว่าประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพฯ มีจำนวนประมาณ 5.716 ล้านคน หรือประมาณ ร้อยละ 67 ของภาค รองมาได้แก่ สมุทรปราการ มีจำนวนประมาณ 0.789 ล้านคน หรือร้อยละ 9.27 อันดับที่ 3 คือนครปฐมมีประชากรประมาณ 0.630 ล้านคน หรือร้อยละ 7.41

ศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยประมาณร้อยละ 94.6 รองลงมาคือศาสนาอิสลามร้อยละ 4.6 และคริสต์ พราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ อื่น ๆ ร้อยละ 0.8 ประชากรส่วนใหญ่ในภาคมีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันมากเนื่องจากการนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติหรือศาสนาหลัก ทำให้มีวัฒนธรรมเกี่ยวกับพิธีทางศาสนาในลักษณะเดียวกันแต่อาจจะมีพิเศษในแต่ละท้องถิ่นที่อาจแตกต่างกันไปที่เกี่ยวข้องกับประเพณีต่าง ๆ

ขนบธรรมเนียมประเพณี

ภาคกลาง เป็นที่ตั้งของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ ดังนั้นจึงมีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นต้นแบบที่ของภาคต่างๆในประเทศ โดยมีประเพณีที่สำคัญต่างๆคือ ประเพณีสงกรานต์ ในวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองวันขึ้นปีใหม่ของไทยตามปฏิทินเดิม ,พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ในเดือนพฤษภาคม เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกรในประเทศ ,วันเข้าพรรษา ในฤดูฝนเป็นการเริ่มต้นการจำวัดของพระภิกษุสงฆ์ตลอดเวลา 3 เดือน ,วันออกพรรษา เมื่อสิ้นฤดูฝนเป็นการสิ้นสุดการจำพรรษาของพระภิกษุสงฆ์ และวันลอยกระทง ในเดือน12 ของทุกปี ซึ่งเป็นการขอขมาต่อแม่น้ำ หรือพระแม่คงคาที่ให้ประโยชน์หล่อเลี้ยงชีวิตมาตลอดทั้งปี

ตารางที่ 2.7 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ. 2541-2545 (ภาคกลาง)¹¹

YEAR	Tourist [Million]	Average Length of stay [Day]	Average Expenditure [Bath]	Revenue [Million Bath]
1 9 9 8	6.13	8.16	3,871	81,947
1 9 9 9	7.22	8.76	3,915	86,128
2 0 0 0	7.54	7.55	3,997	92,483
2 0 0 1	9.11	7.98	4,058	102,014
2 0 0 2	9.96	7.95	4,217	125,144
2 0 0 3	10.85	8.21	4,541	135,124

ตารางที่ 2.8 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ. 2541-2545 (ภาคกลาง)¹²

YEAR	Tourist [Million]	Average Length of stay [Day]	Average Expenditure [Bath]	Revenue [Million Bath]
1 9 9 8	42.68	2.18	1,586	87,898
1 9 9 9	47.62	2.41	1,591	83,179
2 0 0 0	51.76	2.52	1,544	110,516
2 0 0 1	52.82	2.56	1,723	123,732
2 0 0 2	58.14	2.74	1,805	163,337
2 0 0 3	63.87	2.94	1,874	181,234

2.3.3 การศึกษาข้อมูลด้านสังคมของกรุงเทพมหานคร

การศึกษาข้อมูลด้านประชากร

จำนวนประชากรเป็นปัจจัยพื้นฐานที่บ่งชี้ถึงความต้องการด้านที่อยู่อาศัยได้

ประมาณประชากรของกรุงเทพมหานครจำนวน 5,726,203 คน ในปี 2545 แบ่งเป็นหญิง

¹¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ,จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้จากการท่องเที่ยวพ.ศ. 2541-2545 (Online),18 กันยายน 2541.ที่มา<http://nso.go.th/thai/index.htm>

¹² สำนักงานสถิติแห่งชาติ,จำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้จากการท่องเที่ยวพ.ศ. 2541-2545 (Online),18 กันยายน 2541.ที่มา<http://nso.go.th/thai/index.htm>

2,949,228คน ชาย 2,776,975 คน ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 3,600 คน/ตร.กม. อัตราการเพิ่มของประชากร 0.77 / ปี มีจำนวนบ้าน 1,928,921 หลัง มีรายได้ต่อครัวเรือน 24,365 บาท/เดือน รายจ่าย 18,850 บาท/เดือน

การศึกษา

กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางการศึกษาที่สำคัญของประเทศ เพราะมีการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับในปีการศึกษา 2538 กรุงเทพฯ มีโรงเรียนสายสามัญ 2,037 แห่ง เป็นโรงเรียนรัฐบาล 583 แห่ง และเอกชน 1,455 แห่ง ในจำนวนนี้ร้อยละ 1.37 นอกนั้นเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนหลายระดับชั้น 134 แห่งคิดเป็นร้อยละ 6.57

การปกครอง

กรุงเทพฯ แบ่งการปกครองออกเป็น 50 เขต 154 แขวง แบ่งออกเป็นชั้นใน 13 เขต เขตชั้นกลาง 16 เขต และเขตชั้นนอก 7 เขต เขตหนองจอกเป็นเขตที่มีพื้นที่มากที่สุด เท่ากับ 236,261 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นอัตราร้อยละ 15.04 รองลงมาคือ เขตมีนบุรี เขตบางขุนเทียน เขตลาดกระบัง ตามลำดับ

ศาสนา

กรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้นับถือศาสนาต่างๆ ในปี 2545 มีผู้ถือศาสนาพุทธ เท่ากับ 6,201,145 คน มากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือศาสนาอิสลาม เท่ากับ 441,230 คน ศาสนาคริสต์ เท่ากับ 86,402 คน ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ เท่ากับ 16,817 คน ศาสนาอื่น ๆ 8,675 คน และไม่ระบุอีก 104,669 คน กรุงเทพฯ มีศาสนสถานมากที่สุดคือ วัดในศาสนาพุทธ 420 แห่ง มัสยิดในศาสนาอิสลาม 157 แห่ง และศาสนสถานในศาสนาอื่น ๆ อีก 166 แห่ง ดังกล่าว เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมเพียงอย่างเดียว 915 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.92 รองลงมาได้แก่ โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาล 765 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.56 เปิดสอนในระดับมัธยมตอนต้น 38 แห่ง

ขนบธรรมเนียมประเพณี

กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง และเป็นเมืองหลวงของประเทศ ดังนั้นจึงเป็นศูนย์กลาง และต้นแบบของวัฒนธรรมที่จะแผ่ขยายไปในภาคต่างๆ โดยมีประเพณีที่คล้ายกับจังหวัดในภาคกลางทั่วไป เช่น ประเพณีสงกรานต์ ในวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี ,พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ในเดือนพฤษภาคม ,วันเข้าพรรษา ในฤดูฝน ,วันออกพรรษา เมื่อสิ้นฤดูฝน และวันลอยกระทง ในเดือน12 ของทุกปี ซึ่งประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆเหล่านี้ เป็นเสน่ห์ และเอกลักษณ์ของเมืองไทย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นทุกปี

ตารางที่ 2.9 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ. 2541-2546 (กรุงเทพมหานคร)¹³

YEAR	Tourist [Million]	Average Length of stay [Day]	Average Expenditure [Bath]	Revenue [Million Bath]
1998	7.22	3.13	3,852	41,528
1999	7.18	2.96	3,920	43,215
2000	8.51	2.12	4,105	45,231
2001	8.91	2.51	4,227	48,154
2002	8.32	2.66	4,541	48,656
2003	9.12	2.87	4,684	49,435

ตารางที่ 2.10 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวัน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ. 2541-2546 (กรุงเทพมหานคร)¹⁴

YEAR	Tourist [Million]	Average Length of stay [Day]	Average Expenditure [Bath]	Revenue [Million Bath]
1998	12.15	2.17	1,823	30,155
1999	14.62	2.29	1,916	32,226
2000	15.51	2.16	1,962	34,145
2001	16.22	2.55	2,103	34,282
2002	17.02	2.61	2,271	36,651
2003	17.64	2.87	2,315	36,914

¹³ สำนักงานสถิติแห่งชาติ,จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้จากการท่องเที่ยวพ.ศ. 2541-2545 (Online),18 กันยายน 2541.ที่มา <http://nso.go.th/thai/index.htm>

¹⁴ สำนักงานสถิติแห่งชาติ,จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้จากการท่องเที่ยวพ.ศ. 2541-2545 (Online),18 กันยายน 2541.ที่มา <http://nso.go.th/thai/index.htm>

2.4 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโครงการด้านกายภาพ

2.4.1 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพระดับประเทศ

สภาพภูมิศาสตร์

ประเทศไทยตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของคาบสมุทรมอินโดจีน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ประเทศพม่า และลาว
ทิศใต้	ติดต่อกับ ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ประเทศกัมพูชา และอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ประเทศพม่า และมหาสมุทรอินเดีย

สภาพภูมิประเทศ

ประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น 5 เขตใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ที่ราบลุ่มน้ำตอนล่าง เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยา
2. บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของอ่าวไทย
3. ที่สูงภาคพื้นทวีป ได้แก่ บริเวณที่สูงทางเหนือ
4. คาบสมุทรมภาคใต้ แบ่งออกเป็นสองฝั่งคือ ชายฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก
5. ที่ราบสูงโคราช อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ

สภาพภูมิอากาศ

แบ่งลักษณะสภาพภูมิอากาศได้เป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน ฤดูฝนประมาณเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม และฤดูหนาวในช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 33 – 38 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 55 – 100 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,551,000 มิลลิเมตร

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมการใช้ที่ดินขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศประเทศ

การคมนาคมและการขนส่ง

การคมนาคมขนส่งทางบก

ประกอบไปด้วยเส้นทางรถยนต์หลายประเภท ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงจังหวัด ทางหลวงชนบท ทางหลวงสุขาภิบาล และทางหลวงสัมปทาน นอกจากนี้ยังมีทางหลวงสายเอเชีย ซึ่งเป็นถนนสายสำคัญที่ตัดผ่านประเทศไทยเพื่อเชื่อมต่อกับประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชียรวม 14 ประเทศ

เส้นทางรถไฟ มีให้บริการ 6 สาย คือ สายเหนือ สายตะวันออกเฉียงเหนือ สายตะวันตก สายตะวันออก สายชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก สายใต้

การคมนาคมขนส่งทางน้ำ

แบ่งออกได้เป็นการขนส่งทางแม่น้ำลำคลองต่างๆ ภายในประเทศ และการคมนาคมขนส่งทางชายฝั่งทะเลและมหาสมุทร ทั้ง 2 ด้าน ของคาบสมุทรตอนใต้ของไทย

การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

ประเทศไทยมีสายการบินให้บริการภายในประเทศถึง 7 สายการบิน คือ สายการบินไทย สายการบินบางกอกแอร์เวย์ สายการบินบีพีแอร์ไลน์ สายการบินแองเจิ้ลแอร์ไลน์ สายการบินนกแอร์ สายการบินวัน ทู โก และสายการบินแอร์เอเชีย

สำหรับสายการบินระหว่างประเทศนอกจากจะมีสายการบินของไทยแล้ว ยังมีสายการบินของชาติอื่น ๆ หยุดแหวะให้บริการมากกว่า 20 สายการบิน

2.4.2 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพของภาคกลาง

ภาคกลาง มีพื้นที่ทั้งสิ้น 7,769.47 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 1.51 ของพื้นที่ทั่วประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี อโยธยา สระบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดนครนายก และฉะเชิงเทรา

ทิศใต้ ติดต่อกับอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี และกาญจนบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ

ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก มีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านทางตอนกลางของภาค ไปลงอ่าวไทยที่ อ. เมือง สมุทรปราการ

ลักษณะภูมิอากาศ

ตกอยู่ในอิทธิพลของลมมรสุม ฤดูหนาวไม่หนาวจัดมาก อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 26.5 องศาเซลเซียส ฤดูร้อนอากาศค่อนข้างร้อน อุณหภูมิ (เฉลี่ยประมาณ 30 องศาเซลเซียส)

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื่องจากภาคกลางเป็นที่ราบลุ่ม อุดมสมบูรณ์ และเป็นที่ตั้งของเมืองหลวง การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่จึงเป็นการใช้เพื่อการเกษตรกรรม การขนส่ง ธุรกิจบริการ และสถาบันการเงิน

2.4.3 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพของกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

สภาพภูมิศาสตร์

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดนครปฐมและสมุทรสาคร

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง มีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทรายเล็กน้อย เหมาะสำหรับการเพาะปลูก จากการศึกษาพบว่าเกิดการทรุดตัวของพื้นดินในด้านตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาปัจจุบันพื้นที่ในบริเวณเขตวิฑูรย์ ได้ทรุดตัวต่ำกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ได้แก่ รามคำแหง บางกะปิ และพระโขนง

ลักษณะภูมิอากาศ

อุณหภูมิสม่ำเสมอตลอดปีสูงระหว่าง 33 – 38 องศาเซลเซียส มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูร้อน และฤดูหนาว

2.4.4 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพของที่ตั้งโครงการ

เขตห้วยขวาง

เขตห้วยขวาง จัดตั้งครั้งแรกโดยแบ่งพื้นที่การปกครองบางส่วนมาจากเขตพญาไทตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2516 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2516 โดยเป็นเขตปกครองลำดับที่ 24 ของกรุงเทพมหานครประกอบด้วยพื้นที่ปกครอง 2 แขวง คือ แขวงห้วยขวาง และแขวงบางกะปิ เนื้อที่ประมาณ 14.95 ตารางกิโลเมตรต่อมามี " พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตพญาไท เขตห้วยขวาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2521 " ได้โอนพื้นที่แขวงดินแดงของเขตพญาไทและแขวงสามเสนนอกของเขตบางกะปิ มาขึ้นกับเขตห้วยขวาง ในขณะเดียวกัน ได้โอนพื้นที่บางส่วนของแขวงห้วยขวางและแขวงบางกะปิ ไปรวมกับแขวงสามเสนใน และแขวงมักกะสัน ของเขตพญาไทตามลำดับ โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2525 ดังนั้น เขตห้วยขวาง จึงมีพื้นที่ปกครอง 4 แขวง คือ แขวงห้วยขวาง แขวงบางกะปิ แขวงดินแดง และแขวงสามเสนนอก เนื้อที่ประมาณ 22.838 ตารางกิโลเมตรเนื่องจากเขตห้วยขวาง มีการขยายตัวของประชากรในอัตราสูงมากดังนั้น ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร จึงเสนอออก " ประกาศกระทรวงมหาดไทย เปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตพญาไท เขตราชเทวี เขตห้วยขวาง และตั้งเขตดินแดงกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2536 " โดยแบ่งแยกพื้นที่บางส่วนของเขตห้วยขวาง เขตพญาไทและเขตราชเทวีไปจัดตั้งเป็นเขตดินแดงมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม 2537 เป็นต้นมา

ปัจจุบันพื้นที่เขตห้วยขวาง มีเขตปกครอง 3 แขวง คือ แขวงห้วยขวาง แขวงบางกะปิและแขวงสามเสนนอก เนื้อที่ประมาณ 15.010 ตารางกิโลเมตร

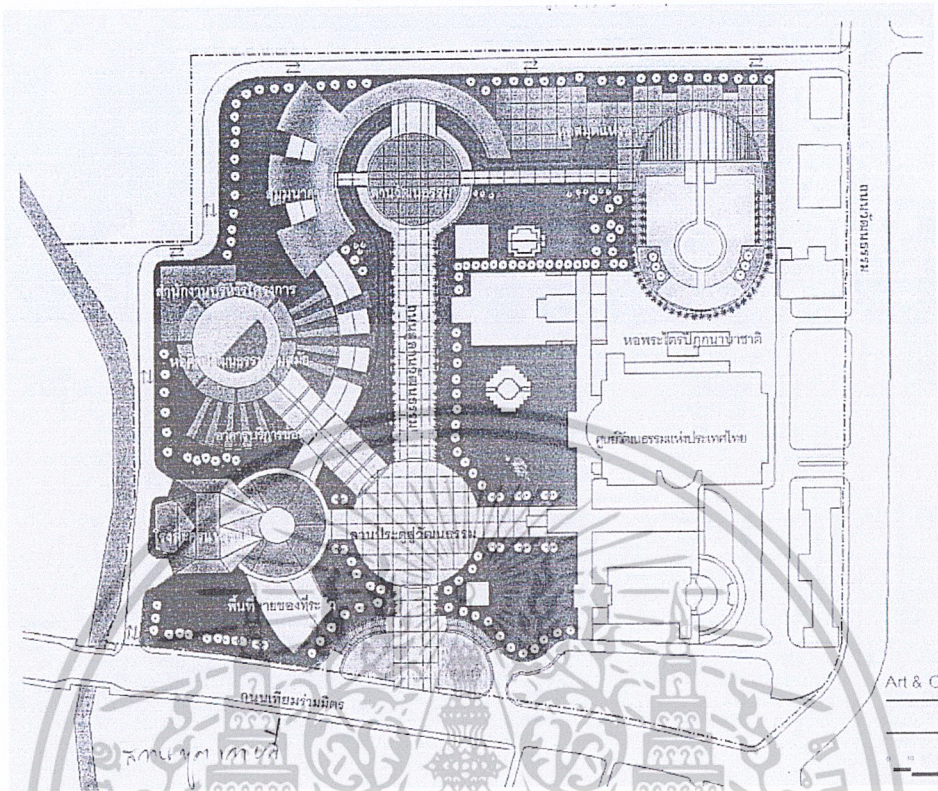
ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตจตุจักร เริ่มต้นจากจุดบรรจบระหว่างแนวขอบทางของถนนรัชดาภิเษกด้านตะวันออก กับคลองน้ำแก้วฝั่งเหนือ ไปทางทิศตะวันออก ตามคลองน้ำแก้วฝั่งเหนือบรรจบกับคลองน้ำแก้วฝั่งตะวันออก

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตบางกะปิ และเขตสวนหลวง เริ่มต้นจากจุดบรรจบระหว่างคลองน้ำแก้วฝั่งเหนือกับคลองลาดพร้าวฝั่งตะวันออก ไปทางทิศใต้ตามคลองลาดพร้าวฝั่งตะวันออกบรรจบคลองแสนแสบฝั่งตะวันออกไปทางทิศใต้ตามคลองแสนแสบฝั่งตะวันออกถึงแนวคลองแสนแสบฝั่งเหนือที่ปากคลองคลองตัน

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตคลองเตย เริ่มต้นจากคลองแสนแสบฝั่งเหนือที่ปากคลองคลองตันไปทางทิศตะวันตกตามแนวคลองแสนแสบฝั่งเหนือบรรจบแนวขอบทางของถนนอโศก - ดินแดงด้านตะวันออก

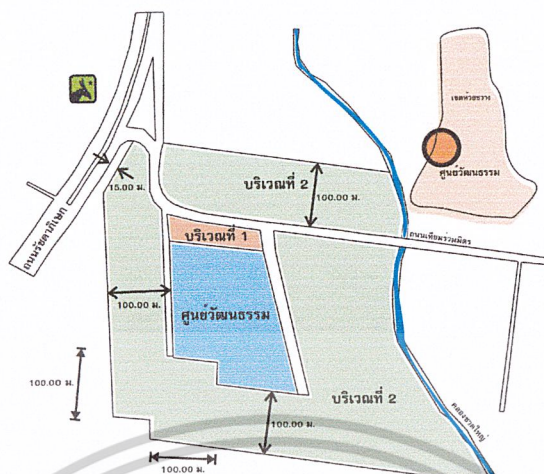
ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตราชเทวี และเขตดินแดง เริ่มต้นจากจุดบรรจบระหว่างคลองแสนแสบฝั่งเหนือกับแนวขอบทางของถนนอโศก - ดินแดง ด้านตะวันออกไปทางทิศเหนือตามแนวขอบทางของถนนอโศก - ดินแดงและถนนรัชดาภิเษก ด้านตะวันออกบรรจบคลองน้ำแก้วฝั่งเหนือ

เขตห้วยขวาง มีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีคลองน้ำแก้ว คลองลาดพร้าว และคลองแสนแสบ ถนนอโศก - ดินแดง ถนนรัชดาภิเษก เป็นเส้นกั้นอาณาเขต ปัจจุบันเป็นเขตที่มีอัตราการขยายตัวในด้านการก่อสร้าง และประชากรอย่างรวดเร็ว

ภาพที่ 2.1 แสดงผังที่ตั้งโครงการ¹⁵

¹⁵ กระทรวงวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย, "เอกสารประกอบแผนพัฒนาศูนย์วัฒนธรรม"(ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.)

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลง ใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท บริเวณโดยรอบศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในท้องที่แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

บริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร

บริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร หรือความสูงเกิน 9 เมตร

ภาพที่ 2.2 แสดงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร¹⁶

จากข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลง ใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทบริเวณโดยรอบศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในท้องที่แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร หน้า 5-123 ข้อ 5 ว่าไว้ว่า ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้าง หรือดัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) ห้องแถวหรือตึกแถว
- (2) อาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร โดยวัดจากระดับถนน หรือขอบทางเท้าที่ใกล้ที่สุดถึงส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร

(3) อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร
ดังนั้น การจะเกิดโครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎก นานาชาติ กรุงเทพมหานคร นั้น จึงจำเป็นต้องทำการเลือกที่ตั้งโครงการใหม่ ดังจะทำการศึกษาพื้นที่ในเขตต่างๆ ต่อไปนี้

¹⁶ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลง ใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท บริเวณโดยรอบศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในท้องที่เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2532

เขตรราชเทวี

" ราชเทวี " หมายถึง พระนามของสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระราชเทวี ซึ่งเป็นพระนางเธอของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) กรุงเทพมหานคร ได้จัดแบ่งพื้นที่เขตพญาไทออกเป็นเขตพญาไทและตั้งเขตรราชเทวีขึ้น ตามประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเปลี่ยนแปลง พื้นที่เขตพญาไท และตั้งเขตรราชเทวี เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2532 โดยกำหนดให้เขตรราชเทวีมีพื้นที่การบริหารรวม 4 แขวง ประกอบด้วย

แขวงทุ่งพญาไท, แขวงถนนเพชรบุรี, แขวงถนนพญาไท, และแขวงมักกะสัน ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับการปกครอง การบริหาร และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในการติดต่อใช้บริการของกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตรราชเทวี เป็นสำนักงานเขตแรกในการนำระบบ การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Services) มาใช้ให้บริการ แก่ประชาชน เพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกรวดเร็ว สำหรับประชาชน

พื้นที่ มีประมาณ 7.725 ตารางกิโลเมตรชุมชนแออัด ชุมชนแออัดในความรับผิดชอบของเขตรราชเทวีมี 20 ชุมชนมีจำนวนบ้าน 3,165 หลังคาเรือน ประชากรในชุมชน 18,027 คน อาชีพของชุมชนส่วนใหญ่ คือ อาชีพรับจ้าง ค้าขาย ลักษณะการครอบครองที่ดินส่วนมากเป็นที่ดินของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

อาณาเขตติดต่อ ดังนี้
ติดต่อกับ เขตพญาไท และเขตดินแดง
ติดต่อกับ เขตวัฒนา และเขตปทุมวัน
ติดต่อกับ เขตห้วยขวาง
ติดต่อกับ เขตดุสิต

เขตจตุจักร

เขตจตุจักร ได้จัดตั้งขึ้นโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2532 เดิมคือ พื้นที่ทั้งหมดของแขวงลาดยาว เขตบางเขนแต่เดิมพื้นที่เขตจตุจักรเป็นที่นา มีประชากรตั้งถิ่นฐานกระจัดกระจายอยู่เป็นกลุ่มๆ โดยเฉพาะบริเวณริมคลองสายหลักต่างๆ เช่น คลองเปรมประชากร คลองลาดยาวต่อมาหลังจากปีพ.ศ.2507 ที่ได้มีประกาศขยายเขตเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งครอบคลุมตำบลลาดยาว อำเภอบางเขนด้วยนั้น จึงได้มีการขยายตัวของชุมชน และหมู่บ้านจัดสรรต่างๆ บริเวณใกล้เคียงถนนสายสำคัญ ได้แก่ ถนนลาดพร้าว ถนนวิภาวดีรังสิต ถนนงามวงศ์วาน ถนนประชานิเวศน์เขตจตุจักรเป็นเขตชั้นในทางด้านทิศเหนือของกรุงเทพมหานครพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีคูคลองจำนวนมากหลายสาย

อาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตหลักสี่ และเขตบางเขน

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตพญาไท เขตดินแดง และเขตห้วยขวาง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตบางเขน และเขตลาดพร้าว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตบางซื่อ

เขตบางกอกน้อย

เขตบางกอกน้อย แต่เดิมมีชื่อเรียกว่า " อำเภอมรินทร์ " เป็นชื่อเรียกตามประกาศกระทรวงนครบาล ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2458 ลงนามประกาศโดยมหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยายมราช เสนาบดี อำเภอมรินทร์ เป็นอำเภอที่ 21 ในจำนวน 25 อำเภอ ตามประกาศดังกล่าวระบุอาณาเขตไว้ว่า "ทิศเหนือต่ออำเภอตลิ่งชัน และ บางพลัด แต่สามแยกหน้าวัดสุวรรณคีรีไปตามลำคลองบางกอกน้อยฝั่งเหนือ ออกลำน้ำเจ้าพระยา ตัดข้ามปากไปถึงปากคลองโรงไหม ทิศตะวันออกต่ออำเภอพระราชวังแต่ปากคลองโรงไหมฝั่งใต้ไปตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออกถึงตรงข้ามปากคลองมอญ ทิศใต้อำเภอหงษาราม แต่ตรงข้ามปากคลองมอญ ข้ามลำน้ำเจ้าพระยาเข้าไปตามลำคลองมอญฝั่งเหนือถึงสี่แยกบางเสาธง ทิศตะวันตกต่ออำเภอตลิ่งชัน แต่สี่แยกบางเสาธงไปตามลำคลองบางขุนศรี และ คลองอ้อมซอกพระฝั่งตะวันออกถึงสามแยกหน้าวัดสุวรรณคีรี (จากหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม 32 หน้า 349) ตีกระทรวงนครบาลได้ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6

ด้วยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริว่า นามอำเภอบางแห่งยังไม่เหมาะแก่นามตำบลอันเป็นหลักฐานมาแต่โบราณ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มีประกาศให้เปลี่ยนนามอำเภอมรินทร์เรียกว่าอำเภอบางกอกน้อย อำเภอหงษารามเรียกว่าอำเภอบางกอกใหญ่ อำเภอราชคฤห์เรียกว่าอำเภอบางยี่เรือ อำเภอบุบผารามเรียกว่าอำเภอคลองสาน ประกาศ ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2459 เป็นวันที่ 2070 ในรัชกาลปัจจุบัน (คัดจากหนังสือ ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 29 พ.ศ. 2459) อำเภอบางกอกน้อย เมื่อ พ.ศ. 2459 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบลคือ

1. ตำบลบางอ้อ
2. ตำบลบางพลัด
3. ตำบลบางบำหรุ
4. ตำบลบางยี่ขัน

5. ตำบลบางขุนนนท์
6. ตำบลบางขุนศรี
7. ตำบลศิริราช
8. ตำบลบ้านช่างหล่อ

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ได้ยกเลิกหน่วยการปกครองเดิม คือ จังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ในเขตจังหวัด กรุงเทพมหานคร และ เขตจังหวัดธนบุรี เป็นหน่วยการปกครองเดียว เรียกว่า "กรุงเทพมหานคร" และได้เปลี่ยนจากอำเภอบางกอกน้อยมาเป็น " เขตบางกอกน้อย " ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2515 เขตบางกอกน้อยได้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่อีกโดยกระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตบางกอกน้อย จากแขวงบางพลัดเป็น "เขตบางพลัด" โดยได้ตัดพื้นที่แขวงบางอ้อ แขวงบางพลัด แขวงบางบำหรุ และแขวงบางยี่ขัน ไปขึ้นกับเขตบางพลัด ตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน 2532 พื้นที่เขตบางกอกน้อยจึงเหลือเพียง 4 แขวง คือ แขวงศิริราช แขวงบ้านช่างหล่อ แขวงบางขุนศรี และแขวงบางขุนนนท์ สาเหตุที่แบ่งพื้นที่เขตบางกอกน้อยออกเป็น 2 เขต ก็เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้กับประชาชนในพื้นที่เขตบางพลัดซึ่งมีประชากรมาก ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางมาถึงบางกอกน้อยต่อมาได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2534 เปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตบางกอกน้อยอีก โดยได้ตัดพื้นที่ของเขตบางพลัด คือพื้นที่แขวงบางยี่ขัน และ แขวงบางบำหรุบางส่วน ไปเป็นพื้นที่เขตบางกอกน้อย และได้กำหนดพื้นที่ที่ตัดโอนมาใหม่ เป็นแขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย จึงมีพื้นที่การปกครองเป็น 5 แขวงคือ แขวงศิริราช แขวงบ้านช่างหล่อ แขวงบางขุนนนท์ แขวงบางขุนศรี แขวงอรุณอมรินทร์ ตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคม 2534

สภาพพื้นที่โดยทั่วไป เขตบางกอกน้อยมีพื้นที่รวม 11,944 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 5 แขวง

ทิศเหนือ	จดเขตบางพลัด
ทิศตะวันออก	จดแม่น้ำเจ้าพระยาและเขตพระนคร
ทิศตะวันตก	จดคลองชักพระและเขตตลิ่งชัน
ทิศใต้	จดคลองมอญและเขตบางกอกใหญ่

บทที่ 3

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของโครงการ

3.1 การศึกษาอาคารตัวอย่าง

หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ท่าพระจันทร์

ประวัติ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นหอสมุดที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อบริการการศึกษาค้นคว้าวิจัยสำหรับเจ้าหน้าที่ ครู อาจารย์ พระนิสิต นักศึกษาและนักเรียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตลอดถึงการให้บริการแก่นักศึกษา นักค้นคว้าวิจัย และประชาชนผู้สนใจทั่วไป ซึ่งมีประวัติความเป็นมาพอสังเขปได้ดังนี้

หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เดิมตั้งอยู่ ณ หน้ามุขชั้นล่าง ตึกมหาธาตุวิทยาลัย ได้เปิดดำเนินการเมื่อไรไม่ปรากฏหลักฐาน เพียงแต่พบรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร พ.ศ. 2495 ถึงการแบ่งส่วนงานของมหาวิทยาลัย โดยห้องสมุดเป็นเพียงงานแผนกหนึ่งขึ้นอยู่กับกองวิชาการ โดยใช้ชื่อว่า “งานแผนกห้องสมุด” ผู้รับผิดชอบมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนก

ในปี พ.ศ. 2505 มหาวิทยาลัยได้บูรณาปฏิสังขรณ์ศาลาการเปรียญบรมมหาสุรสิงหนาทที่ใช้เป็นสำนักงานกลางของมหาวิทยาลัย เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้ย้ายห้องสมุดมาตั้งที่ศาลาการเปรียญแทน โดยให้ใช้ชื่อว่า “หอสมุดกลาง” และได้ประกาศระเบียบว่าด้วยกิจการหอสมุดฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2505 เพื่อให้กิจการห้องสมุดเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ในปี พ.ศ. 2512 มหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงส่วนงานในสำนักงานเลขาธิการใหม่ หอสมุดกลางได้ยกฐานะขึ้นเป็น “กองห้องสมุด” สังกัดสำนักงานเลขาธิการซึ่งปรากฏตามประกาศของมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 45 / 2512 และได้มีการตั้งแผนกบริการ และบรรณารักษ์เพิ่มขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 เพื่อให้งานห้องสมุดมีความคล่องตัวมีประสิทธิภาพในการบริการยิ่งขึ้นจึงได้เพิ่มแผนกจัดหา และแผนกวิชาการ

ในปี พ.ศ. 2514 ได้เปิดบริการห้องสมุดแผนกภาษาอังกฤษขึ้นอีกแผนกหนึ่ง

ในปี พ.ศ. 2526 ได้รับการยกฐานะจากกองห้องสมุดเป็น “สำนักหอสมุดกลาง”

ปี พ.ศ. 2540 มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย มีพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2540 ได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยในรกำกับดูแลของรัฐ ได้ปรับปรุงโครงสร้างส่วนงานให้เหมาะสมกับงานและความเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยจึงได้ปรับโครงสร้างใหม่ และเปลี่ยนเป็นสำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ แบ่งงานออกเป็น 3 ส่วน คือสำนักงานบริหาร / ส่วนหอสมุดกลาง / ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ หอสมุดกลางจึงมีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสำนักหอสมุด และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจุบัน ส่วนหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ซึ่งตั้งอยู่ ณ อาคารศาลาการเปรียญบรมมหาสุรสิงหนาท บริเวณวัดมหาธาตุด้านหน้าตัวอาคารของมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยได้อยู่ระหว่างการดำเนินการวิเคราะห์เลขหมู่หนังสือและให้หัวเรื่องหนังสือ เพื่อพัฒนาข้อมูลหนังสือเข้าสู่ระบบสืบค้น - ยืมคืนด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยจะใช้โปรแกรมระบบงานห้องสมุด ISS-SSS และกำลังจัดทำห้องอินเทอร์เน็ต ห้องบริการเพื่อบริการแก่เจ้าหน้าที่ ครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

พื้นที่ใช้สอย

มีเนื้อที่ใช้สอยทั้งหมดประมาณ 500 ตารางเมตร แบ่งเป็นเนื้อที่สำหรับใช้สอยด้านศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศประมาณ 30 ตารางเมตร สำหรับพื้นที่เกี่ยวกับกิจการห้องสมุดประมาณ 370 ตารางเมตร สามารถจุผู้อ่านได้ประมาณ 150 ท่านเศษ และจุหนังสือได้ประมาณ 100,000 เล่ม

สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ คือ หนังสือตำราวารสาร และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ มีการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ ให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ และตรงกับความต้องการ

ปัจจุบันได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 7 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ใช้เป็นสำนักงานปฏิบัติการห้องสมุดของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 2 ใช้เป็นพื้นที่บริการหนังสือตำราเรียน หนังสืออ่านทั่วไป สามารถยืมหาหนังสือได้ด้วยตนเอง

ส่วนที่ 3 ใช้เป็นพื้นที่บริการหนังสืออ้างอิง และหนังสือหายาก หนังสือคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ทั้งภาษาไทย - อังกฤษ - บาลี - ล้านนา ฯลฯ

ส่วนที่ 4 ใช้เป็นพื้นที่สำหรับฝ่ายเทคนิคซ่อมบำรุงทรัพยากรสารสนเทศ

ส่วนที่ 5 ใช้เป็นพื้นที่สำหรับบริการนั่งอ่าน มีบริการวารสาร และหนังสือพิมพ์

ส่วนที่ 6 ใช้เป็นพื้นที่เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา มีบริการ Internet

(ยังไม่พร้อมที่จะให้บริการ)

ความสำคัญอาคาร

ในสมัยรัชการที่ 1 โดยกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท เป็นห้องโถง เสาไม้หุ้มปูนมีบัวปลายเสา หลังคาชั้นเดียว พื้นปูอิฐลาดปูน เคยเป็นสถานที่จัดการประชุมสังคายนาพระธรรมวินัย (พระไตรปิฎก) ครั้งที่ 2 ในประเทศไทยสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1

ต่อมาในสมัยรัชการที่ 3 ทรงให้ริ้วสร้างใหม่เสาก่ออิฐถือปูน แบ่งเป็น 9 ห้อง มีฝาผนังรอบหลังคา 2 ชั้น กว้าง 15 เมตร ยาว 29.80 เมตร และปัจจุบันได้ขึ้นเป็นสถานโบราณของวัดมหาธาตุ และกรมศิลปากร แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่าขึ้นเป็นโบราณสถานอนุรักษ์ของกรมศิลปากรตั้งแต่เมื่อไร

หน้าที่ และบทบาทของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นห้องสมุดระดับอุดมศึกษาที่ดำเนินการเพื่อทำหน้าที่โดยตรงในการให้บริการวิชาการแก่สถาบันต้นสังกัดในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตมันสมอง และกำลังสำคัญในการชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศชาติ และพระศาสนา จังมีบทบาท และภารกิจที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. หน้าที่เพื่อสนับสนุนการศึกษา และวิจัย เนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีหน้าที่จัดหา รวบรวม และจัดเก็บหนังสือตำรา เอกสาร วารสารทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาการด้านพระพุทธศาสนา รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาจึงเป็นแหล่งค้นคว้าและวิจัยที่สำคัญของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ครูอาจารย์ และนักวิชาการทั่วไป
2. หน้าที่บริการชุมชน เนื่องจากห้องสมุดเป็นศูนย์กลางของการค้นคว้าวิจัย จึงมีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งให้บริการชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่นบริการอ่าน บริการให้การศึกษาค้นคว้า และบริการเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน ตลอดจนถึงการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. หน้าที่ในการรักษาศิลปวัฒนธรรม ห้องสมุดมีบทบาท และหน้าที่ในการรวบรวม สงวนรักษา เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ตลอดจนถึงคัมภีร์หลักสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีอยู่ในชุมชน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมที่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา

วัดมหาธาตุ

การจัดพื้นที่ใช้สอย

ในการศึกษาข้อมูลหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในอาคารหอสมุดเป็นอาคารทางพระพุทธศาสนาชั้นเดียว ที่ดัดแปลงมาทำหอสมุดกลางฯ ให้บริการแก่พระภิกษุสงฆ์ สามเณร และประชาชนทั่วไป โดยการแบ่ง FUNCTION ใช้เหมือนกับห้องสมุดทั่วไป เช่นห้องสมุดของมหาวิทยาลัยในภาครัฐ และเอกชนต่างๆ ซึ่งหอสมุดกลางฯ ได้วางระเบียบแบบแผนต่างๆ ไว้ให้ผู้ให้บริการปฏิบัติตามได้อย่างมีระเบียบ การจัดวางพื้นที่ใช้สอยทุกอย่างสามารถศึกษาได้จากแผนผังที่ปรากฏให้เห็นในหน้าถัดไป จะแยกพื้นที่ติดต่อสอบถาม, ฝากของ, สืบค้น, ชั้นวางหนังสือของแต่ละหมวดหมู่ และบริการนั่งอ่านหนังสือ ทำให้สะดวกแก่ผู้เข้าใช้บริการ

งานระบบ

งานระบบภายในหอสมุดกลาง ฯ (วัดมหาธาตุ)

- ไฟฟ้าใช้แสงจากหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 40 X 2 วัตต์ ห้อยจากเพดาน
- ระบบปรับอากาศใช้พัดลมติดตามผนังเว้นเป็นระยะ
- ระบบอัคคีภัยมีการติดตั้งโดยใช้เป็นถังดับเพลิงวางเป็นจุด ๆ

ศูนย์วัดศรีสุदारามวรวิหาร

การศึกษาการจัดพื้นที่ใช้สอย

ในการเข้าศึกษาข้อมูลของหอสมุดกลาง ฯ (ศูนย์วัดศรีสุदारามวรวิหาร) เป็นหอสมุดขนาดเล็ก โดยมีพื้นที่โดยประมาณ 40 X 15 เมตร ชั้นเดียว เป็นหอสมุดสำหรับ พระภิกษุสงฆ์, พระนิสิต , สามเณร , ขวาวาส , นักเรียน , นักศึกษา และครูบาอาจารย์ ได้เข้ามาศึกษาโดยการแบ่งพื้นที่ใช้สอยดังนี้

การจัดพื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอยโดยการแยกหมวดหมู่ของการจัดหอสมุด เป็นหมวดหมู่ คือ เคาน์เตอร์ให้บริการ และเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด , ชั้นวางวารสาร , ตู้เก็บพระไตรปิฎก , บริเวณสืบค้น บัตรรายการ , บริเวณนั่งอ่าน และบริเวณชั้นวางหนังสือ โดยการแยกเป็นแบบหมวดหมู่ ซึ่งสะดวกในหารค้นหา

งานระบบ

งานระบบภายในหอสมุดกลาง ฯ (วัดศรีสุदारามวรวิหาร)

- ไฟฟ้าเป็นแสงที่ได้จากแสงทางวิทยาศาสตร์ คือใช้แสงจากหลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นส่วนใหญ่
- ระบบปรับอากาศใช้แบบพัดลมติดตามเสาทุกต้นที่มีอยู่ภายใน
- ระบบอค์คิภยมีการติดตั้งโดยใช้เป็นถึงดับเพลิงวางเป็นจุด ๆ

วัดมหาธาตุ

ภาพที่ 3.1 แสดงพื้นที่ใช้สอยวัดมหาธาตุ¹

¹ สํารวจเอง,วัดมหาธาตุ,23 กันยายน 2547

ศูนย์วัดศรีสุदारามวรวิหาร

CASE 2

ภาพที่ 3.2 แสดงพื้นที่ใช้สอยศูนย์วัดศรีสุदारามวรวิหาร²

หอสมุดแห่งชาติ

ประวัติหอสมุดแห่งชาติ พบว่ามีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย, อยุธยา, และรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีวิวัฒนาการมาตามลำดับ ในประวัติศาสตร์เดิมเรียกว่า “หอไทย” จนกระทั่งในปี ค.ศ.1966 ได้มีการปรับปรุง และเคลื่อนย้ายหอสมุดแห่งชาติมาไว้ที่ถนนสามเสน กรุงเทพฯ คือที่ตั้ง ณ ปัจจุบัน

² สำรองเอง, วัดศรีสุदारามวรวิหาร, 23 กันยายน 2547

หน้าที่ และความรับผิดชอบของหอสมุดแห่งชาติ มีดังนี้คือ

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม และสงวนรักษาทรัพย์สินทางปัญญา วิทยาการ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของชาติที่ปรากฏในรูปของหนังสือ ตัวเขียน และจารึกหนังสือ ตัวพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อโสตทัศนประเภทต่างๆ
2. ให้บริการเกี่ยวกับการอ่าน ค้นคว้า และวิจัย การดำเนินการวิชาการ ด้าน บรรณารักษศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ และเทคโนโลยีสารนิเทศ
3. เป็นศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติแห่งประเทศไทย และประสานงานสารนิเทศทางวิชาการแห่งชาติ
4. ดำเนินการให้ความร่วมมือ และประสานงานกับห้องสมุด และสถาบันต่างๆ ทั้งระดับชาติ และนานาชาติ
5. ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
6. ฝึกอบรมด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ แก่ข้าราชการ และนักศึกษา จากสถาบันต่าง ๆ

หอสมุดแห่งชาติแบ่งส่วนราชการออกกรองรับหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
 - 1) งานธุรการ และประสานงานสาขา
 - 2) งานการเงิน และพัสดุ และอาคารสถานที่
 - 3) งานแผน และงบประมาณ
- ข. กลุ่มงานพัฒนามาตรฐานห้องสมุด
- ค. ส่วนพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด
 - 1) ฝ่ายคัดเลือก และประเมินคุณภาพทรัพยากรห้องสมุด
 - 2) ฝ่ายวิเคราะห์เนื้อหา และจัดหมวดหมู่ทรัพยากรห้องสมุด
 - 3) ฝ่ายคลังพิสูจน์
 - 4) ฝ่ายศูนย์กลางแลกเปลี่ยน และยืมสิ่งพิมพ์
 - 5) ฝ่ายซ่อมสงวนรักษาหนังสือ
- ง. ส่วนบริการ
- จ. ส่วนโสตทัศนวัสดุ และกิจกรรมห้องสมุด
- ฉ. ส่วนภาษาโบราณ

ข. ศูนย์สารนิเทศห้องสมุด

ข. หอสมุดแห่งชาติในส่วนภูมิภาค

การพัฒนางานของหอสมุดแห่งชาติในด้านต่าง ๆ

1. ด้านการอนุรักษ์

- สำรวจเอกสารโบราณ และดำเนินการทางวิชาการ เพื่อออกเผยแพร่ และบริการ
- อนุรักษ์หนังสือหายากที่มีคุณค่า โดยการถ่ายสำเนา ถ่ายไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช

และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการอนุรักษ์

- รวบรวม และอนุรักษ์โน้ตเพลงไทย เพลงสากลของไทยไว้ให้บริการ

2. ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

- ดำเนินการจัดหา โดยวิธีการจัดซื้อ รับบริจาค แลกเปลี่ยนกับต่างประเทศ

ติดตามขอรับสิ่งพิมพ์ขอรับสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484

- วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสากล และบันทึกลงใน

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เพื่อการสืบค้นข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

- จัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ

- กำหนดหมายเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBM) และกำหนดหมายเลข

มาตรฐานสากลประจำวารสาร (ISSN)

3. ด้านบริการ

หอสมุดแห่งชาติได้จัดบริการ โดยจัดหนังสือตามหมวดหมู่ระบบทศนิยม ดิวอี้และจัดแบ่งห้องบริการออกเป็น 13 ห้อง ดังนี้

3.1 ห้องบริการค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และบัตรรายการ (104)

- ให้บริการสืบค้น ข้อมูลที่มีบริการอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ ด้วยคอมพิวเตอร์

(OPAC-On-Line Public Access Catalog) ข้อมูลปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา

- บริการค้นข้อมูลจากตู้บัตรรายการข้อมูลก่อนปี พ.ศ. 2532

- บริการสืบค้นภาพเอกสาร หรือภาพลักษณ์ (image) ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

(Scam)

- บริการฐานข้อมูลซีดีรอม แบบตัวอักษร และแบบมัลติมีเดีย

- บริการค้นข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3.2 ห้องบริการวารสารและหนังสือพิมพ์ (103) ให้บริการวารสาร และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ทั้งฉบับปัจจุบัน และฉบับ ย้อนหลัง

3.3 ห้องทั่วไป ปรัชญา ศาสนา (301)

- มุมมมสถ.
- มุมหนังสือเด็ก
- มุมความรู้เกี่ยวกับการสะสมแสตมป์
- ห้องสมุดกล้วยไม้ระพี สาคริก

3.4 ห้องสังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ (204)

3.5 ห้องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี (205)

3.6 ห้องวิทยานิพนธ์ และงานวิจัย (213)

3.7 ห้องศิลปะ วรรณคดี ประวัติศาสตร์ (302)

3.8 ห้องไทย (303) ให้บริการหนังสือที่มีเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

3.9 ห้องอนุমানราชชน (304) ให้บริการหนังสือ และเอกสารต่างๆ ของพระยาอนุমানราชชน

3.10 ห้องหนังสือหายาก (313) เป็นห้องเก็บหนังสือเก่า และหายาก ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

3.11 ห้องสมุดดนตรีทุกระหม่อมบริพัตร และห้องโสตทัศนวัสดุสุนทรภรณ์ (314) ให้บริการโสตทัศนวัสดุประเภทต่างๆ เช่น เทป ไทพ์ทัศน์ และภาพนิ่ง

3.12 ห้องบริการการอ่านไมโครฟิล์ม (308) ให้บริการสืบค้นข้อมูลที่อยู่ในสื่อโสตทัศนวัสดุประเภทไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช หรือไมโครแจ็กเก็ต फिल्म และภาพถ่าย

3.13 ห้องบริการค้นคว้าหนังสือตัวเขียน และหนังสือโบราณ (402) ให้บริการการอ่านค้นคว้าเอกสารโบราณ

4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

หอสมุดแห่งชาติได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับงานต่างๆ ในส่วนงาน ดังนี้

ก. ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ DYNIX มีระบบงานดังนี้

- งานการคัดเลือก และลงทะเบียนหนังสือ (Acquisition)
- งานการวิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดเลขหมวดหมู่ (Cataloging)
- งานการบริการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ (OPAC-On-Line Public Access Catalog)
- งานการลงทะเบียนวารสาร (Serials control) เพื่อควบคุมทะเบียน วารสาร และทวงถามวารสาร
- งานการยืมคืน (Circulation) ควบคุมรายการยืม - คืน หนังสือของ

ข้าราชการหอสมุดแห่งชาติ รวมทั้งการยืมระหว่างห้องสมุด (Interlibrary loan)

ข. ระบบการจัดเก็บ และค้นคืนเอกสารด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Scan)
ประกอบการด้วย ข้อมูลประเภทเนื้อหา ดัชนี (Text) และภาพเอกสาร หรือภาพลักษณะ (Image) ซึ่งมีเรื่องเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และเอกสารทั่วไป ได้แก่ ไม้ตเพลง บทความจากวารสาร บทความจากหนังสือพิมพ์ หนังสือภาพพระราชกรณียกิจ ภาพเหตุการณ์ และประวัติบุคคล

ค. ฐานข้อมูลเฉพาะวิชา มีดังนี้

- ฐานข้อมูล ISBN เป็นรายชื่อหนังสือที่ได้รับหมายเลข ISBN จาก หอสมุดแห่งชาติ
- ฐานข้อมูล ISSN เป็นรายชื่อวารสารที่จัดพิมพ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ฐานข้อมูลท้องถิ่นของหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค
- ระบบงานบุคลากร

ข. ฐานข้อมูลสำเร็จรูปซีดีรอมโดยแบ่งประเภทของซีดีรอมเป็น 2 ประเภท คือ

- ซีดีรอมประเภทเนื้อหาที่เป็นตัวอักษรเท่านั้น (Text only CD-ROM) มีจำนวน 6 แผ่น เช่น ฐานข้อมูลบรรณานุกรม และสารสังเขปด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ ฐานข้อมูลด้านวิชาการศึกษา ฯลฯ
- ซีดีรอมประเภทมัลติมีเดีย มีฐานข้อมูลจำนวน 17 แผ่น ในสาขาวิชาต่างๆ เช่น ทางด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การท่องเที่ยว สารานุกรม เป็นต้น

วัสดุห้องสมุด ประเภทสิ่งพิมพ์

- หนังสือภาษาไทย	จำนวน	1,928,626	เล่ม
- หนังสือภาษาต่างประเทศ	จำนวน	432,620	เล่ม
- Rare books	UNIT	93,500	items
- Thai traditional books	UNIT	324,477	items
- Periodicals	UNIT	2,567	items
- หนังสือพิมพ์	จำนวน	995	ฉบับ

วัสดุห้องสมุด ประเภทไม่ตีพิมพ์

- Audio – visual materials	จำนวน	700,318	ชุด
----------------------------	-------	---------	-----

ผู้มีสิทธิ์เข้าใช้บริการ

1. เจ้าหน้าที่ของหอสมุดแห่งชาติ
2. นักเรียน , นักศึกษา , ข้าราชการ จากสถาบันต่าง ๆ
3. บุคคลภายนอกทั่วไป

หนังสือภายหอสมุดแห่งชาติ มีไว้บริการสำหรับศึกษาค้นคว้าข้อมูลเท่านั้น ไม่มีบริการให้ยืมสามารถถ่ายสำเนาเอกสารได้ โดยมีสมุดไว้ให้บันทึกว่าต้องการถ่ายเอกสาร

เวลาทำการ

เปิดบริการทุกวัน

จันทร์ - อาทิตย์ 09.00 - 19.30 น.

ปิดบริการ

วันหยุดนักขัตฤกษ์

การศึกษาการจัดพื้นที่ใช้สอย

การจัดพื้นที่ใช้สอย

หอสมุดแห่งชาติ จัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยตามลักษณะรูปร่างของอาคาร ซึ่งเป็นรูปกากบาท เริ่มต้นจากทางเข้าด้านซ้ายมือ และขวามือจะเป็นที่ฝากของก่อนเข้าหอสมุดฯ ภายในจะมีการกั้น กระจกกรอบอลูมิเนียมแยกหน้าที่ใช้สอยของแต่ละส่วน ทำให้เกิดความชัดเจน ส่วนโถงกลางของ อาคารจะมีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

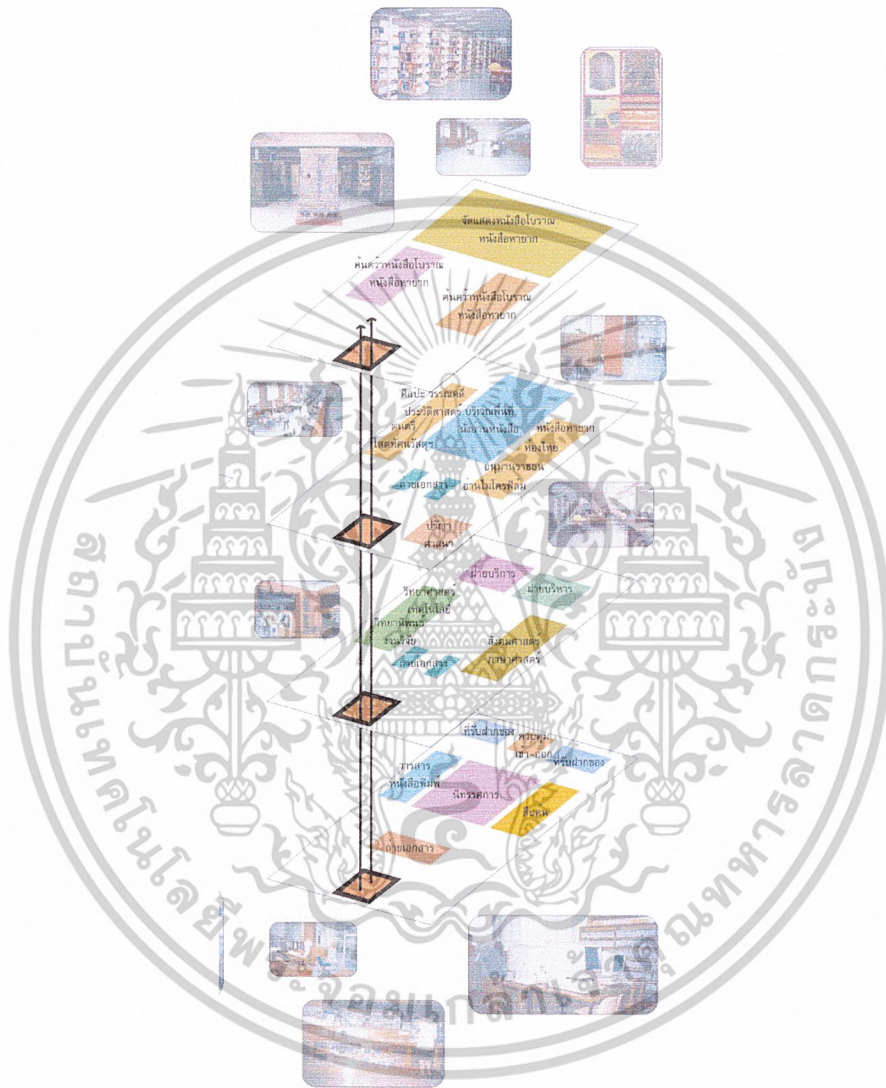
1. โถงกลางอาคาร เป็นพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการตามความต้องการ และความเหมาะสมที่ทางหอสมุดจัดขึ้น
2. ทางด้านขวามือ แบ่งเป็นส่วนของห้องบริการข้อมูล COMPUTER และบัตรรายการ
3. ทางด้านซ้ายมือ คือส่วนของห้องจัดเก็บวารสาร และสิ่งพิมพ์รัฐบาล

งานระบบ

- ไฟฟ้าใช้แสงจากหลอดฟลูออเรสเซนต์
- ระบบปรับอากาศให้ระบบแอร์แขวงเป็นตู้ ๆ
- ระบบดับเพลิงใช้ถังดับเพลิงติดตั้งเป็นจุด

หอสมุดแห่งชาติ

CASE 3

ภาพที่ 3.3 แสดงพื้นที่ใช้สอยหอสมุดแห่งชาติ³

³สำรวจเอง,หอสมุดแห่งชาติ,27 กันยายน 2547

3.2 การศึกษารายละเอียดของโครงการ

3.2.1 บทบาทและหน้าที่ของหอสมุด และหอพระไตรปิฎกนานาชาติ

หอสมุด และหอพระไตรปิฎกนานาชาติ เป็นที่รวบรวมสรรพวิทยาต่างๆ ทั้งในอดีตตลอดจนถึงปัจจุบัน ผู้เข้าใช้บริการจะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ทุกแขนงวิชา รวมทั้งความรู้รอบตัวด้วย

- เป็นสถานที่ที่ทุกคนเลือกอ่านสิ่งต่างๆ และค้นคว้าหาความรู้อย่างอิสระตามความพอใจของแต่ละบุคคล
- เป็นสถานที่ให้การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้ศึกษาค้นคว้าจากสิ่งหนึ่งไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง โดยไม่รู้จบ
- ช่วยให้ผู้ใช้บริการทันสมัย มีความรู้ก้าวหน้าทันสมัยต่อเหตุการณ์ จากข่าวสาร และเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่หอสมุด และหอพระไตรปิฎกนานาชาติได้จัดบริการไว้
- ช่วยสร้างนิสัยรักการอ่าน และศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองจากวิธีการต่างๆ ที่หอสมุด และหอพระไตรปิฎกนานาชาติให้บริการได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นการสร้างนิสัยให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง
- ช่วยให้ผู้บริการรักษาสัมบัติสาธารณะ ทั้งนี้วัสดุต่างๆ ภายในหอสมุด และหอพระไตรปิฎกนานาชาติเป็นสาธารณะสมบัติ ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เวลาใช้บริการต้องให้ความระมัดระวัง

3.2.2 การวิเคราะห์อัตรากำลังคนและพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

3.2.2.1 การวิเคราะห์อัตรากำลังคนในโครงการ

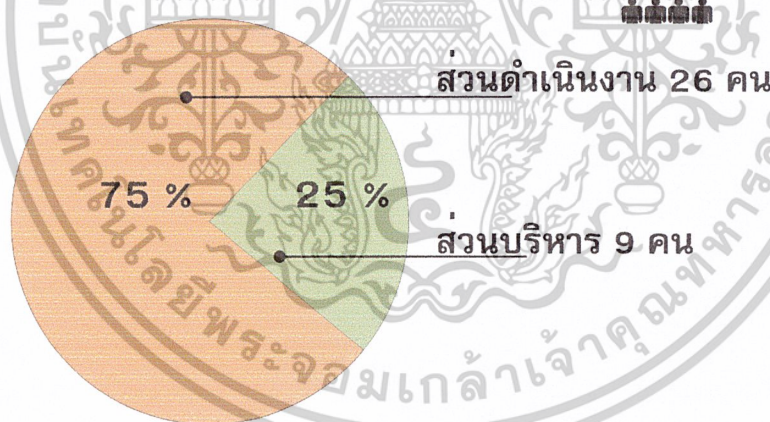
การวิเคราะห์อัตรากำลังคนในโครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพมหานคร ๙ อัตรากำลังคนแบ่งระดับพนักงานแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1. ส่วนบริหาร คิดเป็น 25%
2. ส่วนดำเนินงาน คิดเป็น 75%

สรุปอัตราวิเคราะห์กำลังคนของโครงการ

ดังนั้นอัตรากำลังคนทั้งหมดของโครงการ 35 คน และสามารถแบ่งระดับตามมาตรฐานของห้องสมุดได้ดังนี้

1. ส่วนบริการ	คิดเป็น 25%	คือ	9 คน
2. ส่วนดำเนินงาน	คิดเป็น 75%	คือ	26 คน
		รวม	35 คน

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงการวิเคราะห์กำลังคนในโครงการ

3.2.2.2 การวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการและพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

ตารางที่ 3.1 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนบริหาร

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
<p>1 ส่วนบริหาร</p> <p>ผู้อำนวยการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดวางนโยบาย และวัตถุประสงค์ที่สำคัญของหอสมุดฯ - ควบคุมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี - บริหารแนะนำควบคุมหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหอสมุดฯ - ควบคุมหารจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานของหอสมุดฯ - ประสานงานกับหอสมุดอื่น ๆ ในการส่งฐานข้อมูลร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการบริการของหอสมุดฯ - จัดการงานภายในหอสมุดฯ ให้เป็นระเบียบ เพื่อเป็นหน้าเป็นตาแก่โครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมดูแลการบริหารงานภายในหอสมุดฯ - ลงชื่ออนุมัติต่าง ๆ - เข้าประชุมผู้บริหาร และเป็นประธานในการประชุม - ต้อนรับผู้มาติดต่อ 	<ul style="list-style-type: none"> - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน ผู้บริหาร - ตู้เก็บเอกสาร - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ชุดรับแขก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนบริหาร

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
รองผู้อำนวยการ - ดูแลรับผิดชอบควบคุมงานหอสมุดฯ ทั่วๆ ไปตามที่ได้รับมอบหมายจาก ผู้อำนวยการฯ - ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเมื่อ ผู้อำนวยการติราชการภายนอก	- ควบคุมดูแลการบริหารงานส่วนที่รับผิดชอบ - ลงชื่ออนุมัติต่างๆ - เข้าประชุมผู้บริหาร - ต้อนรับแขกของหอสมุดฯ	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - ชุดรับแขก
เลขานุการ - ต้อนรับแขกที่มาติดต่อกับผู้อำนวยการ หอสมุดฯ โดยมีการบันทึกวันเวลาการนัดหมายล่วงหน้า - คอยรับเอกสารต่างๆ ที่จัดส่งถึงหน่วยงาน แทนผู้อำนวยการ เท่านั้นแต่ไม่สามารถตัดสินใจแทนได้ - จัดรวบรวมเอกสารตรวจสอบและเรียบเรียงความสำคัญของเอกสารก่อนนำเสนอต่อผู้อำนวยการ - รับส่ง ตรวจตราและได้ตอบหนังสือทุกประเภท - จัดทำรายงานการประชุมและ การสัมมนา ในโอกาสต่างๆ - จัดเก็บสำเนาเอกสารให้แก่สำนักงาน	- นั่งปฏิบัติงาน - รับ ส่ง ตรวจ และได้ตอบหนังสือราชการต่างๆ - บันทึกการประชุม - ต้อนรับผู้มาติดต่อ	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง - โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - ชุดรับแขก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนบริหาร

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
นักวิชาการศาสนา - ดูแลให้คำปรึกษาในเรื่องของสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาต่างๆ - เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารในเรื่องของการศาสนา - ประสานงานกับบรรณารักษ์ - ดูแลงานด้านสารบรรณ	- นั่งปฏิบัติงาน และคอยประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ดำเนินงานในเรื่องที่เกี่ยวกับการศาสนา - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่การศาสนา - ดูแล และประสานงาน และให้คำปรึกษากับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานการศาสนา อาทิในเรื่องของสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการต่าง ๆ - ดูแลงานการจัดเตรียมหนังสือสิ่งพิมพ์ และใส่ตลับสนวัสตุ - งานจัดเก็บ และรักษาวัสดุ - งานประชาสัมพันธ์ - ดูแล จัดการ และแลกเปลี่ยนข้อมูลงานศาสนา สารนิเทศกับบุคคลทั่วไป	- นั่งปฏิบัติงาน - ปฏิบัติงานตามหน้าที่ - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - โต๊ะข้าง

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนบริหาร

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล - เจ้าพนักงานข้อมูลของหอสมุดในเรื่องของประวัติการจัดวางนโยบายและวัตถุประสงค์ที่สำคัญของหอสมุดฯ - บันทึกงานประมาณรายจ่ายประจำปี - จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของหอสมุดฯ - จัดพิมพ์ และบันทึกข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมาย	- นั่งปฏิบัติงาน - พิมพ์งานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - เก้าอี้ทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง

ตารางที่ 3.2 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนอ่านหนังสือ
แบบนันทนาการ

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
2. ส่วนอ่านหนังสือแบบนันทนาการ หัวหน้าส่วนนันทนาการ - ดูแล และควบคุมในส่วนการยืม - คืนหนังสือ - งานบริการช่วยการค้นคว้าหรือสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์ - ควบคุมการจัดหนังสือ - งานแลกเปลี่ยนหนังสือและบริการยืมระหว่างห้องสมุด	- นั่งปฏิบัติงาน - ยืน - เดินปฏิบัติงาน - พูดคุยกับผู้มาติดต่อ - ให้คำแนะนำต่าง ๆ	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ - งานการจัดหนังสือพิมพ์ และสื่อทัศนวัสดุให้สะดวกในการใช้งาน - งานบริการยืม - คืนหนังสือ - งานบริการหนังสือจอง / หนังสือสำรอง - ให้บริการช่วยในการสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์ และตอบคำถามต่างๆ - งานจัดหนังสือเข้าชั้น - งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- นั่งปฏิบัติงาน - ยืน - เดินปฏิบัติงาน - ให้คำแนะนำ และบริการถามตอบแก่ผู้มาใช้บริการ	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร - เคาน์เตอร์บริการ - รถเข็น - คอมพิวเตอร์
เจ้าหน้าที่การศาสนา - ดูแล ประสานงาน เกี่ยวกับเรื่องของงานการศาสนา - ดูแล จัดหา และแลกเปลี่ยนข้อมูลการศาสนา	- นั่งปฏิบัติงาน - ประสานงานเกี่ยวกับ เรื่องการศาสนา - ดูแลงานในหน้าที่ - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง

ตารางที่ 3.2 (ต่อ) แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนอ่านหนังสือ
แบบนั้นหนาการ

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
นักวิชาการศาสนา - ดูแลให้คำปรึกษาในเรื่องของ สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ - ประสานงานกับบรรณารักษ์	- นั่งปฏิบัติงาน - ให้คำปรึกษาสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง กับศาสนา - ดูแลงานในหน้าที่ - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล - งานบันทึกสถิติผู้เข้าใช้บริการ - บันทึกหมวดหมู่หนังสือและรายชื่อ หนังสือทั้งหมด - บันทึกการยืม - คืนหนังสือ - งานพิมพ์ที่ได้นับมอบหมาย	- บันทึกข้อมูลงานต่างๆ ตามที่ ได้รับมอบหมายจาก ผู้บังคับบัญชา	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - เก้าอี้ทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร

ตารางที่ 3.3 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
3. ส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า หัวหน้าส่วนอ่านหนังสือค้นคว้า - ดูแล และควบคุมในส่วนการยืม - คืนหนังสือ - งานบริการช่วยการค้นคว้าหรือสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์ - ควบคุมการจัดหนังสือ - งานแลกเปลี่ยนหนังสือและบริการยืมระหว่างห้องสมุด	- นั่งปฏิบัติงาน - ยืน - เดินปฏิบัติงาน - พูดคุยกับผู้มาติดต่อ - ให้คำแนะนำต่าง ๆ	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ - งานการจัดหนังสือพิมพ์ และสื่อทัศนวัสดุให้สะดวกในการใช้งาน - งานบริการยืม - คืนหนังสือ - งานบริการหนังสือจอง / หนังสือสำรอง - ให้บริการช่วยในการสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์ และตอบคำถามต่างๆ - งานจัดหนังสือเข้าชั้น - งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	- นั่งปฏิบัติงาน - ยืน - เดินปฏิบัติงาน - ให้คำแนะนำ และบริการถามตอบแก่ผู้มาใช้บริการ	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร - เคาน์เตอร์บริการ - รถเข็น - คอมพิวเตอร์
เจ้าหน้าที่การศาสนา - ดูแล ประสานงาน เกี่ยวกับเรื่องของงานการศาสนา - ดูแล จัดหา และแลกเปลี่ยนข้อมูลการศาสนา	- นั่งปฏิบัติงาน - ประสานงานเกี่ยวกับ เรื่องการศาสนา - ดูแลงานในหน้าที่ - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง

ตารางที่ 3.3 (ต่อ) แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนอ่านหนังสือ
แบบค้นคว้า

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
นักวิชาการศาสนา - ดูแลให้คำปรึกษาในเรื่องของ สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ - ประสานงานกับบรรณารักษ์	- นั่งปฏิบัติงาน - ให้คำปรึกษาสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง กับศาสนา - ดูแลงานในหน้าที่ - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล - งานบันทึกสถิติผู้เข้าใช้บริการ - บันทึกหมวดหมู่หนังสือและรายชื่อ หนังสือทั้งหมด - บันทึกการยืม - คืนหนังสือ - งานพิมพ์ที่ได้รับมอบหมาย	- บันทึกข้อมูลงานต่างๆ ตามที่ ได้รับมอบหมายจาก ผู้บังคับบัญชา	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - เก้าอี้ทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร

ตารางที่ 3.4 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนสารนิเทศและ
กิจกรรมพิเศษ

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
4. ส่วนสารนิเทศและกิจกรรมพิเศษ หัวหน้าส่วนสารนิเทศ <ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการจัดหาหนังสือต่าง ๆ ให้แก่หอสมุดฯ - เสนอรายชื่อสิ่งพิมพ์เข้าที่ประชุมเพื่อดำเนินการจัดซื้อขอรับบริจาค แลกเปลี่ยนและจัดทำสถิติการสั่งซื้อ - จัดสรร และควบคุมการใช้งบประมาณในการซื้อหนังสือให้อยู่ในวงเงินที่ได้รับ อนุมัติ 	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งปฏิบัติงาน - ยืน เดิน ปฏิบัติงาน - ปฏิบัติงานในหน้าที่ - ประชุม 	<ul style="list-style-type: none"> - โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ <ul style="list-style-type: none"> - จัดหาหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงาน การศาสนา ให้แก่หอสมุดฯ - ประสานขอรับแลกเปลี่ยนหนังสือ จากสถาบันต่าง ๆ - จัดทำรายชื่อหนังสือที่ต้องการจัดซื้อ เสนอต่อที่ประชุม <p>ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ภายในหอสมุดฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งปฏิบัติงาน - ประสานงานขอแลกเปลี่ยนหนังสือ - จัดทำรายชื่อหนังสือที่ต้องการสั่งซื้อเพิ่ม - ประชุม 	<ul style="list-style-type: none"> - โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
นักวิชาการศาสนา <ul style="list-style-type: none"> - ดูแลให้คำปรึกษาในเรื่องของสิ่งพิมพ์ ที่เกี่ยวกับศาสนา - ประสานงานกับบรรณารักษ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ทางศาสนา - ประสานงานกับบรรณารักษ์ - ประชุม 	<ul style="list-style-type: none"> - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง

ตารางที่ 3.4 (ต่อ) แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนสารนิเทศ
และกิจกรรมพิเศษ

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
เจ้าหน้าที่การศาสนา - ดูแล ประสานงาน และให้คำปรึกษากับบรรณารักษ์ในงานการศาสนา - ดูแล จัดหา และแลกเปลี่ยนข้อมูลการศาสนา - ให้คำปรึกษาในเรื่องของการพัฒนาการสารนิเทศเกี่ยวกับงานการศาสนา	- ให้คำปรึกษาแก่บรรณารักษ์ - จัดหาแลกเปลี่ยนข้อมูลการศาสนา - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล - จัดพิมพ์รายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ต้องการจัดซื้อเพื่อนำเสนอที่ประชุม - จัดพิมพ์สถิติการสั่งซื้อสิ่งพิมพ์ - จัดพิมพ์เอกสารและบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย	- จัดพิมพ์งานที่ได้รับมอบหมาย	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - เก้าอี้ทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง

ตารางที่ 3.5 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนหอพระไตรปิฎก
นานาชาติ

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
5. ส่วนหอพระไตรปิฎกนานาชาติ หัวหน้าส่วนหอพระไตรฯ - วางแผนการจัดหาหนังสือต่าง ๆ ให้แก่หอสมุดฯ - เสนอรายชื่อสิ่งพิมพ์เข้าที่ประชุมเพื่อดำเนินการจัดซื้อขอรับบริจาค แลกเปลี่ยนและจัดทำสถิติการสั่งซื้อ - จัดสรร และควบคุมการใช้งบประมาณในการซื้อหนังสือให้อยู่ในวงเงินที่ได้รับ อนุมัติ	- นั่งปฏิบัติงาน - ยืน เดิน ปฏิบัติงาน - ปฏิบัติงานในหน้าที่ - ประชุม	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ - จัดหาหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงาน การศาสนาให้แก่หอสมุดฯ - ประสานขอรับแลกเปลี่ยนหนังสือ จากสถาบันต่าง ๆ - จัดทำรายชื่อหนังสือที่ต้องการจัดซื้อ เสนอต่อที่ประชุม ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ภายในหอสมุดฯ	- นั่งปฏิบัติงาน - ประสานงานขอแลกเปลี่ยน หนังสือ - จัดทำรายชื่อหนังสือที่ต้องการสั่งซื้อเพิ่ม - ประชุม	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
นักวิชาการศาสนา - ดูแลให้คำปรึกษาในเรื่องของสิ่งพิมพ์ ที่เกี่ยวกับศาสนา - ประสานงานกับบรรณารักษ์	- ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ทาง ศาสนา - ประสานงานกับบรรณารักษ์ - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง

ตารางที่ 3.5 (ต่อ) แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วน
หอพระไตรปิฎกนานาชาติ

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
เจ้าหน้าที่การศาสนา - ดูแล ประสานงาน และให้คำปรึกษากับบรรณารักษ์ในงานการศาสนา - ดูแล จัดหา และแลกเปลี่ยนข้อมูลการศาสนา - ให้คำปรึกษาในเรื่องของการพัฒนาการสารสนเทศเกี่ยวกับงานการศาสนา	- ให้คำปรึกษาแก่บรรณารักษ์ - จัดหาแลกเปลี่ยนข้อมูลการศาสนา - ประชุม	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล - จัดพิมพ์รายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ต้องการจัดซื้อเพื่อนำเสนอที่ประชุม - จัดพิมพ์สถิติการสั่งซื้อสิ่งพิมพ์ - จัดพิมพ์เอกสารและบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย	- จัดพิมพ์งานที่ได้รับมอบหมาย	- โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - เก้าอี้ทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง

ตารางที่ 3.6 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนห้องประชุม

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
<p>6. ส่วนห้องประชุม</p> <p>หัวหน้าส่วนห้องประชุม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดูแล ประสานงาน การใช้ห้อง - ดูแล จัดหา อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการประชุม - ให้คำปรึกษาในเรื่องของการใช้ห้องประชุม - ดูแล และประสานงานเกี่ยวกับสถานที่เมื่อมีการใช้ห้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้าใช้ห้องประชุม - จัดหาอุปกรณ์ในการจัดการประชุม - การจัดสถานที่ประชุม 	<ul style="list-style-type: none"> - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง
<p>เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดพิมพ์รายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ต้องการจัดซื้อเพื่อนำเสนอที่ประชุม - จัดพิมพ์สถิติการสั่งซื้อสิ่งพิมพ์ - จัดพิมพ์เอกสารและบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดพิมพ์งานที่ได้รับมอบหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - โต๊ะคอมพิวเตอร์ & Printer - เก้าอี้ทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะข้าง

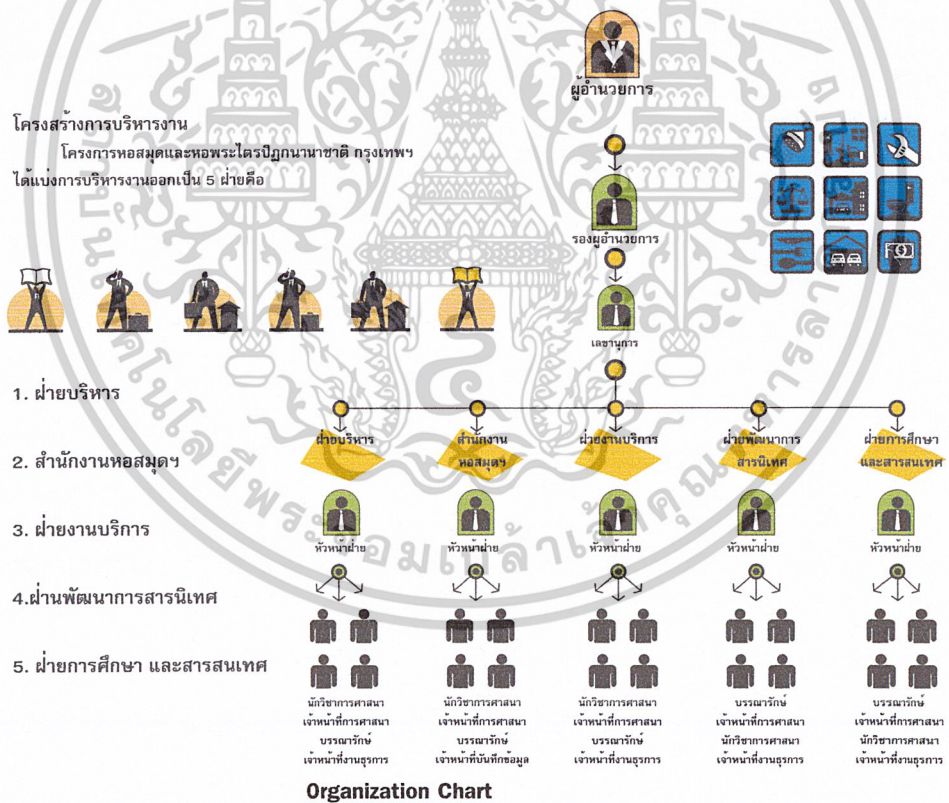
ตารางที่ 3.7 แสดงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่วนบริการ

ตำแหน่ง & หน้าที่	พฤติกรรม	ความต้องการครุภัณฑ์
7. ส่วนบริการ พนักงานทำความสะอาด - ทำความสะอาดบริเวณภายในส่วนปฏิบัติงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ - ทำความสะอาดบริเวณภายในหอสมุดฯ ทั้งหมด รวมไปถึงบริเวณรอบ ๆ ภายนอก - งานทำความสะอาดอื่น ๆ	- ยืน - เดินปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายงาน	- ห้องเก็บวัสดุทำความสะอาด
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย - ดูแลความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกหอสมุดฯ - งานอื่นที่ได้รับมอบหมายตามความเหมาะสม	- นั่งปฏิบัติงาน - ยืน - เดินปฏิบัติงานภายในและภายนอกหอสมุด ฯ	- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน
เจ้าหน้าที่ฝ่ายซ่อมบำรุง - ดูแล ซ่อมแซมงานด้านไฟฟ้าของอาคาร รวมไปถึงหม้อแปลงไฟฟ้า - ดูแล และซ่อมแซม เครื่องบิมน้ำ ระบบสุขาภิบาลในอาคาร - ดูแล และซ่อมแซม ระบบปรับอากาศในอาคาร	- ยืน - เดินปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายงาน	- ห้องเก็บวัสดุทำความสะอาด และซ่อมแซม - โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ทำงาน

3.2.3 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎก นานาชาติ กรุงเทพฯ แบ่งออกเป็น

1. ส่วนบริหาร
2. ส่วนต้อนรับ
3. ส่วนบริการ
4. ส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า
5. ส่วนสารนิเทศและงานกิจกรรมพิเศษ
6. ส่วนหอพระไตรปิฎก นานาชาติ
7. ส่วนห้องประชุม ห้องสัมมนา
8. ส่วนซ่อมบำรุง

แผนภูมิที่ 3.2 แสดงโครงสร้างการบริหารโครงการ

3.2.4 องค์ประกอบของโครงการ

1. ส่วนบริหาร
 - ห้องผู้อำนวยการ
 - ห้องรองผู้อำนวยการ
 - เลขานุการ
 - บัญชี ธุรการ
 - ห้องประชุมคณะกรรมการ
 - ห้องพนักงาน
 - ห้องซ่อมแซมหนังสือ
 - ห้องรับแขกผู้มาติดต่อ
 - ห้องน้ำ ส้วม
2. ส่วนต้อนรับ
 - โถงต้อนรับ
 - ประชาสัมพันธ์
 - พื้นที่ขายของที่ระลึก
 - พื้นที่ควบคุมการเข้าออก
 - พื้นที่สำหรับฝากของ
 - ห้องน้ำสำหรับพนักงาน
 - ห้องน้ำสำหรับผู้มาใช้ห้องสมุด
3. ส่วนบริการ
 - ห้องพักพนักงาน
 - ห้องพักแม่บ้าน
 - ห้องเก็บของพนักงาน
 - ที่ทำการหัวหน้าแผนก
 - แผนกรักษาความปลอดภัย
 - แผนกดูแลความสะอาด
 - แผนกช่างซ่อมบำรุง
 - แผนกบริการทั่วไป

- ห้องน้ำ ส้วม
 - ห้องเก็บของ
 - ห้องเก็บเครื่องมือทำความสะอาด
 - ห้องเก็บขยะ
4. ส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า
- พื้นที่อ่านหนังสือ
 - พื้นที่อ่านหนังสืออ้างอิง
 - ห้องอ่านหนังสือสำหรับผู้พิการ
 - ส่วนสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์
 - เคาน์เตอร์ควบคุม
 - ห้องถ่ายเอกสาร
 - ห้องน้ำ ส้วม
5. ส่วนสารนิเทศและงานกิจกรรมพิเศษ
- ส่วน Lobby และพื้นที่เคาน์เตอร์สำหรับควบคุม
 - ห้องเรียนรู้ภาคทฤษฎี
 - ห้องเรียนภาคปฏิบัติ
 - พื้นที่ส่วนนันทนาการ
 - พื้นที่จัดนิทรรศการถาวร
 - พื้นที่จัดนิทรรศการชั่วคราว
6. ส่วนโครงการหอพระไตรปิฎกนานาชาติ
- ส่วน Lobby และพื้นที่เคาน์เตอร์ควบคุม
 - ห้องเรียนรู้ภาคทฤษฎี (ห้องเก็บหนังสือและพระไตรปิฎก)
 - ห้องอ่านหนังสือ
 - ห้องเรียนภาคปฏิบัติ
 - พื้นที่ปฏิบัติธรรมในร่มและกลางแจ้ง
7. พื้นที่ห้องประชุม และห้องสัมมนาย่อย
- ห้องประชุม 100 คน
 - ห้องสัมมนา 20 คน

8. ส่วนบริการ
 - ห้องควบคุมไฟฟ้าอาคาร
 - ห้องเครื่องหม้อแปลงไฟฟ้า
 - ห้องเครื่องปั๊มน้ำ
 - ห้องเครื่องปรับอากาศ

3.2.5 การวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร

ประเภทของผู้ใช้อาคารหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ผู้ให้บริการ ได้แก่เจ้าหน้าที่และพนักงานในหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้
 - 1.1 เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร และธุรการ
 - 1.2 เจ้าหน้าที่งานเทคนิค และโสตทัศนวัสดุ
 - 1.3 เจ้าหน้าที่งานบริการ
 - 1.4 เจ้าหน้าที่งานพัฒนาการสารนิเทศ
 - 1.5 พนักงานทำความสะอาด
 - 1.6 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
2. ผู้ใช้บริการ ได้แก่ผู้มาใช้บริการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้
 - 2.1 พระภิกษุสงฆ์ สามเณร ชี
 - 2.2 สำนักธรรม สำนักสงฆ์
 - 2.3 นักศึกษาจากสถาบันต่างๆ
 - 2.4 หน่วยงานราชการต่างๆ
 - 2.5 นักท่องเที่ยว
 - 2.6 บุคคลภายนอกทั่วไป

3. ผู้มาติดต่อ ได้แก่ผู้ที่เข้ามาติดต่องานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

3.1 พนักงานขายหนังสือ

3.2 ผู้มาบริจาคหนังสือ

3.3 บุคคลภายนอกทั่วไป

เวลาปฏิบัติงาน

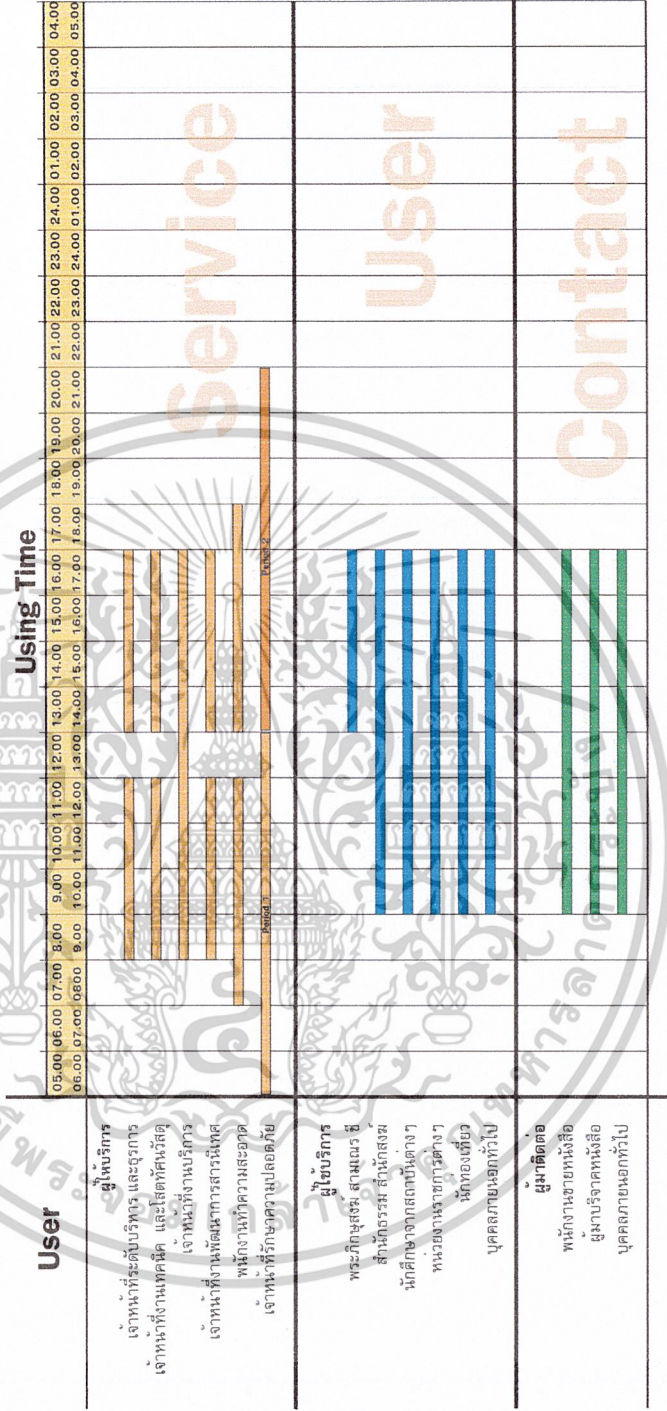
เปิดทำการทุกวันตั้งแต่เวลา 12.30 น. - 20.30 น.

หยุดวันอาทิตย์ วันพุธ และวันสำคัญที่ราชการ

ผู้ให้บริการ
พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

จากการใช้งานผู้ใช้โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพมหานคร จะเห็นว่าผู้ใช้โครงการมีความหลากหลาย ซึ่งพฤติกรรมของผู้ใช้แต่ละกลุ่ม ก็มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิที่ 3.3 แสดงพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

3.2.6 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

ตารางที่ 3.8 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

Function	User	Unit	Area/User	Area	Reference
1. ส่วนบริหาร 					
- ผู้อำนวยการ	1	1	6/P	12	C
- รองผู้อำนวยการ	1	1	-	9	B
- เลขาธุการ	1	1	-	4	C
- บัญชี รุการ	8	1	12.00/P	96	C
- รับรองแยก	-	1	1.50/P	16	B
- ห้องสวนซ่อมแซมหนังสือ	2	1	-	32	B
- ห้องเก็บของ	-	1	-	3	C
- ห้องน้ำ	-	1	-	12	C
รวม				184	
2. ส่วนต้อนรับ 					
- โถงทางเข้า	80	1	0.92/GR	75	B
- ประชาสัมพันธ์	2	1	3.90	7.8	B
- ห้องเจ้าหน้าที่ และซ่อมแซม	3	1	-	32	C
- พื้นที่ขายของที่ระลึก	-	1	4.50	20	C
- พื้นที่ควบคุมการเข้าออก	-	1	10%	79	B
- พื้นที่สำหรับฝากของ	2	1	4.40/P	8.8	B
- ห้องน้ำ ห้องส้วม	40	1	1.50	60	B
รวม				283	
3. ส่วนบริการ 					
- ห้องพักพนักงาน	-	1	-	40	C
- ห้องพักแม่บ้าน	3	1	1.50/P	4.5	C
- ห้องเก็บของพนักงาน	-	1	1.50/P	13	C
- ที่ทำการหัวหน้าแผนก	4	1	8.50/P	34	C
- แผนกรักษาความปลอดภัย	4	1	1.50/P	6	C
- แผนกช่างซ่อมบำรุง	-	1	-	12	C

ตารางที่ 3.8 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

Function	User	Unit	Area/Unit Area/User	Area	Reference
- แผนกบริการทั่วไป	-	1	-	12	C
- ห้องน้ำ ห้องส้วม	-	1	1.50/P	3	C
- ห้องเก็บขยะ	-	1	-	39	C
- ที่จอดรถบริการ	-	1	18.00	18	C
รวม				182	
4. ส่วนอ่านหนังสือ 					
แบบคนคว่ำ					
- พื้นที่ชั้นวางหนังสือ	-	-	2.80	100	B
- พื้นที่อ่านหนังสือ	746	1	2.75/P	2052	B
- พื้นที่ห้องอ่านหนังสือ	10	1	2.75/P	28	B
อ้างอิง					
- พื้นที่อ่านหนังสือสำหรับผู้พิการ	2	1	3.00/P	6	B
- ส่วนสี่บ้น	5	1	2.00	10	B
- เคาน์เตอร์ควบคุม	2	1	4.00	8	B
- ห้องถ่ายเอกสาร	2	1	3.24	7	B
รวม				2211	
5. ส่วนสารนิเทศและ 					
งานกิจกรรมพิเศษ					
- ส่วน Lobby และพื้นที่เคาน์เตอร์สำหรับควบคุม	2	1	3.90	7.8	B
- ห้องเรียนรัฐภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	30	1	3.60/P	108	B
- ห้องเก็บอุปกรณ์	-	1	-	38	C
โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์					
- พื้นที่ส่วนหน้าธนาคาร	-	1	-	200	B
- พื้นที่จัดนิทรรศการถาวร	-	1	-	209	B
- พื้นที่จัดนิทรรศการชั่วคราว	-	1	-	585	B
รวม				1148	

ตารางที่ 3.8 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

Function	User	Unit	Area/Unit Area/User	Unit Area	Reference
6. ส่วนโครงการ 					
หอพระไตรปิฎกนานาชาติ					
- ส่วน Lobby และพื้นที่ เคาน์เตอร์สำหรับควบคุม	8	2	3.90	32	B
- ส่วนถ่ายเอกสาร	2	1	3.24	7	B
- ส่วนสืบค้น	5	1	2.00	10	B
- พื้นที่ชั้นวางหนังสือ	-	1	2.80	150	B
- ห้องเรียนรู้ภาคทฤษฎี (ห้องเก็บหนังสือ และ พระไตรปิฎก)	-	1	-	132	B
- ห้องอ่านหนังสือ	100	1	2.75/P	275	B
- ห้องเรียนภาคทฤษฎี/ปฏิบัติ	20	1	-	193	B
- พื้นที่ปฏิบัติธรรมในร่ม	40	1	-	160	B
- พื้นที่ปฏิบัติธรรมกลางแจ้ง	40	1	-	1540	B
- ห้องน้ำ-ห้องส้วม	-	1	1.50	85	B
รวม				2584	
7. ส่วนพื้นที่ห้อง 					
ประชุมและห้องสัมมนา					
ย่อย					
- ห้องประชุม 100 คน	100	1	2.00	200	B
- ห้องสัมมนา 20 คน	20	1	2.00	40	B
รวม				240	
8. ส่วนซ่อมบำรุง 					
- ห้องควบคุมไฟฟ้าอาคาร	-	1	-	22	C
- ห้องหม้อแปลงไฟฟ้า	-	1	-	45	C
- ห้องเครื่องปั๊มน้ำ	-	1	-	22	C
- ห้องเครื่องปรับอากาศ	-	1	-	45	C
รวม				134	

3.2.7 การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ

ตารางที่ 3.9 แสดงค่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก

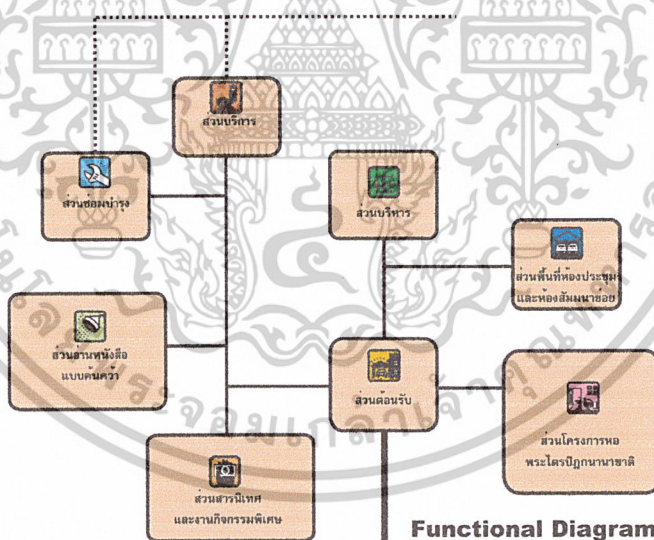
MAIN

Main Element		A	B	C	D	E	F	G	H	Total
A	ส่วนบริหาร	A	3	3	3	3	2	2		19
B	ส่วนต้อนรับ		B	4	4	4	4	2	3	22
C	ส่วนบริการ			C	2	2	2	2	3	15
D	ส่วนอำนวยความสะดวก				D	3	3	2	1	17
E	ส่วนสารสนเทศและงานกิจกรรมพิเศษ					E	3	2	2	18
F	ส่วนโครงการหอพระไตรปิฎกนานาชาติ						F	2	1	17
G	ส่วนพื้นที่ห้องประชุม และห้องสัมมนา							G	2	19
H	ส่วนซ่อมบำรุง								H	12

Key of symbol

• Administration	• Service	1 Furthest	2 Far
• Technical	• Contact	3 Near	4 Nearest

Interaction Chart

Functional Diagram

แผนภูมิที่ 3.4 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก

ตารางที่ 3.10 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนบริหาร

1. ส่วนบริหาร

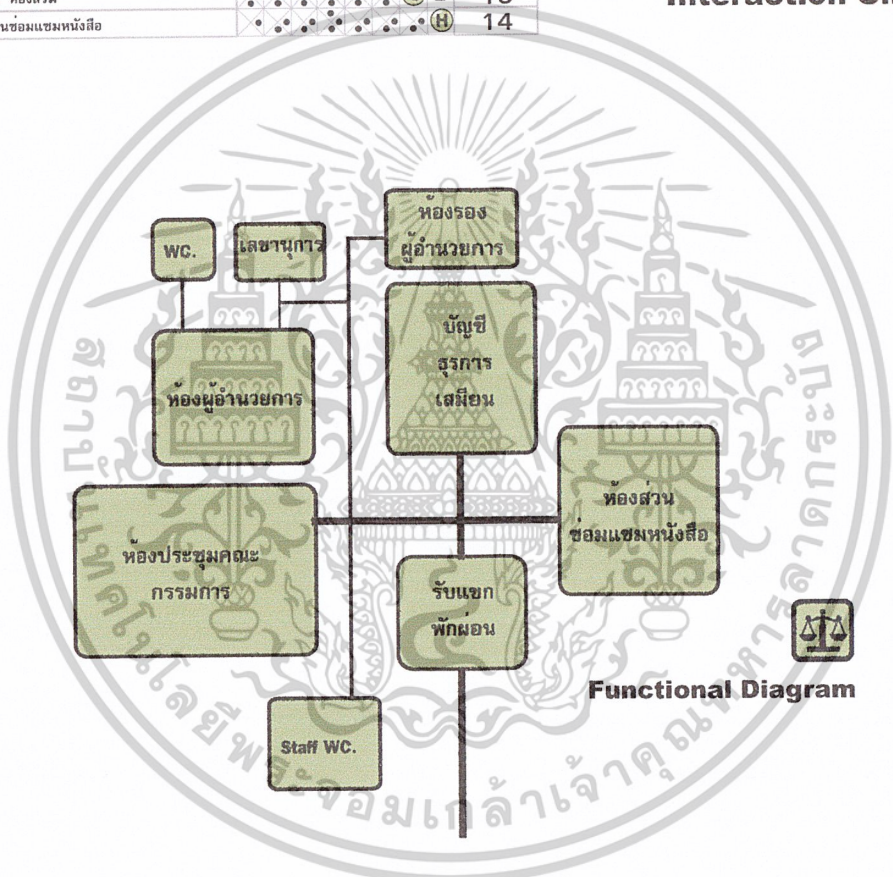
	A	B	C	D	E	F	G	H	Total
A	4	4	2	2	2	2	1		13
B		4	2	2	2	2	1		15
C			3	2	2	2	1		16
D				3	2	2	1		17
E					3	3	3		14
F						4	3		20
G							2		15
H								1	14

Key of symbol

Administration	Service	1	2
Technique	Contact	3	4

Interaction Chart

Functional Diagram

แผนภูมิที่ 3.5 แสดงความสัมพันธ์ของส่วนบริหาร

ตารางที่ 3.11 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนต้อนรับ

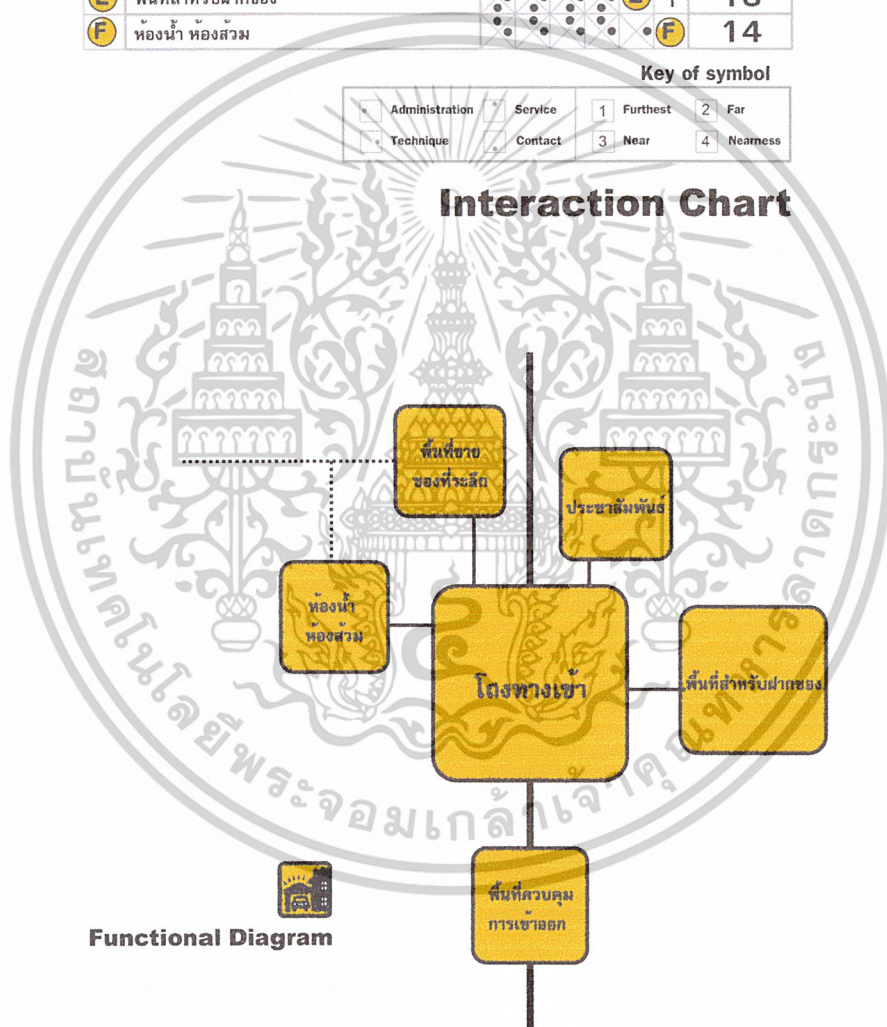
2. ส่วนต้อนรับ

		A	B	C	D	E	F	Total
A	โถงทางเข้า	A	3	3	3	3	2	14
B	ประชาสัมพันธ์	B	2	3	4	2		13
C	พื้นที่ขายของที่ระลึก	C	3	2	2			13
D	พื้นที่ควบคุมการเข้าออก	D	4	2				15
E	พื้นที่สำหรับฝากของ	E				1		13
F	ห้องน้ำ ห้องส้วม	F						14

Key of symbol

☐ Administration	☐ Service	1	Furthest	2	Far
☐ Technique	☐ Contact	3	Near	4	Nearness

Interaction Chart

Functional Diagram

แผนภูมิที่ 3.6 แสดงความสัมพันธ์ของส่วนต้อนรับ

ตารางที่ 3.12 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนบริการ

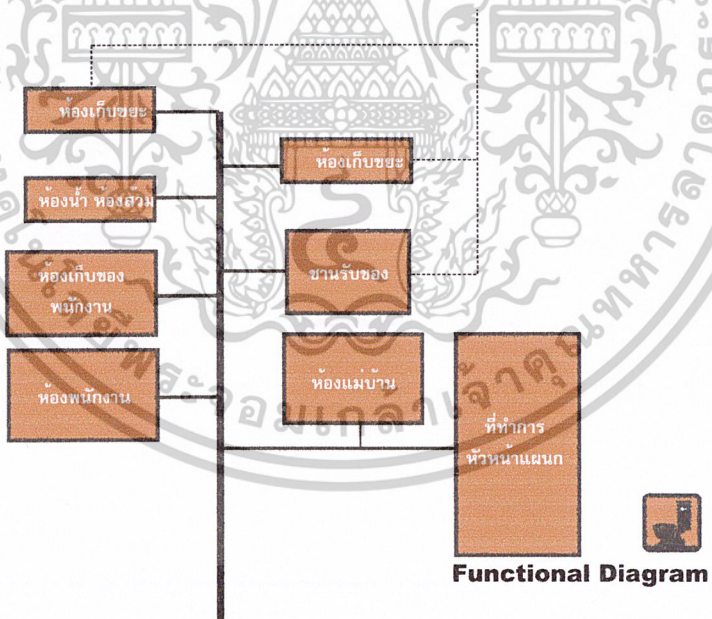
3. ส่วนบริการ

	A	B	C	D	E	G	H	Total
A	2	2	2	2	2	2	2	16
B	4	4	3	2	3	3		25
C	4	4	4	2	3	3		23
D	3	2	3	3				21
E	2	4	4					21
F		2	2					10
G						4		12
H							9	9

Key of symbol

Administration	Service	1 Furthest	2 Far
Technique	Contact	3 Near	4 Nearness

Interaction Chart

แผนภูมิที่ 3.7 แสดงความสัมพันธ์ของส่วนบริการ

ตารางที่ 3.13 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า

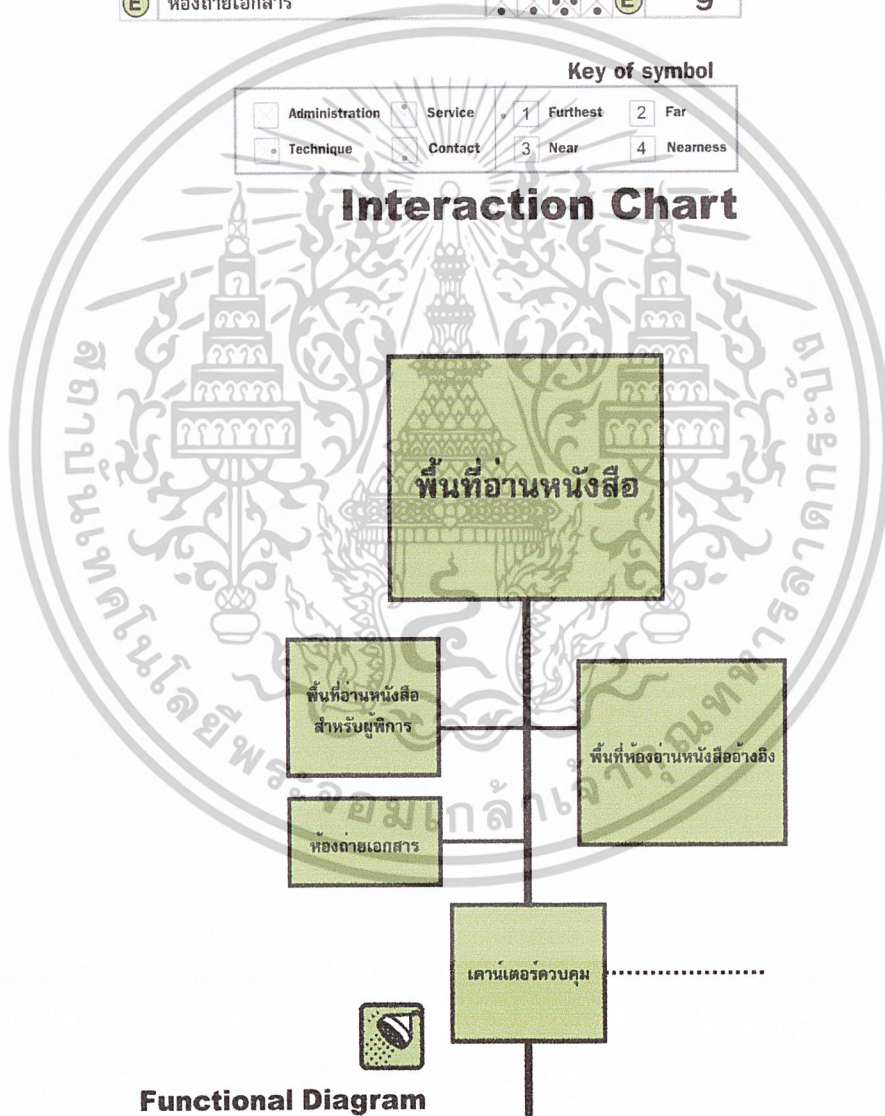
4. ส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า

		A	B	C	D	E	Total
A	พื้นที่อ่านหนังสือ	A	2	2	2	1	7
B	พื้นที่ห้องอ่านหนังสืออ้างอิง	•	B	2	2	1	8
C	พื้นที่อ่านหนังสือสำหรับผู้พิการ	•	•	C	2	1	9
D	เคาน์เตอร์ควบคุม	•	•	•	D	2	11
E	ห้องถ่ายเอกสาร	•	•	•	•	E	9

Key of symbol

☒ Administration	☒ Service	1 Furthest	2 Far
☒ Technique	☒ Contact	3 Near	4 Nearest

Interaction Chart

Functional Diagram

แผนภูมิที่ 3.8 แสดงความสัมพันธ์ของส่วนอ่านหนังสือแบบค้นคว้า

ตารางที่ 3.14 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนสารนิเทศและกิจกรรมพิเศษ

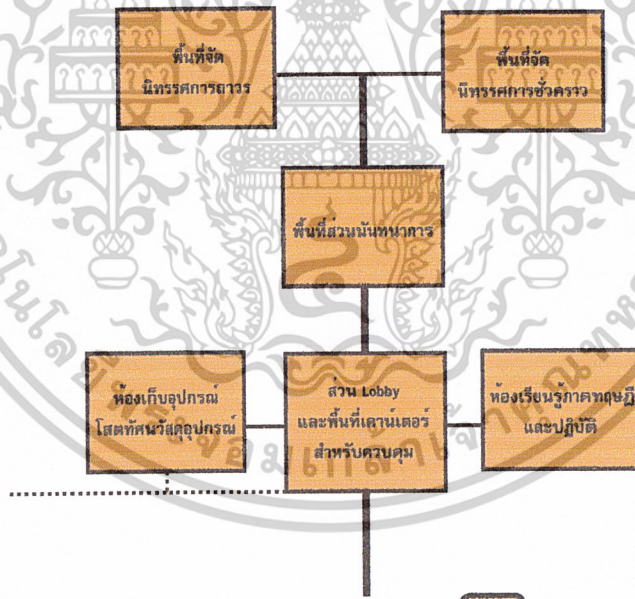
5. ส่วนสารนิเทศและงานกิจกรรมพิเศษ

	A	B	C	D	E	F	Total
A ส่วน Lobby และพื้นที่เคาน์เตอร์สำหรับควบคุม	3	3	3	3	3		12
B ห้องเรียนรูกาศยภูมิและปฏิบัติ	2	1	1	1			9
C ห้องเก็บอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์	1	1	1				8
D พื้นที่ส่วนนันทนาการ				2	2		11
E พื้นที่จัดนิทรรศการถาวร					2		10
F พื้นที่จัดนิทรรศการชั่วคราว						2	11

Key of symbol

Administration	Service	1 Furthest	2 Far
Technique	Contact	3 Near	4 Nearest

Interaction Chart

Functional Diagram

แผนภูมิที่ 3.9 แสดงความสัมพันธ์ของส่วนสารนิเทศและกิจกรรมพิเศษ

ตารางที่ 3.15 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนหอพระไตรปิฎก

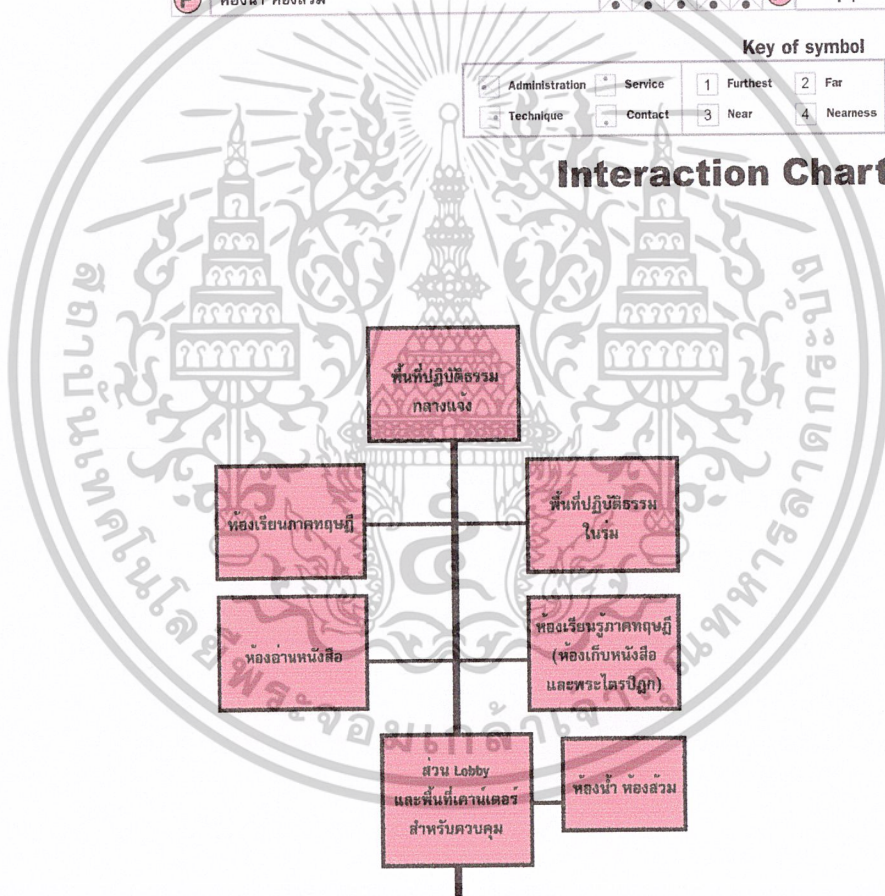
6. ส่วนโครงการหอพระไตรปิฎกนานาชาติ

	A	B	C	D	E	F	Total
A	ส่วน Lobby และพื้นที่เคาน์เตอร์สำหรับควบคุม	3	3	3	3	3	12
B	ห้องเรียนรูกาศฤกษ์(ห้องเก็บหนังสือ และพระไตรปิฎก)	2	1	1	1	1	9
C	ห้องอ่านหนังสือ	1	1	1	1	1	8
D	ห้องเรียนภาคฤกษ์	2	2	2	2	2	11
E	พื้นที่ปฏิบัติธรรม ไนรม์และกลางแจ้ง	2	2	2	2	2	10
F	ห้องนำ ห้องส้วม	2	2	2	2	2	11

Key of symbol

Administration	Service	1	Furthest	2	Far
Technique	Contact	3	Near	4	Nearness

Interaction Chart

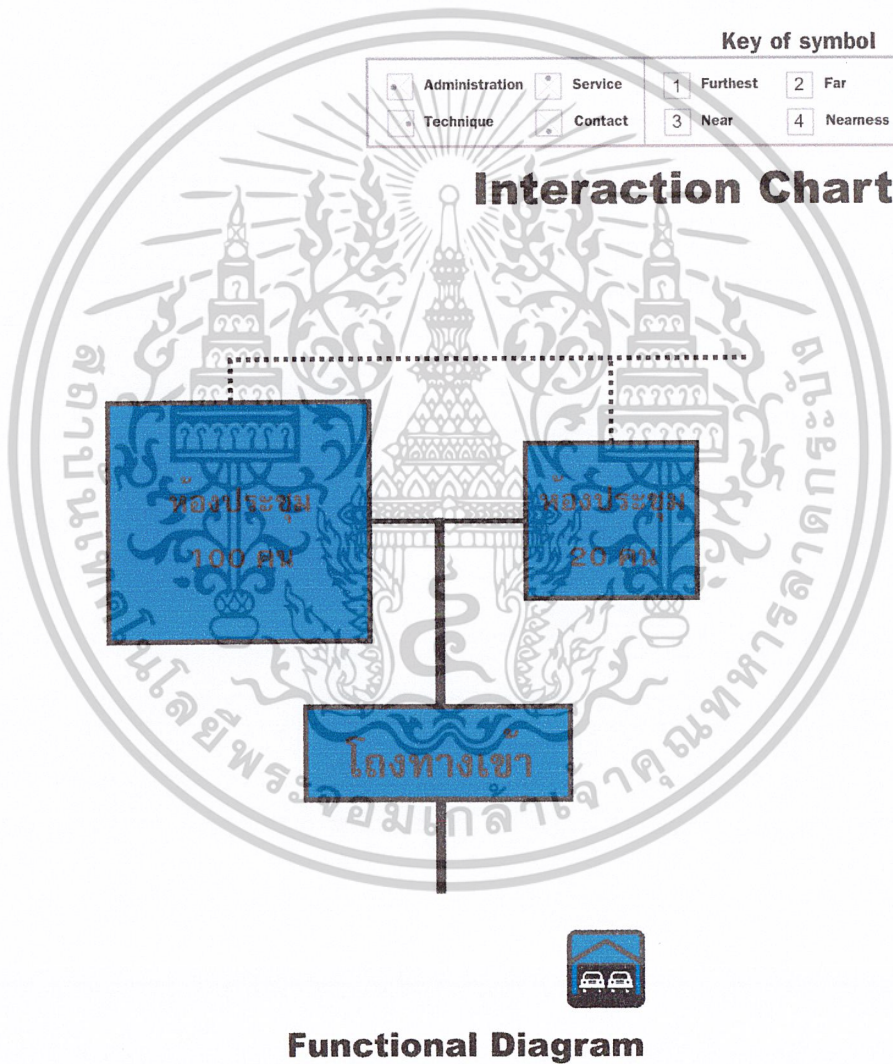
Functional Diagram

แผนภูมิที่ 3.10 แสดงความสัมพันธ์ของส่วนหอพระไตรปิฎก

ตารางที่ 3.16 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนห้องประชุม สัมมนา

 7. ส่วนพื้นที่ห้องประชุม และ ห้องสัมมนา

		A	B	C	Total
A	ห้องประชุม 100 คน	3	3		6
B	ห้องประชุม 100 คน		3	3	6
C	โถงทางเข้า			8	8

แผนภูมิที่ 3.11 แสดงความสัมพันธ์ของส่วนห้องประชุม สัมมนา

ตารางที่ 3.17 แสดงค่าความสัมพันธ์ของส่วนซ่อมบำรุง

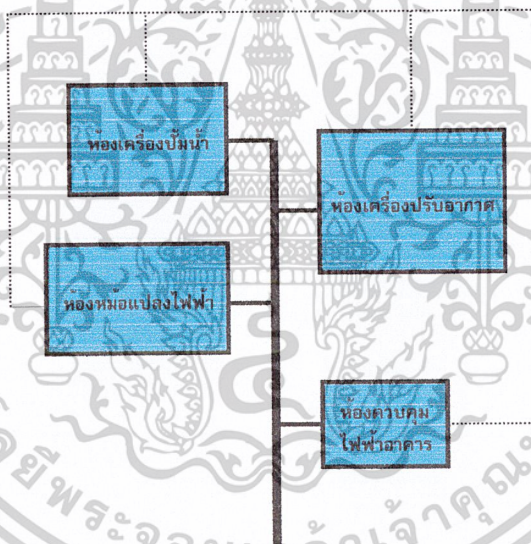
7. ส่วนซ่อมบำรุง

		A	B	C	D	Total
A	ห้องควบคุมไฟฟ้าอาคาร	A	3	3	3	9
B	ห้องหม้อแปลงไฟฟ้า		B	3	2	8
C	ห้องเครื่องปั๊มน้ำ			C	2	8
D	ห้องเครื่องปรับอากาศ				D	6

Key of symbol

☐ Administration	☐ Service	1	Furthest	2	Far
☐ Technique	☐ Contact	3	Near	4	Nearness

Interaction Chart

Functional Diagram

Engineering Department

แผนภูมิที่ 3.12 แสดงความสัมพันธ์ของส่วนซ่อมบำรุง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะด้านเพื่อนำไปใช้

3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค

ระบบโครงสร้างอาคาร

ระบบโครงสร้างอาคารแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- โครงสร้างส่วนใต้ดิน (Sub Structure)
- โครงสร้างส่วนบนดิน (Super Structure)

โครงสร้างใต้ดิน (Sub Structure) ทำหน้าที่รับโครงสร้างที่อยู่เหนือผิวดิน ด้านทานแรงภายนอกที่กระทำต่ออาคารในทุกทิศทาง ด้านทานอาคารไม่ให้เกิดลุดลอยออกจากที่รองรับใต้ดิน โครงสร้างส่วนบนดิน (Super Structure) แบ่งได้ 2 ประเภทตามลักษณะการจัดแบ่งที่ว่างเพื่อใช้สอย

- โครงสร้างอาคารทางสูง เป็นการจักระบบน้ำหนักทางแนวตั้ง
- โครงสร้างอาคารทางกว้าง เป็นการจักระบบรับรอน้ำหนักองค์ประกอบอาคารตามแนวนอน เช่นระบบพื้นต่าง ๆ

สรุป ระบบโครงสร้างอาคารภายในโครงการ

ประกอบด้วย 3 ส่วนด้วยกันดังนี้

- ระบบฐานราก
การเลือกใช้เสาเข็มเจาะเพื่อป้องกันการเคลื่อนตัวของดินที่อาจกระทบกระเทือนกับอาคารที่อยู่ข้างเคียงหรือเสาเข็มที่ทำไปแล้ว ในการออกแบบฐานรากจะใช้ฐานรากเดี่ยว (Isolated Footing) สำหรับเสาทั่วไป และออกแบบเป็นฐานรากกลุ่ม (Mat Footing) สำหรับส่วนที่เป็นกำแพงผนังลิฟต์ โดยระดับหลังฐานรากโดยทั่วไปอยู่ที่ระดับชั้นใต้ดินชั้นที่ 2 หรือระดับห้องพื้นป้อลิฟต์

- ระบบโครงสร้างทั่วไป

ใช้พื้นระบบไร้คาน (Flat Plate Slab) เนื่องจากช่วงเสาที่กว้างทำให้ก่อสร้างได้อย่างรวดเร็วได้ระยะความสูงใต้ฝ้ามากกว่าระบบอื่น ทำให้ก่อสร้างงานระบบได้ง่ายขึ้น ในส่วนหลังคาคอนกรีตจะผสมน้ำยากันซึมและทำระบบกันซึมโดยวิธี Waterproofing Coating

- ระบบกระจก 2 ชั้นทุกด้าน สามารถป้องกันเสียงและการถ่ายเทความร้อน

ระบบปรับอากาศ / ระบบอากาศภายในโครงการ

ระบบปรับอากาศ คือการควบคุมอากาศภายในอาคาร หรือ การควบคุม อุณหภูมิในร่างกายให้เกิดความสบายและเกิดความสุนทรีย์ อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อร่างกายคือ อยู่ระหว่าง 24 – 26 องศาเซลเซียส สามารถแบ่งตามลักษณะการใช้งานได้ 2 ประเภท

- ปรับอากาศโดยตรง (Direct Reerigeration System)

- ปรับอากาศทางอ้อม (Indirect Reerigeration System) ซึ่งในประเทศไทย แบ่งตามการติดตั้งให้เหมาะสมกับสถานที่และการใช้งานได้ 3 แบบคือ

1.) แบบหน้าต่าง (Window type)

2.) แบบแยกส่วน (Split Type)

3.) แบบศูนย์รวม (Central Type)

การพิจารณาสำหรั้งการปรับอากาศในอาคารขนาดใหญ่ สำหรับระบบที่ เหมาะสมและนิยมใช้ในอาคารขนาดใหญ่ มีอยู่ 3 ระบบคือ

- ระบบทำน้ำเย็นแบบหมุนเวียนส่วน

- ระบบเครื่องปรับอากาศครบชุดในตัว ชนิดระบายความเย็นด้วยน้ำ

- ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน

การกำหนดตำแหน่งของเครื่องปรับอากาศ ในกรณีใช้ระบบปรับอากาศแบบแยก ส่วนจะต้องปรึกษาถึงเรื่องสถานที่ตั้งเครื่องระบายความร้อนซึ่งจะต้องระบายความร้อนออก ภายนอกอาคาร โดยการกำหนดห้องเครื่องปรับอากาศส่วนกลางพอสังเขปได้ดังนี้

- ขนาดและความสูงของห้องเครื่อง

- ความสะดวกในการขนย้ายเครื่องเข้า - ออก

- เสียงและความสั่นสะเทือน

- การระบายอากาศของห้องเครื่อง

- อยู่ในตำแหน่งของศูนย์กลางของอาคารหรือไม่

- ควรจะอยู่ในบริเวณใกล้ห้องเครื่องไฟฟ้าของอาคาร

- ความสะดวกในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ภายในห้องเครื่อง

- ความปลอดภัย

- ระดับของห้องเครื่อง

ระบบไฟฟ้า

อาคารมีความจำเป็นต้องใช้พลังงานไฟฟ้า ควรมีการประมาณการความต้องการสำหรับอุปกรณ์ใช้ไฟฟ้า อย่างเหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการออกแบบขนาดของหม้อแปลงไฟฟ้า และขนาดพื้นที่ห้องเครื่อง เป็นต้น

สรุป ระบบไฟฟ้าภายในโครงการ

- ระบบไฟฟ้ากำลัง

รับไฟฟ้าแรงสูงในระบบ 12/24 กิโลโวลต์ จากสถานีเปลี่ยนแรงดันใน บล็อก A6 (ภายในศูนย์ราชการ) เข้าสู่สถานีจ่ายไฟภายในตัวอาคารเพื่อแปลงแรงดันจาก 12/24 เป็น 415/240 เพื่อจ่ายไปยังแผงสวิตช์จ่ายไฟแรงต่ำเพื่อส่งเข้าไปยังจุดต่าง ๆ ในอาคาร

- ระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน

ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซลเพื่อจ่ายไฟฟ้ากำลังฉุกเฉินให้พนักงานดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง เครื่องสูบน้ำที่สำคัญ ระบบแจ้งสัญญาณเพลิงอัตโนมัติ ระบบรักษาความปลอดภัย ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม ระบบควบคุมอาคารอัตโนมัติ ไฟฟ้าแสงสว่าง บางส่วนที่จำเป็น ระบบระบายอากาศและระบายควันเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ระบบป้องกันอัคคีภัย

การป้องกันอัคคีภัย สามารถแบ่งออกได้ 5 ประเภทดังนี้

1. การป้องกันอัคคีภัยด้านการออกแบบ

- ใช้วัสดุที่ไม่ติดไฟ หรือวัสดุทนไฟ

- จัดให้มีบันไดหนีไฟอยู่ตอนปลายของอาคารทั้ง 2 ชั้น

- การวางตำแหน่งของส่วนที่มีโอกาสเกิดเพลิงไหม้

- การเดินสายไฟทั้งหมด ต้องเดินฝังในท่อเหล็กป้องกันการตัดไฟในกรณีไฟฟ้า

ลัดวงจร

- ติดตั้งสายล่อฟ้าระบบพิเศษ ที่ป้องกันฟ้าผ่าอาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเตือนภัยเมื่อเกิดเพลิงไหม้

3. การจำกัดบริเวณเพลิงไหม้

4. การหนีไฟ

5. ระบบผจญเพลิง ระบบดับเพลิงที่ใช้กันแพร่หลาย มีหลายแบบและมีความเหมาะสมกับวัสดุเชื้อเพลิง และลักษณะการใช้สอยของอาคารแต่ละชนิดแตกต่างกันออกไป

ระบบดังกล่าวอาจแยกได้ดังนี้

1. ระบบดับเพลิงด้วยน้ำชนิดสายสูบ

- ระบบท่อแห้ง
- ระบบท่อเปียก

2. ระบบดับเพลิงแบบโปรยน้ำสอย

- ระบบท่อแห้ง
- ระบบท่อเปียก
- ระบบชะลอการฉีดน้ำ

3. ระบบดับเพลิงชนิดพ่นน้ำเป็นฝอย

4. ระบบน้ำยาสร้างฟองอากาศ

5. ระบบก๊าซฮาโลน

6. ระบบดับเพลิงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

สรุป ระบบป้องกันอัคคีภัยภายในโครงการ

ระบบสัญญาณเพลิงอัตโนมัติ

เป็นระบบที่มีอุปกรณ์ตรวจจับและแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่เกิดขึ้นภายในอาคารโดยอัตโนมัติ การรับส่งข้อมูลของอุปกรณ์ต่าง ๆ กับ CPU ควบคุมระบบเป็นแบบ Multiplex ซึ่งจะสะดวกในการติดตั้ง ตรวจสอบ ซ่อมบำรุง และขยายระบบในอนาคต

การจัดกลุ่มของ Detector และ Alarm Device จะติดตั้งในบริเวณห้องเครื่องตามบริเวณต่าง ๆ ของอาคารจะจัดให้มีโทรศัพท์ของระบบ Firemen Telephone ติดตั้งอยู่กับ Manual Station เพื่อใช้สำหรับการสื่อสารระหว่าง Fireman กับ Control Room ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้จะเชื่อมสัญญาณไปยังระบบลิฟต์ และระบบระบายอากาศ เพื่อให้อุปกรณ์ดังกล่าวเข้าสู่สภาวะการทำงานขณะเกิดเพลิงไหม้ นอกจากนี้ ระบบจะสามารถบันทึกข้อมูลลงในหน่วยความจำไว้ เพื่อบันทึกและรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ

ระบบป้องกันอัคคีภัย (Fire Fighting System)

เนื่องจากอาคารเป็นอาคารขนาดใหญ่จึงต้องมีความปลอดภัยสูงจึงได้ใช้ระบบดับเพลิงดังนี้

- เครื่องสูบน้ำรักษาความดัน (Jockey Pump) ซึ่งจะทำงานโดยอัตโนมัติเมื่อความดันของระบบลดลงถึงจุดที่กำหนด

- เครื่องสูบน้ำดับเพลิงขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ (Fire Pump) ซึ่งจะทำงานโดยอัตโนมัติ เมื่อความดันของระบบลดลงถึงจุดที่กำหนด (มีการใช้น้ำจากท่อดับเพลิง)

- ท่อน้ำดับเพลิง ซึ่งจะต่อกับเครื่องสูบน้ำดับเพลิงไปยังส่วนต่าง ๆ ของอาคาร เพื่อต่อเข้ากับตู้เก็บสายดับเพลิง และหัวกระจายน้ำอัตโนมัติ

- ตู้เก็บสายดับเพลิง (Fire Hose Cabinet) จะเก็บอุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิงต่างๆ เช่น ถังมือ ขวาน ถังดับเพลิงเคมี สายฉีดน้ำดับเพลิง ซึ่งเมื่อดึงสายฉีดน้ำดับเพลิงออกมาจากตู้ก็จะพร้อมที่จะทำการฉีดน้ำเพื่อดับเพลิง

- หัวกระจายน้ำอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler) ซึ่งจะติดในพื้นที่ทั่วไปที่ ต้องการดับเพลิง ซึ่งหัวกระจายที่จะแตกออกและปล่อยน้ำออกมาทำการดับเพลิง เมื่ออุณหภูมิในบริเวณที่ทำการติดตั้งหัวกระจายน้ำสูงขึ้นถึงจุดที่กำหนด

ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลในอาคาร คือระบบซึ่งบำรุงความสุขให้แก่ผู้อาศัยในอาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาคารจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเป็นการใช้อาคารร่วมกันซึ่งจะมีผลกระทบต่อผู้อื่นได้ง่าย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ระบบประปา (The potable water supply system)
2. ระบบบำบัดน้ำเสีย

สรุป ระบบสุขาภิบาลในโครงการ

ระบบประปา หรือ ระบบท่อน้ำดีในโครงการ (Cold water pipe system)

ระบบจะประกอบด้วยถังเก็บน้ำใต้ดิน ซึ่งจะรับน้ำจากการประปานครหลวง ซึ่งถังเก็บน้ำใต้ดินจะมีปริมาณการกักเก็บเพียงพอสำหรับการใช้ของอาคารได้ 1 วัน และสำรองสำหรับดับเพลิงได้อีก 1 ชั่วโมง น้ำจากถังเก็บน้ำใต้ดินจะถูกสูบ โดยเครื่องสูบน้ำเพื่อขึ้นไปยังถังเก็บน้ำชั้นหลังคา (Roof tank) และถังเก็บน้ำชั้นหลังคาจะถูกปล่อยลงมาโดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก (Gravity flow)

ระบบท่อน้ำทิ้งและท่อน้ำโสโครก (Waste Water and Soil Pipe System)

ระบบจะประกอบด้วยท่อน้ำทิ้ง ท่อน้ำโสโครก ท่อระบายอากาศซึ่งท่อน้ำทิ้งจะรับน้ำจากจากอ่างล้างมือ ช่องระบายน้ำที่พื้น (Floor Drain) ท่อน้ำโสโครกจะรับน้ำจากโถส้วม ท่อระบายอากาศจะต่อจากสุขภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น อ่างล้างมือ โถส้วม เพื่อให้การไหลของน้ำในท่อน้ำทิ้งและท่อน้ำโสโครกเป็นไปด้วยความสะดวก ท่อน้ำทิ้ง ท่อน้ำโสโครกของแต่ละอาคารจะถูกต่อเข้ากับระบบรวบรวมน้ำเสียใต้อาคารเพื่อส่งไปยังระบบบำบัดน้ำเสียรวม (Waste Water Treatment Plant) ที่ศูนย์ระบบสาธารณสุขปภคกรมเพื่อทำการบำบัดต่อไป

ระบบท่อน้ำฝน (Rain Water Pipe System)

ระบบท่อน้ำฝนจะประกอบด้วย หัวรับน้ำฝน (Roof Drain) และท่อน้ำฝน (Rain Water Pipe) ซึ่งจะรวมน้ำฝนจากส่วนต่าง ๆ ของอาคารและต่อเข้ากับบ่อพักน้ำ (Manhole) ของอาคารเพื่อระบายทิ้งต่อไป

ระบบรักษาความปลอดภัย

ระบบรักษาความปลอดภัยประกอบด้วย

1. ระบบรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง
2. ระบบตรวจการเข้า – ออก
3. ระบบโทรทัศน์วงจรปิด

ในการเข้าออกของผู้ทำงานในอาคารกับผู้มาติดต่อและระบบติดต่อภายใน จะติดต่อเป็น 2 ทางคือ ทางรถยนต์และทางเท้า

สรุป ระบบรักษาความปลอดภัยในโครงการ

- ในโครงการได้จัดระบบยามรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง 4 ผลัด ทำหน้าที่รักษาการณ์ทั้งกลางวันกลางคืนมีระบบสัญญาณแจ้งภัยที่สัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สามารถส่งสัญญาณไปยังสถานีตำรวจใกล้เคียงได้

- ประตูสำคัญเช่นประตูหนีไฟจะมีสวิทช์สัญญาณไปที่ศูนย์กลางเมื่อมีการเปิดประตู
- ประตูที่ต้องการควบคุมการเข้า และออก จะควบคุมด้วยการเปิดปิดได้ โดยการใช้อัตราเฉพาะตัวและบันทึกผู้เข้าออกพร้อมวันและเวลาด้วย

- ระบบโทรทัศน์วงจรปิด มีกล้องถ่ายโทรทัศน์ตามจุดสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานรักษาความปลอดภัยดูแล และฟังเหตุการณ์ต่าง ๆ และจะมีสัญญาณแจ้งเหตุให้ทราบด้วย ในกรณีมีผู้บุกรุกหรือเพลิงไหม้ พร้อมทั้งแสดงภาพให้ดูบนจอและบันทึกภาพและเสียงเหตุการณ์ลงเทปไว้ได้ด้วย

ระบบสื่อสาร

ระบบสื่อสารแบ่งเป็นระบบที่สำคัญได้ คือ

ระบบโทรศัพท์ เป็นระบบสื่อสารที่สามารถติดต่อได้ทั้งภายในและระหว่างประเทศที่มีขอบข่ายกว้างขวาง และการติดต่อที่รวดเร็วกว่าวิธีอื่น

ระบบโทรพิมพ์ ระบบนี้อยู่ในการให้บริการให้เช่าเครื่องโทรพิมพ์ซึ่งสามารถรับส่งข้อความผ่านเครื่องโทรพิมพ์ไปยังผู้เช่าอื่น ๆ ในชุมสายเดียวกัน

ระบบโทรสาร (FAX) เป็นเครื่องถ่ายเอกสารที่สามารถรับ – ส่งเอกสารโดยผ่านสายโทรเลขโดยมีเครื่อง Scan เอกสารทุกชนิดไม่ว่าใช้มือเขียน พิมพ์ แผนภูมิ ภาพวาด หรือภาพถ่าย แล้วส่งผ่านสายโทรศัพท์ธรรมดาไปยังโทรสารเครื่องหนึ่งที่ปลายทาง ซึ่งทำหน้าที่ถ่ายสำเนาเหมือนกับเอกสารที่ส่งมา

ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ระบบควบคุมอาคาร

สรุป ระบบสื่อสารในอาคาร

ระบบโทรศัพท์ ใช้ระบบ PABX ของแต่ละอาคารซึ่งรวมอยู่ใต้ปลั๊กอาคารโดยมีหมายเลขตรงตามสัดส่วนความต้องการของหน่วยงานและจัดให้มีระบบ PABX ของส่วนกลางสำหรับติดต่อระหว่างหน่วยงาน โดยทำการเชื่อม PABX ส่วนกลางกับ PABX ของแต่ละอาคาร

ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

- มีระบบสายเคเบิลใยแสงเดินเป็นวงจรแนวยาวขึ้นทุกชั้นและทุกอาคาร เพื่อเชื่อมโยงเข้าระบบคอมพิวเตอร์กลาง

- ในแต่ละชั้นมีระบบเคเบิลแยกจากระบบวงจรแนวยาวเพื่อจ่ายไปให้คอมพิวเตอร์เทอร์มินัลต่าง ๆ

- มีระบบคอมพิวเตอร์กลาง เพื่อใช้ร่วมกันทั้งอาคาร และให้อาคารอื่น ๆ โดยผ่านทางเคเบิลใยแสงหรือระบบโทรศัพท์

สรุป ระบบป้องกันฟ้าผ่าในโครงการ

ระบบป้องกันฟ้าผ่า เป็นระบบที่ใช้ในโครงการ คือระบบ Radio Active System เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถผลิตโปรตอน (ประจุบวก) ออกไปสู่บรรยากาศซึ่งมีประจุอิเล็กตรอนรอน (ประจุลบ) ทำให้ค่าความต่างศักย์ระหว่างอากาศกับบรรยากาศโดยรอบเบื้องบนมีค่าเท่ากัน (สะเทิน) ดังนั้นอาคารจะไม่ถูกฟ้าผ่า เนื่องจากประจุไฟฟ้าในบรรยากาศโดยรอบอาคาร สะเทิน (Radio Active) นี้สามารถปฏิบัติการคลุมพื้นที่ออกเป็นวงกลม รัศมี 50 เมตร ในมุมเอียง 30 องศา การติดตั้งจะกระทำบนดาดฟ้าอาคาร

3.4 การวิเคราะห์ที่ตั้ง

ความสำเร็จหลาย ๆ ด้านของการจัดตั้ง โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ นั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลที่มากจากการเลือกสถานที่ที่ก่อสร้างเป็นสำคัญ จากหลักการเลือกสถานที่สำหรับก่อสร้างอาคารนั้น สามารถสรุปเป็นข้อกำหนดในการพิจารณาที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมได้ดังนี้

แหล่งที่ตั้ง

1. อยู่ในบริเวณที่กำหนดให้สร้างอาคารทางวัฒนธรรมได้ ตามพระราชบัญญัติการผังเมืองและต้องคำนึงถึงข้อกำหนดต่างๆ จากกฎหมายเทศบัญญัติอื่นๆ ด้วย
2. โครงสร้างประชากร ต้องมีความหนาแน่นสูงพอสมควรแต่ไม่เป็นแหล่งชุมชนแออัด เพราะทำให้การรักษาความปลอดภัย และควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ยาก
3. ควรตั้งอยู่ในศูนย์กลางของเมือง หรือใกล้ตัวเมือง อยู่ในเส้นทางการเดินทาง เพราะจูงใจนักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ของหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ สามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวก
4. ความสัมพันธ์และเชื่อมต่อกับย่านต่างๆ สามารถเชื่อมต่อกับแหล่งที่พักอาศัย แหล่งธุรกิจ และแหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง

1. ลักษณะที่ดินควรมีขนาด สัดส่วนที่เหมาะสมกับพื้นที่โครงการ และมีรูปแบบที่พอเหมาะที่จะสร้างและขยายเพิ่มเติมไปตามแนวอาคาร
2. สภาพแวดล้อมทั่วไป ไม่เป็นที่อยู่ในย่านอันตราย ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม อากาศเสีย อัคคีภัย และแผ่นดินไหว
3. คุณค่าทางทัศนียภาพทางประวัติศาสตร์ และสุนทรียภาพเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม การระบายน้ำ สภาพที่ดิน ไฟฟ้าระดับถนน สัญญาณเครื่องหมายต่างๆ บกแหล่งที่ตั้ง และการเข้าสู่อาคาร
4. อิทธิพลจากสถาปัตยกรรมข้างเคียงไม่ควรมีตึกสูง หรืออาคารที่สำคัญอื่นๆ ขนาบข้าง และไม่ควรอยู่ใกล้กับอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ หรืออาคารอนุรักษ์ เพราะจะทำให้การออกแบบมีข้อจำกัดมาก
5. สภาพปัจจุบันและการปรับปรุงบริเวณ หากบริเวณที่ตั้งมีอาคารเดิมอยู่มาก เป็นหลุมบ่อ หรือต้องขุดकुคลอง ก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเวนคืนปรับปรุงบริเวณมากขึ้น
6. ความสามารถในการขยายตัวในอนาคต ควรมีความยืดหยุ่นหรือมีแนวทางในการขยายตัวในอนาคตได้

การเข้าถึงโครงการและสภาพการจราจร

1. ความสามารถในการดึงดูดและจูงใจ ควรเป็นย่านที่รู้จักกันดี และสามารถสังเกตเห็นได้ง่ายจากหลายจุด ทั้งระยะใกล้และไกล
2. สภาพการจราจร ถนนควรอยู่ในสภาพดีซึ่งยานพาหนะสามารถเดินทางไปถึงได้โดยสะดวก มีขนาดความกว้างของผิวจราจรมากพอ ที่จะรองรับปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้น มีการจราจรที่คล่องตัว มีรถประจำทางผ่านหลายสาย และมาจากทุกแหล่งชุมชน
3. ความสะดวกในการเข้าถึงโครงการ ควรมีความสะดวกทั้งทางเท้า ทางรถประจำทาง และทางรถยนต์ มีระยะห่างจากป้ายหยุดรถประจำทางถึงที่ตั้งโครงการมามากนัก ทางเท้าควรมีขนาดกว้างและร่มรื่น หากมีทางสัญจรอื่นๆ อีกก็ยิ่งเพิ่มความน่าสนใจให้แก่โครงการมากยิ่งขึ้น

ระบบสาธารณูปโภค

ควรอยู่ในบริเวณที่มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบระบายน้ำอย่างเพียงพอ และใกล้กับแหล่งสาธารณูปการ เช่น สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง โรงเรียน เป็นต้น เพราะสามารถก่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้โครงการและทรัพย์สิน

สุนทรียภาพและทัศนียภาพ

1. ความเหมาะสม ควรมีความเหมาะสมที่จะตั้งเป็นอาคารทางศิลปวัฒนธรรม โดยที่เกดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด
2. บรรยากาศเกื้อหนุนต่างๆ ในบริเวณที่ตั้ง ควรสอดคล้องกับพฤติกรรมและการกระทำต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

การได้มาซึ่งที่ดิน

ควรพิจารณาถึงเจ้าของที่ดิน และราคาที่ดิน ซึ่งหากเป็นของเอกชนก็จะทำการเวนคืนได้ยาก

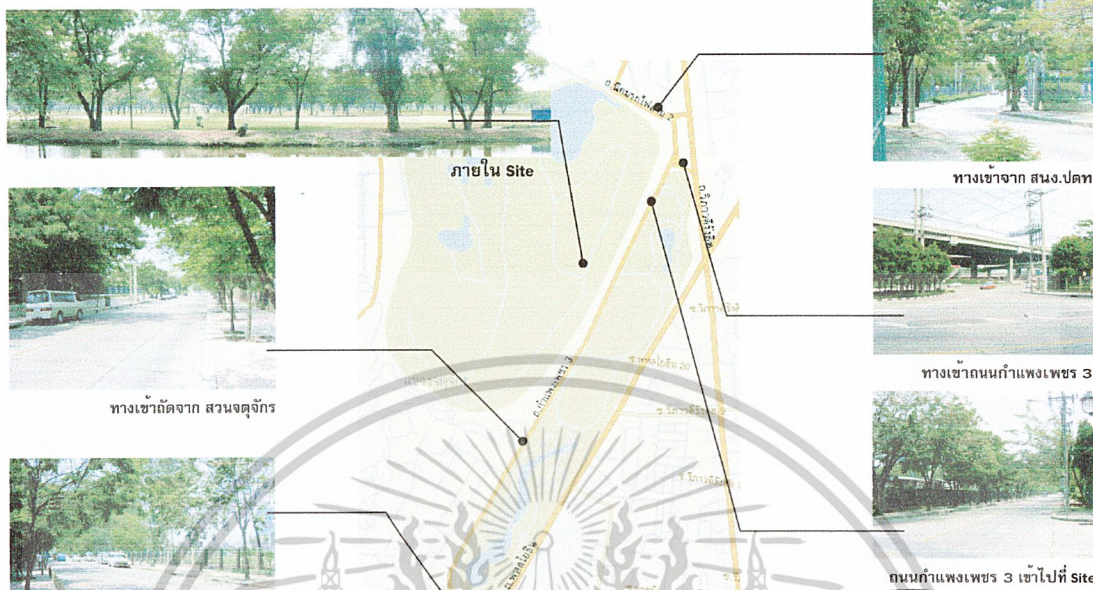
ตารางที่ 3.18 แสดงตารางการเปรียบเทียบการเลือกเขตที่ตั้ง

เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้ง	เขตราชเทวี	เขตจตุจักร	เขตบางกอกน้อย
1. แหล่งที่ตั้ง	2	3	2
2. ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง	2	3	1
3. การเข้าถึงโครงการและสภาพการจราจร	2	2	2
4. ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	3	3	3
5. สุนทรียภาพและทัศนียภาพ	2	4	1
6. การได้มาซึ่งที่ดิน	3	3	2
รวม	14	18	11

หมายเหตุ

- 1 ควรปรับปรุง
- 2 ปานกลาง
- 3 ดี
- 4 ดีมาก

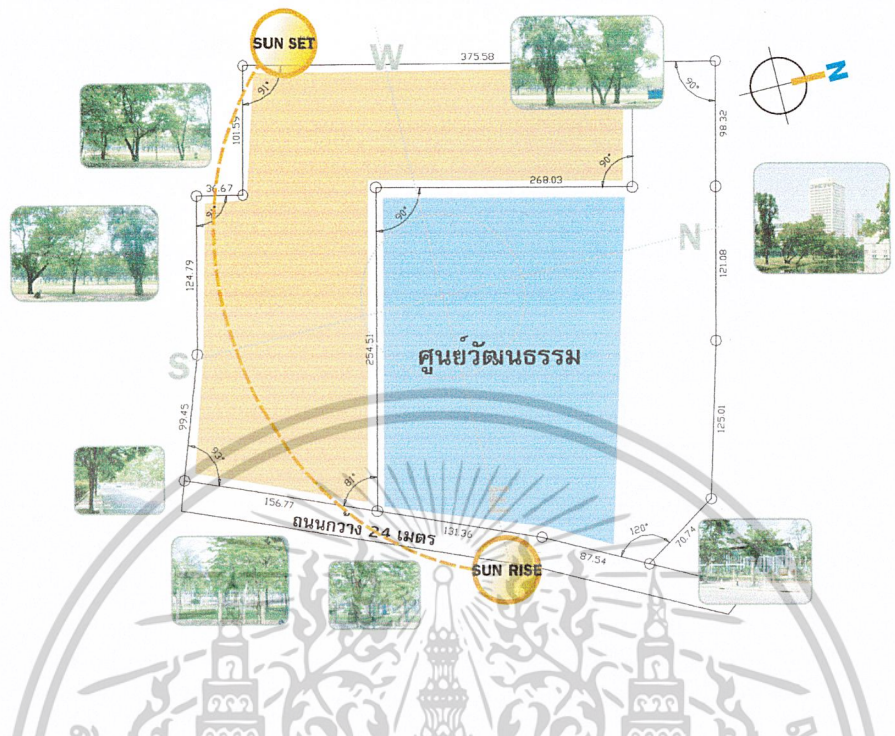
Site picture

Site Surrounding

ภาพที่ 3.5 แสดงแผนที่ตั้งโครงการและทัศนียภาพโดยรอบ

ภาพที่ 3.6 แสดงลักษณะกายภาพโดยรอบของโครงการ

ภาพที่ 3.7 แสดงกายวิเคราะห้ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งโครงการ

บทที่ 4

แนวความคิดในการออกแบบ

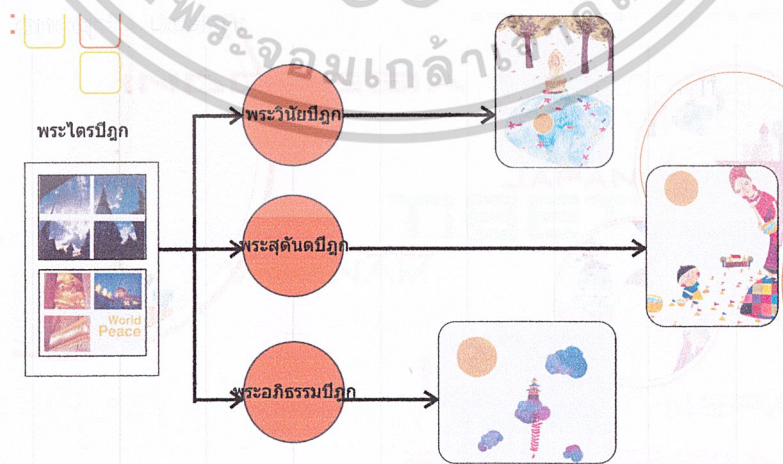
4.1 แนวความคิดในการออกแบบ

ไตรปิฎก ปิฎกสาม ปิฎก แปลตามศัพท์อย่างพื้นๆ ว่า กระจาดหรือตะกร้า อันเป็นภาชนะสำหรับใส่รวมของต่างๆ เข้าไว้ นำมาใช้ในความหมายว่า เป็นที่รวบรวมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จัดเป็นหมวดหมู่แล้วโดยนัยนี้ ไตรปิฎกจึงแปลว่าคัมภีร์ที่รวบรวมพระพุทพจน์ (และเรื่องราวชั้นเดิมของพระพุทธศาสนา) 3 ชุด หรือประมวลแห่งคัมภีร์ที่รวบรวมพระธรรมวินัย 3 หมวดกล่าวคือ วินัยปิฎก สุตตันตปิฎก และอภิธรรมปิฎก พระไตรปิฎกจัดแบ่งหมวดหมู่โดยย่อ ดังนี้

พระวินัยปิฎก ประมวลพุทธพจน์หมวดพระวินัย คือพุทธบัญญัติเกี่ยวกับความประพฤติ ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมและการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของภิกษุสงฆ์และภิกษุณีสงฆ์

พระสุตตันตปิฎก ประมวลพุทธพจน์หมวดพระสูตร คือ พระธรรมเทศนาคำบรรยายธรรมต่างๆ ที่ตรัสยกย่องให้เหมาะกับบุคคลและโอกาสตลอดจนบทประพันธ์ เรื่องเล่า และเรื่องราวทั้งหลายที่เป็นชั้นเดิมในพระพุทธศาสนา

พระอภิธรรมปิฎก ประมวลพระพุทพจน์หมวดพระอภิธรรม คือหลักธรรมและคำอธิบายที่เป็นหลักวิชา ล้วน ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเหตุการณ์

ภาพที่ 4.1 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ

หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

การศึกษาข้อมูลด้านนโยบายของภาคกลาง

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑ ซึ่งมุ่งพัฒนาภาคกลางของประเทศ ให้เกิดศักยภาพสูงและเติบโตอย่างยั่งยืน ข้อมูลพัฒนาให้ในเขตภาคกลางและเป็นที่ฐานของเศรษฐกิจที่ดี รวมทั้งมีองค์ความรู้เชิงบูรณาการด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาของพื้นที่ 3 ปรากฏคือ

1. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจของภาคกลาง และบริเวณชายฝั่งตะวันตกของภาคกลาง โดยประสานงานกับโครงการด้านเศรษฐกิจ การบริการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในการขยายตัวของภาคกลางและบริเวณชายฝั่ง โดยใช้ข้อมูลเชิงบูรณาการและองค์ความรู้ที่มีในการพัฒนาที่สำคัญ
2. การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งและบริเวณโดยรอบทั้งหมดทั้งที่ท่าเรือ 3 แถบคือ แถบหนึ่งมาบราดู และชุมชนเมืองภาคกลาง ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ได้ขยายขอบเขตการขยายตัวอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมของภาคกลาง และบริเวณชายฝั่ง
3. เกิดพัฒนาพื้นที่แหล่งอุตสาหกรรมของภาคกลางและตอนบน ภาคกลางตอนบนและบริเวณชายฝั่งภาคกลางตอนบน โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งและพื้นที่เชิงกลยุทธ์ในด้านความแออัด และการกระจายตัวของเมือง จึงมีนโยบายที่จะพัฒนาเศรษฐกิจโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ ความเชี่ยวชาญในภาคกลางและตอนบน โดยพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งและโดยให้ข้อมูลเชิงบูรณาการในเชิงเศรษฐกิจของภาคกลางและตอนบน

การศึกษาข้อมูลด้านนโยบายของกรุงเทพมหานคร และพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.2545-2549)

มีการกำหนดการในระหว่างที่มุ่งเน้น และการดำรงความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

มีทั้งด้านสังคมและพื้นที่สูง พื้นที่ชุมชนเชิงนวัตกรรมและเชิงนิเวศ

กำหนดบทบาทของพื้นที่เมือง ป้ายชุมชนเชิงนวัตกรรมและวัฒนธรรมเชิงเมือง ซึ่งจะไปสู่การพัฒนาภาคกลาง ภาคตะวันออก

กระทรวงวัฒนธรรม Ministry of Culture

การศึกษาข้อมูลด้านนโยบายของผู้ลงทุน

นโยบายของกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีนโยบายในการจัดตั้งโครงการ ดังนี้

1. เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลและหน่วยงานราชการ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑
2. เพื่อตอบสนองนโยบายของกรุงเทพมหานครและกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อตอบสนองนโยบายปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาเยาวชนและประชาชนในโครงการปฏิรูปเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นางสาวนันทนลิน อู่เนียบเทพ ๐22 รหัสประจำตัว 48035052 Page 05

ภาพที่ 4.6 แสดงการศึกษาข้อมูลด้านนโยบาย (2)

หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ

ภาคนี้ถึงภาวะระดับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยโดยศึกษาจากภาพพัฒนาประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจที่พึ่งพาตนเองได้และมีความยั่งยืนและมีความสามารถในการแข่งขันและมีความสามารถในการแข่งขันและมีความสามารถในการแข่งขันและมีความสามารถในการแข่งขัน

โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบบูรณาการและให้ความสำคัญกับนโยบายเชิงพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑ ซึ่งมุ่งพัฒนาภาคกลางและบริเวณชายฝั่งและบริเวณโดยรอบทั้งหมดทั้งที่ท่าเรือ 3 แถบคือ แถบหนึ่งมาบราดู และชุมชนเมืองภาคกลาง ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ได้ขยายขอบเขตการขยายตัวอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมของภาคกลาง และบริเวณชายฝั่ง โดยใช้ข้อมูลเชิงบูรณาการและองค์ความรู้ที่มีในการพัฒนาที่สำคัญ

Average household monthly income and expenditure of Central : 1998-2003

Year	Income (Baht)	Expenditure (Baht)
1998	12,780	10,288
1999	13,012	10,440
2000	12,807	10,825
2001	14,187	10,889
2002	14,187	11,152
2003	16,142	11,152

การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของภาคกลาง

ข้อมูลเศรษฐกิจของภาคกลางในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545

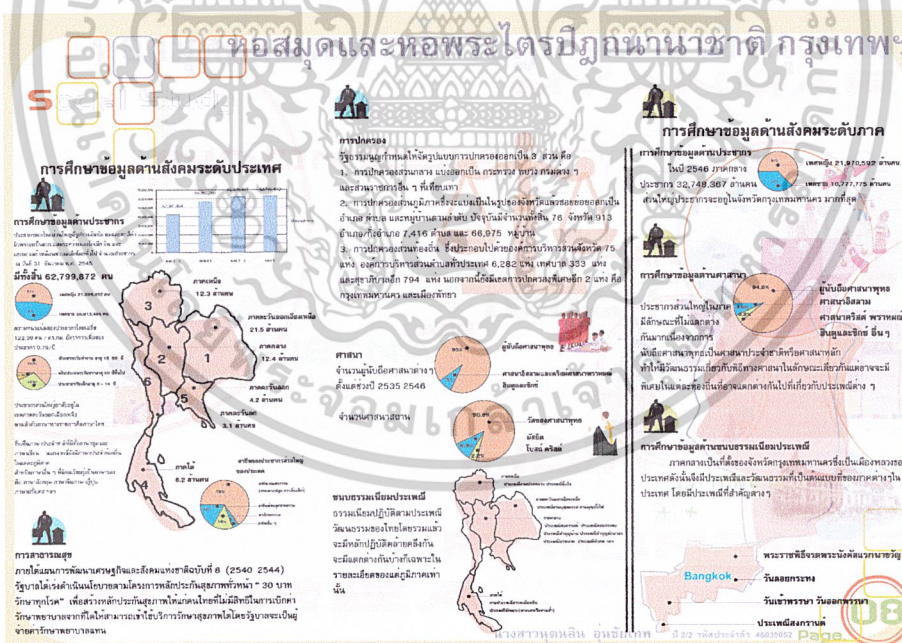
Year	Income (Baht)	Expenditure (Baht)
1998	12,843	10,288
1999	13,012	10,440
2000	12,807	10,825
2001	14,187	10,889
2002	14,187	11,152
2003	16,142	11,152

นางสาวนันทนลิน อู่เนียบเทพ ๐22 รหัสประจำตัว 48035052 Page 06

ภาพที่ 4.7 แสดงการศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ภาพที่ 4.8 แสดงการศึกษาด้านเศรษฐกิจ (2)

ภาพที่ 4.9 แสดงการศึกษาด้านสังคม

หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

C

โครงการศึกษาค้นคว้าวิจัย และฝึกทักษะอาชีพ 4 กรณีศึกษา

1. โครงการ หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ
2. โครงการ หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ (กรณีศึกษากรณีศึกษา)
3. โครงการ หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ
4. โครงการ หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

โครงการเรียนการสอนรายวิชา

CASE 1

ผู้เรียน : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

ผู้สอน : อ.สมชาย

เนื้อหา : พระพุทธเจ้า

แหล่งข้อมูล : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

เครื่องมือ : เครื่องมือคอมพิวเตอร์

ขั้นตอน : 1. ศึกษาเนื้อหา 2. วิเคราะห์เนื้อหา 3. สรุปเนื้อหา

CASE 2

ผู้เรียน : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

ผู้สอน : อ.สมชาย

เนื้อหา : พระพุทธเจ้า

แหล่งข้อมูล : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

เครื่องมือ : เครื่องมือคอมพิวเตอร์

ขั้นตอน : 1. ศึกษาเนื้อหา 2. วิเคราะห์เนื้อหา 3. สรุปเนื้อหา

CASE 3

ผู้เรียน : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

ผู้สอน : อ.สมชาย

เนื้อหา : พระพุทธเจ้า

แหล่งข้อมูล : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

เครื่องมือ : เครื่องมือคอมพิวเตอร์

ขั้นตอน : 1. ศึกษาเนื้อหา 2. วิเคราะห์เนื้อหา 3. สรุปเนื้อหา

CASE 4

ผู้เรียน : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

ผู้สอน : อ.สมชาย

เนื้อหา : พระพุทธเจ้า

แหล่งข้อมูล : หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

เครื่องมือ : เครื่องมือคอมพิวเตอร์

ขั้นตอน : 1. ศึกษาเนื้อหา 2. วิเคราะห์เนื้อหา 3. สรุปเนื้อหา

ภาพที่ 4.16 แสดงการศึกษาค้นคว้าตัวอย่าง

หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

E

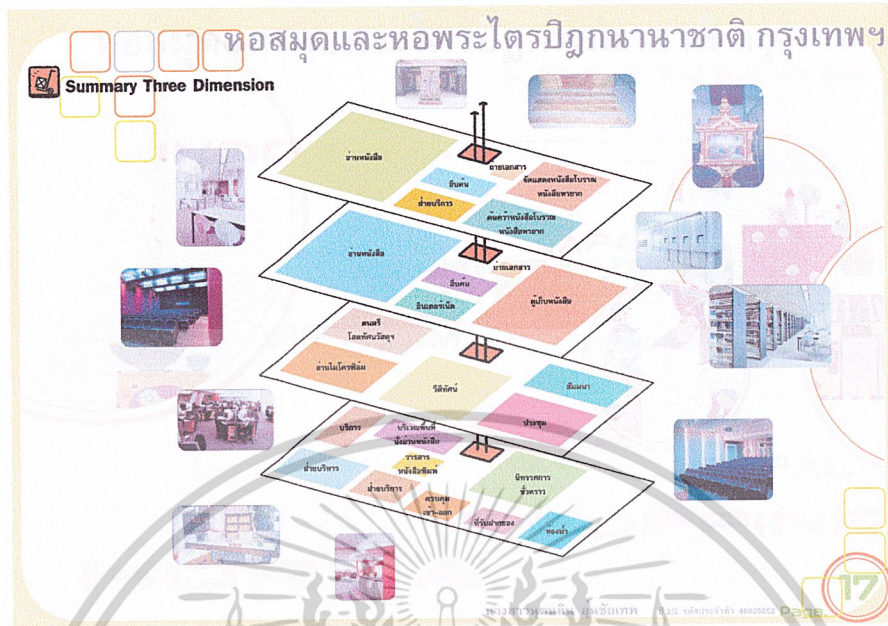
Elements Of Case Study

องค์ประกอบของกรณีศึกษา (กรณีศึกษา)	CASE 1	CASE 2	CASE 3	CASE 4	CASE 1	CASE 2	CASE 3	CASE 4
1. วัตถุประสงค์	1. ศึกษาเนื้อหา	1. ศึกษาเนื้อหา	1. ศึกษาเนื้อหา	1. ศึกษาเนื้อหา	1. ศึกษาเนื้อหา	1. ศึกษาเนื้อหา	1. ศึกษาเนื้อหา	1. ศึกษาเนื้อหา
2. วัตถุประสงค์	2. วิเคราะห์เนื้อหา	2. วิเคราะห์เนื้อหา	2. วิเคราะห์เนื้อหา	2. วิเคราะห์เนื้อหา	2. วิเคราะห์เนื้อหา	2. วิเคราะห์เนื้อหา	2. วิเคราะห์เนื้อหา	2. วิเคราะห์เนื้อหา
3. วัตถุประสงค์	3. สรุปเนื้อหา	3. สรุปเนื้อหา	3. สรุปเนื้อหา	3. สรุปเนื้อหา	3. สรุปเนื้อหา	3. สรุปเนื้อหา	3. สรุปเนื้อหา	3. สรุปเนื้อหา
4. วัตถุประสงค์	4. ศึกษาเนื้อหา	4. ศึกษาเนื้อหา	4. ศึกษาเนื้อหา	4. ศึกษาเนื้อหา	4. ศึกษาเนื้อหา	4. ศึกษาเนื้อหา	4. ศึกษาเนื้อหา	4. ศึกษาเนื้อหา

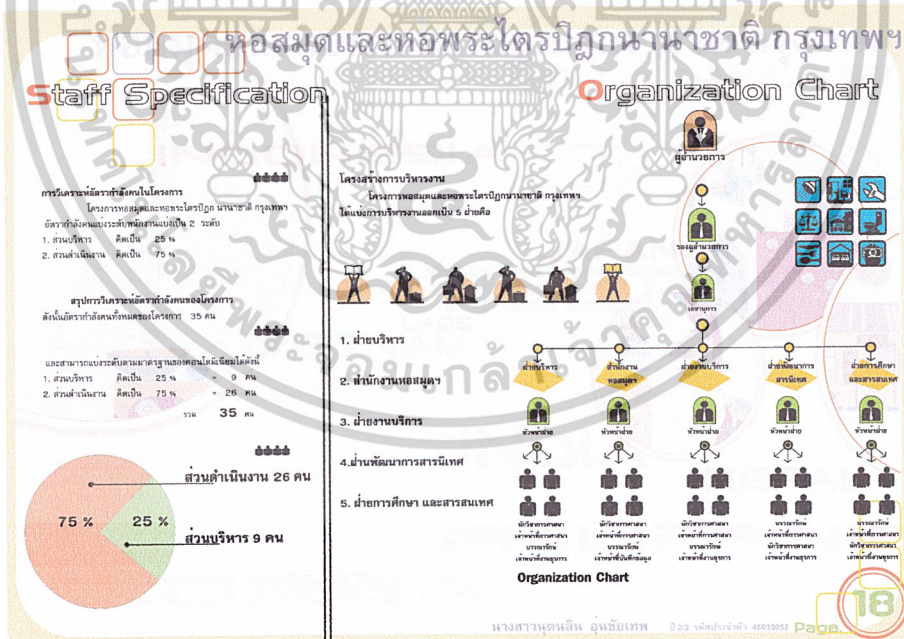
CASE 1 CASE 2 CASE 3 CASE 4 CASE 1 CASE 2 CASE 3 CASE 4

นางสาวเนตติณี อึ้งอัมรินทร์ ปี 22 วิทยาลัยฯ 4603032 Page 16

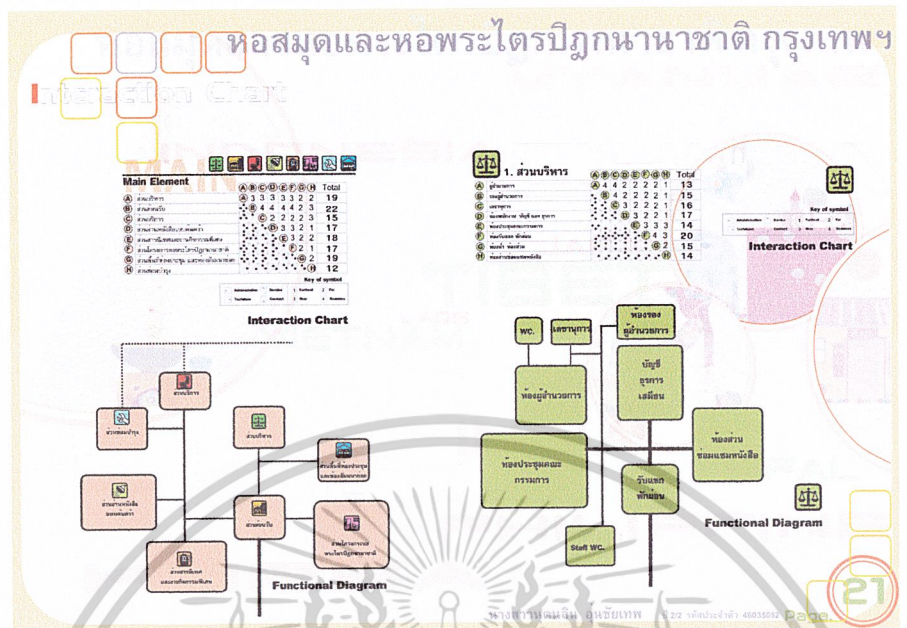
ภาพที่ 4.17 แสดงการศึกษาค้นคว้าตัวอย่าง (2)

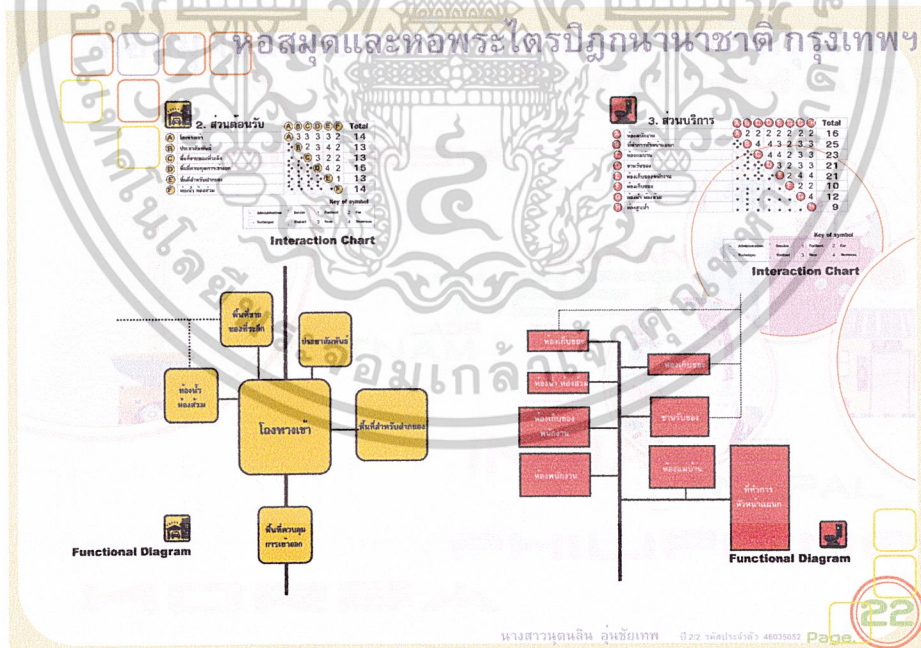
ภาพที่ 4.18 แสดงการศึกษอาคารตัวอย่าง (3)

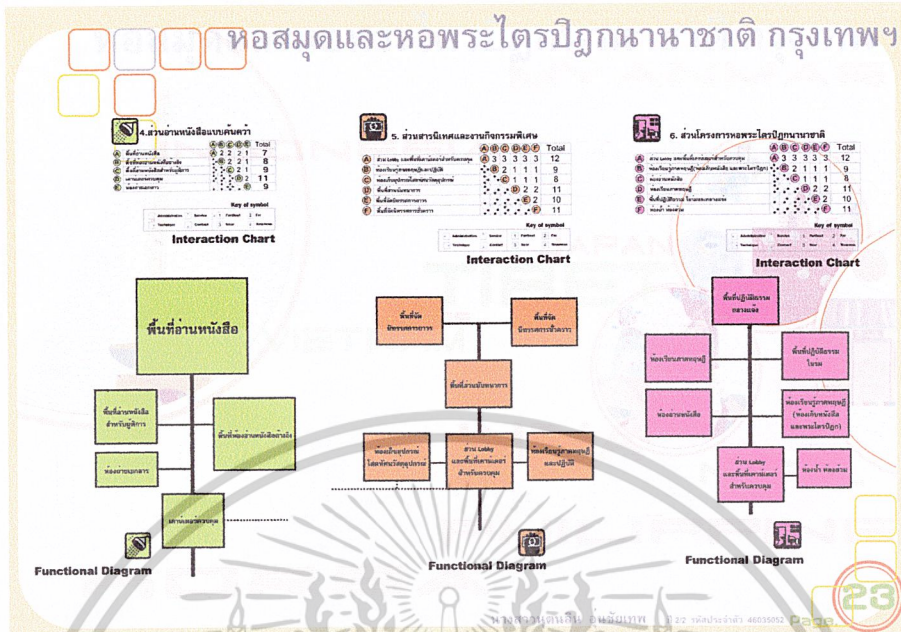
ภาพที่ 4.19 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของโครงการ

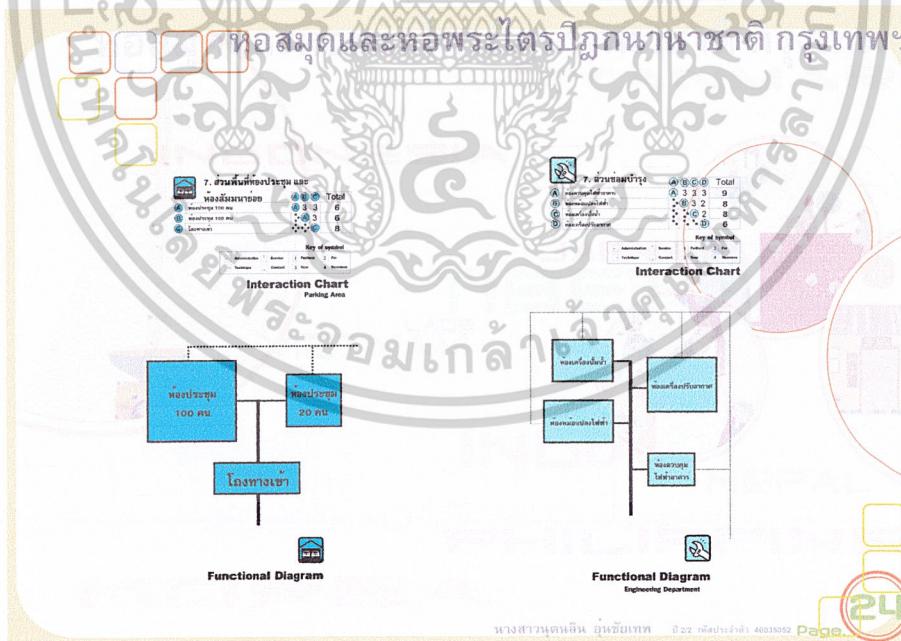
ภาพที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ

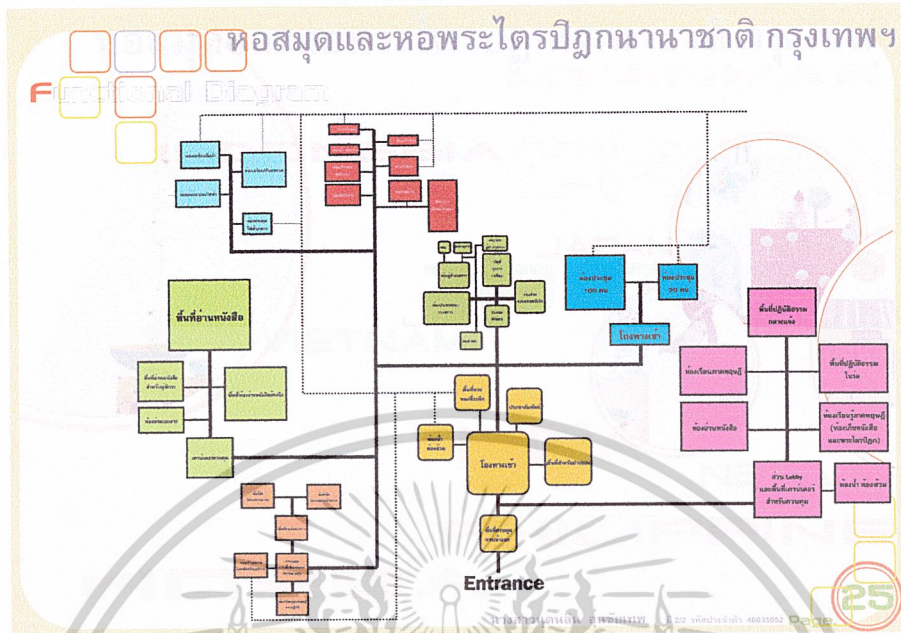
ภาพที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ (2)

ภาพที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ (3)

ภาพที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ (4)

ภาพที่ 4.26 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ (5)

หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

Functional Diagram

หน้า 18

A - MEASURE ARCHITECT DATA
B - แผนผังอาคาร (กรณีอาคารหลายชั้น)
C - CASE STUDY (กรณีโครงการหลายพื้นที่)

หน้า 19

B - แผนผังอาคาร (กรณีอาคารหลายชั้น)
C - ENGINEERING SYSTEM (กรณีโครงการที่มีระบบวิศวกรรม)

Function	Unit	Unit	Area	Volume
1. ส่วนบริหาร				
- สำนักงาน	1	1	6.9	12 C
- ห้องประชุม	1	1	-	9 B
- ห้องปฏิบัติการ	1	1	-	4 C
- ห้องสมุด	8	1	12.00/P	96 C
- ห้องสมุด	1	1	1.50/P	16 B
- ห้องสมุดและหนังสือ	2	1	-	32 B
- ห้องสมุด	1	1	-	3 C
- ห้องสมุด	1	1	-	12 C
รวม			164	
2. ส่วนค้นคว้า				
- ห้องสมุด	80	1	0.92/DR	75 B
- ห้องสมุด	2	1	3.9	7.8 B
- ห้องสมุดและหนังสือ	3	1	-	32 C
- ห้องสมุดและหนังสือ	1	1	4.50	20 C
- ห้องสมุดและหนังสือ	1	1	1.04	7.8 B
- ห้องสมุดและหนังสือ	2	1	4.40/P	8.8 B
- ห้องสมุด	40	1	1.50	60 B
รวม			283	
3. ส่วนบริการ				
- ห้องสมุด	1	1	-	40 C
- ห้องสมุด	3	1	1.50/P	4.5 C
- ห้องสมุด	1	1	1.50/P	13 C
- ห้องสมุด	4	1	8.50/P	34 C
- ห้องสมุด	4	1	1.50/P	6 C
- ห้องสมุด	1	1	-	12 C
รวม			1148	

Function	Unit	Unit	Area	Volume
4. ส่วนค้นคว้า				
- ห้องสมุด	-	-	2.80	100 B
- ห้องสมุด	749	1	2.75/P	2052 B
- ห้องสมุด	10	1	2.75/P	28 B
- ห้องสมุด	2	1	3.00/P	6 B
- ห้องสมุด	5	1	2.00	10 B
- ห้องสมุด	2	1	4.00	8 B
- ห้องสมุด	2	1	3.24	7 B
รวม			2211	
5. ส่วนบริการพิเศษ				
- ห้องสมุด	2	1	3.90	7.8 B
- ห้องสมุด	30	1	3.60/P	108 B
- ห้องสมุด	-	-	-	38 C
- ห้องสมุด	-	-	-	200 B
- ห้องสมุด	-	-	-	209 B
- ห้องสมุด	-	-	-	585 B
รวม			1148	

Function	Unit	Unit	Area	Volume	
6. ส่วนบริการ					
- ห้องสมุด	8	2	3.90	32 B	
- ห้องสมุด	2	1	3.24	7 B	
- ห้องสมุด	6	1	2.00	10 B	
- ห้องสมุด	1	1	2.80	150 B	
- ห้องสมุด	-	-	-	132 B	
- ห้องสมุด	100	1	2.75/P	275 B	
- ห้องสมุด	20	1	-	193 B	
- ห้องสมุด	40	1	-	160 B	
- ห้องสมุด	40	1	-	1540 B	
- ห้องสมุด	-	-	-	1.50	85 B
รวม			2584		
7. ส่วนพื้นที่ห้อง					
- ห้องสมุด	100	1	2.00	200 B	
- ห้องสมุด	20	1	2.00	40 B	
รวม			240		
8. ส่วนซ่อมบำรุง					
- ห้องสมุด	-	-	-	22 C	
- ห้องสมุด	-	-	-	45 C	
- ห้องสมุด	-	-	-	22 C	
- ห้องสมุด	-	-	-	45 C	
รวม			134		

หน้า 20

ภาพที่ 4.27 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

เขตจตุจักร
แหล่งที่ตั้ง

จากผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร 'เขตจตุจักรอยู่ในที่ดินประเภทที่ ๑๑๑ เพื่อกิจการ
นันทนาการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สีเขียวอ่อน) มีวัตถุประสงค์ให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจกรรมรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมของเมือง และสถานบริการ หรือสถานศึกษา เพื่อพักผ่อน เพื่อออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีของภาคนี้ภายใน
ในเขตสามเมือง และศูนย์รองรับนักท่องเที่ยว สามารถเชื่อมต่อกับศูนย์กลางวัฒนธรรมอื่นๆ ได้ดีพอสมควร

เนื้อที่ 22,908 ตารางวา (ไม่รวม
เขตทางรถไฟ และเขตสวนสาธารณะ
A เขตสุขาภิบาล เขตดินแดง และเขตจตุจักร

ลักษณะทางกายภาพ
เขตจตุจักรพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีคูคลองหลายสาย พื้นที่สามารถรองรับการขยายตัว
ในอนาคตได้ทางเข้าฝั่งและสภาพจราจรทางเข้าฝั่งเขตจตุจักรสามารถเข้าได้หลายทางด้วยกัน
ทั้งทางรถไฟสายประจำทาง รถยนต์ส่วนตัว รถไฟฟ้าได้ดิน และรถไฟลอยฟ้าสภาพจราจรค่อนข้าง
คับคั่งในช่วงเร่งด่วน แต่เนื่องจากกำหนดพื้นที่หลายสายทาง และถนนเข้าจึงหลายสายทำให้
สามารถเลือกทางที่สะดวกได้โดยง่าย

ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการดี มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งเขต
ศูนย์หรือภาพและที่คั่นภาพ

มีความเหมาะสมสำหรับการจัดเป็นที่ตั้งโครงการ ซึ่งอยู่ในโลกมากขึ้น เนื่องจากมีความเป็น
ศูนย์กลางของเมืองอยู่มาไกลก็ยังมีบรรยากาศที่ดีอยู่สนับสนุนการจัดตั้งโครงการอีกด้วย
การโยกย้ายที่ดิน
มีที่ว่างรับบริเวณเขตจตุจักรพื้นที่ของทางราชการอยู่มาก ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของราชการให้
รวมไปใช้ที่ว่างของเอกชนที่อยู่ในโครงการจัดดำเนินการได้อย่างดี

ภาพที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งของโครงการ (2)

หอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ

เขตบางกอกน้อย
แหล่งที่ตั้ง

จากผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร 'เขตบางกอกน้อยเป็นพื้นที่อยู่ในเขตที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก (สีน้ำเงิน)
มีวัตถุประสงค์ให้ประโยชน์ที่ดินสำหรับอาคารอยู่อาศัยประเภท ซึ่งมีใช้อาคารขนาดใหญ่พิเศษสูงเกิน 10 ชั้น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัย
ลักษณะอาคารสูง หรืออาคารขนาดใหญ่ใกล้บริเวณศูนย์กลางเมือง สามารถเชื่อมต่อกับศูนย์กลางวัฒนธรรมอื่นๆ ได้ดี

พื้นที่รวม
11,944 ตารางวา (ไม่รวม
คลองสาย และ เขตดินแดง
คลองสาย และ เขตบางกอกใหญ่

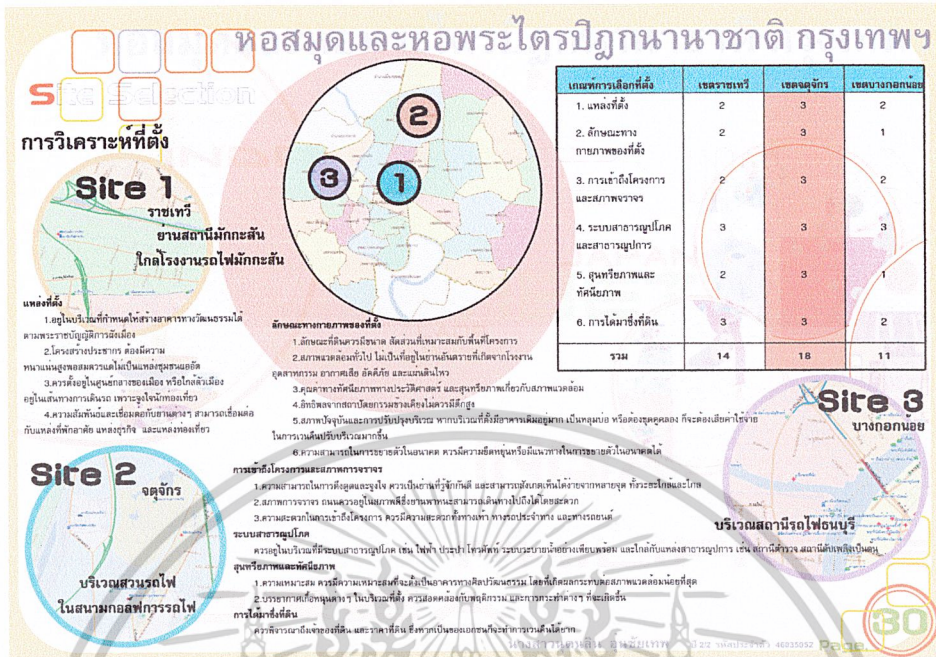
ลักษณะทางกายภาพ
ด้านทิศตะวันออกของเขตมีพื้นที่ของกรมศิลปากร หรือเมื่อเดิมอยู่ ด้านทิศเหนือส่วนใหญ่
เป็นทางรถไฟ ด้านทิศตะวันตกเป็นที่ของกรมรถไฟและที่ของกรมการโยกย้ายแห่งประเทศไทย
ด้านทิศใต้เป็นโรงพยาบาลและที่ของรถไฟบางสาย พื้นที่ไม่สามารถรองรับการขยายตัว
ในอนาคตได้เท่าที่ควร มีข้อจำกัดในการออกแบบมาก เนื่องจากพื้นที่มีอาคารสูงอยู่มาก
การเข้าถึงและสภาพจราจร
การเข้าถึงแบบแยกออกคือสะดวกพอสมควร ทางสามารถวิ่งประจำทาง รถยนต์ส่วนตัว
สภาพถนนดี บางช่วงมีการจราจรติดขัดบ้างในช่วงเวลาที่การจราจรคับคั่งในช่วงเร่งด่วน
การจราจรหนาแน่นในถนนสายหลัก

ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการดี มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งเขต
ศูนย์หรือภาพและที่คั่นภาพ

ไม่มีความเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งโครงการนี้ เพราะมีความผูกพันมากเกินไป
ประกอบกับการขาดบรรยากาศที่ดีในการสนับสนุนการจัดตั้งโครงการ
การโยกย้ายที่ดิน
มีที่ว่างของทางภาครัฐ และเอกชนพร้อมด้วยกัน ที่ของทางภาครัฐยังเป็นที่ยัง
ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของราชการไว้

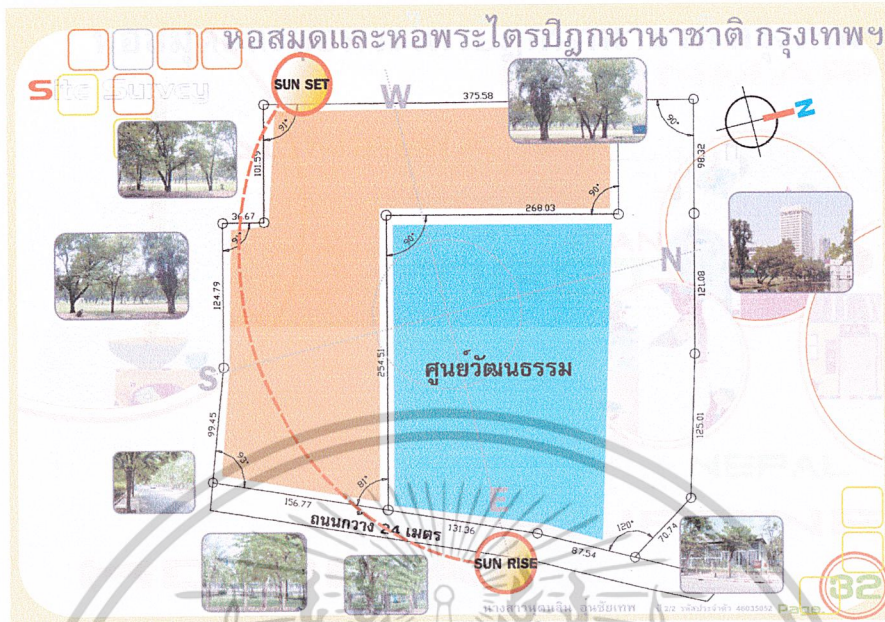
ภาพที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งของโครงการ (3)

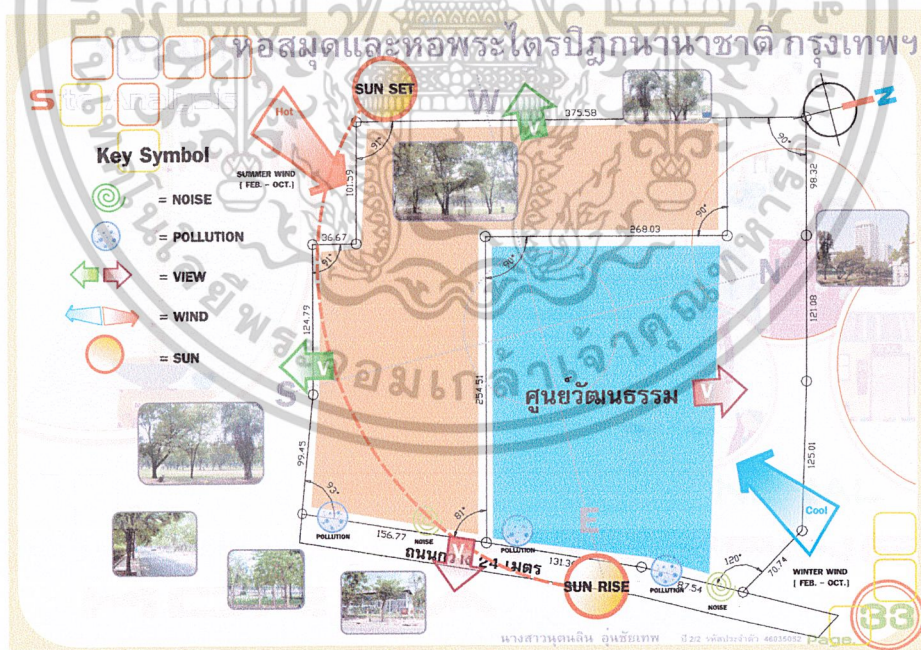
ภาพที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งของโครงการ (4)

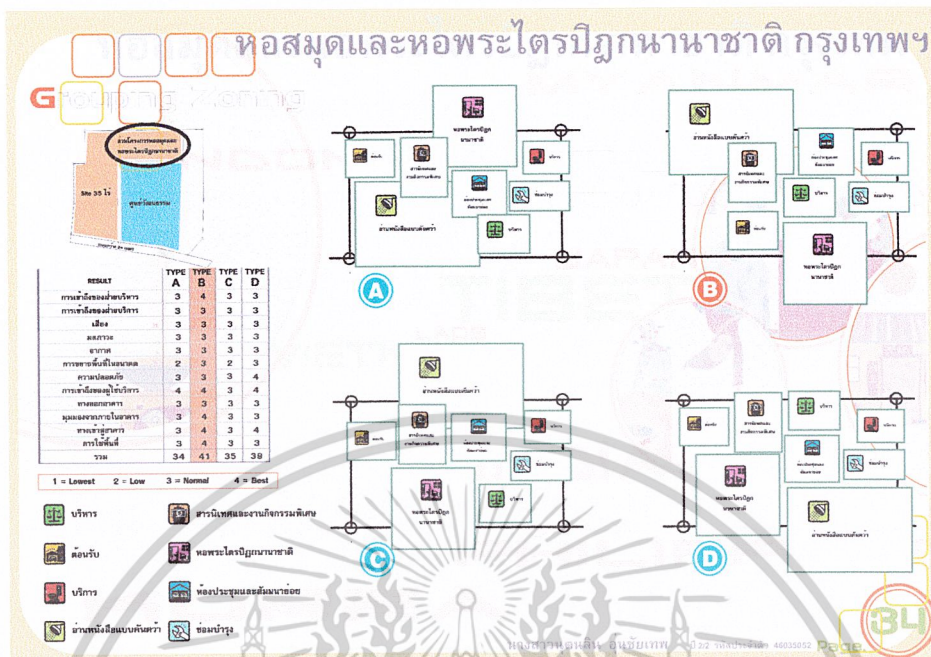
ภาพที่ 4.33 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการ

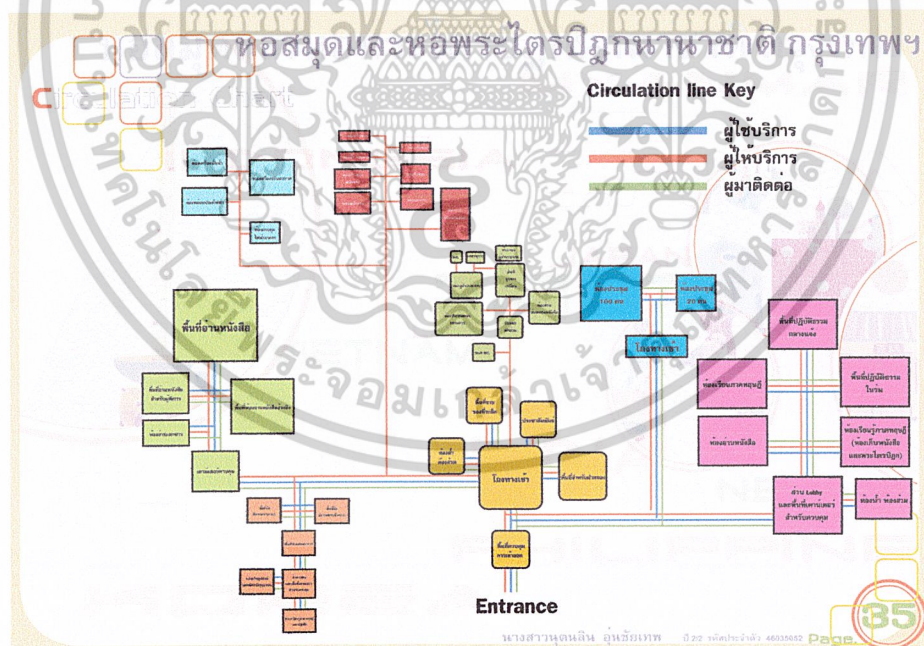
ภาพที่ 4.34 แสดงลักษณะทางกายภาพและบริเวณโดยรอบของที่ตั้งโครงการ

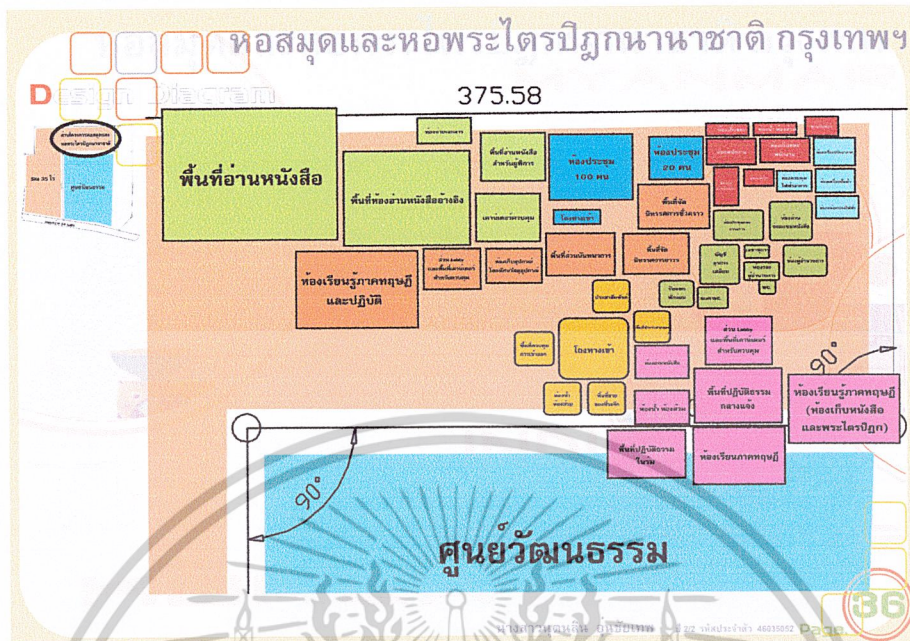
ภาพที่ 4.35 แสดงการวิเคราะห์ที่ที่ตั้งโครงการ

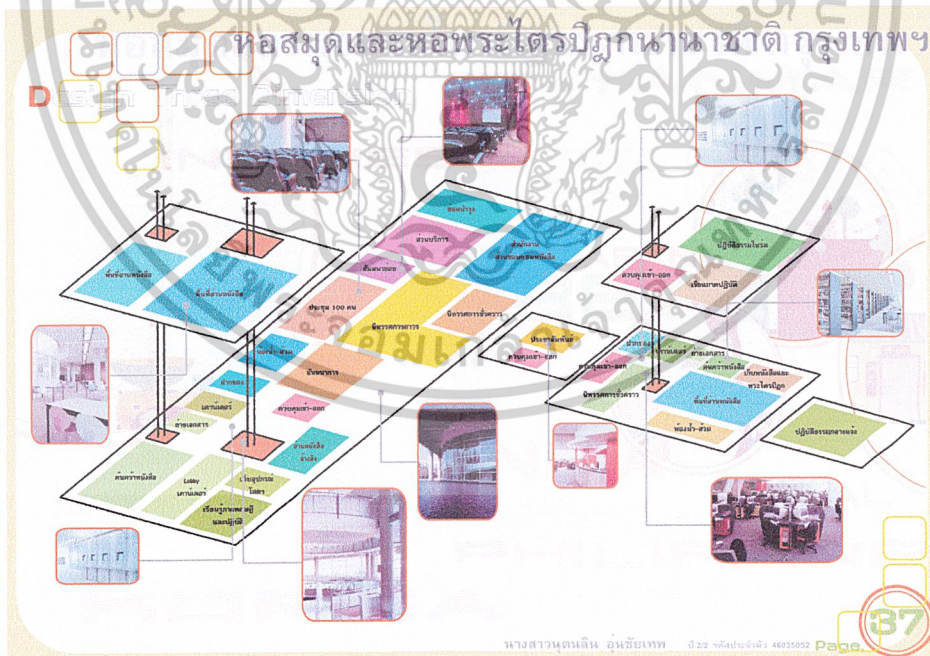
ภาพที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์การจัดวางกลุ่มอาคาร

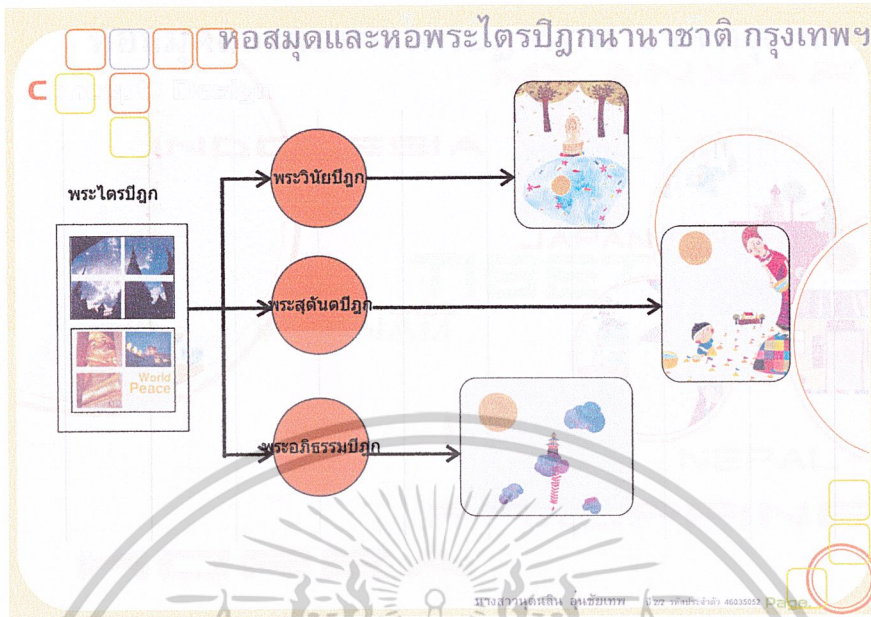
ภาพที่ 4.37 แสดงเส้นทางการสัญจรในโครงการ

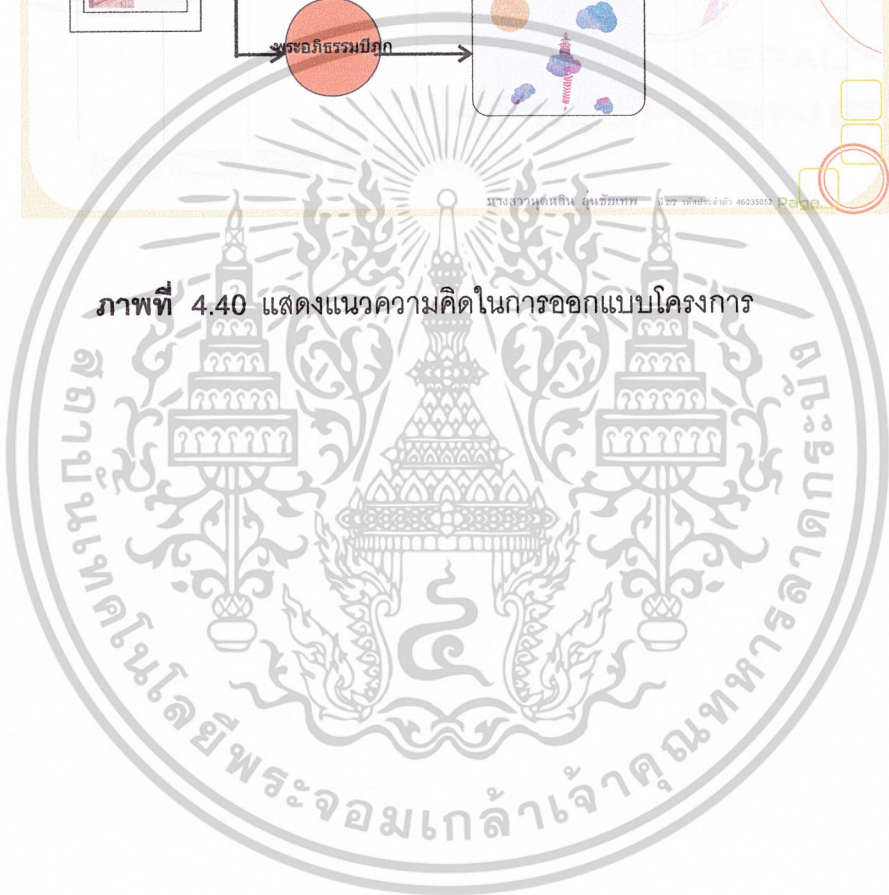
ภาพที่ 4.38 แสดงการจัดวางองค์ประกอบของโครงการ

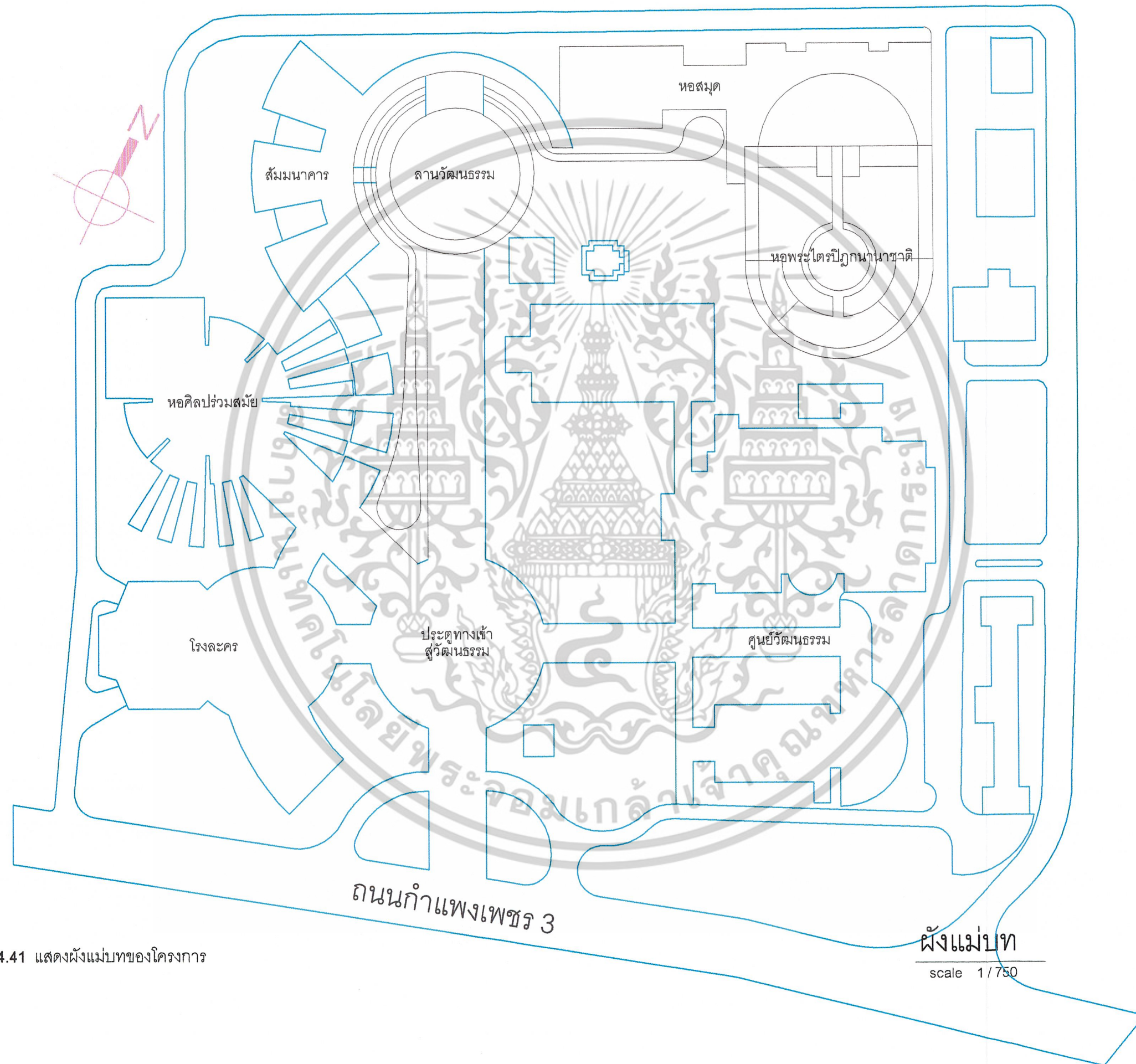

ภาพที่ 4.39 แสดงการจัดวางองค์ประกอบของโครงการ (2)

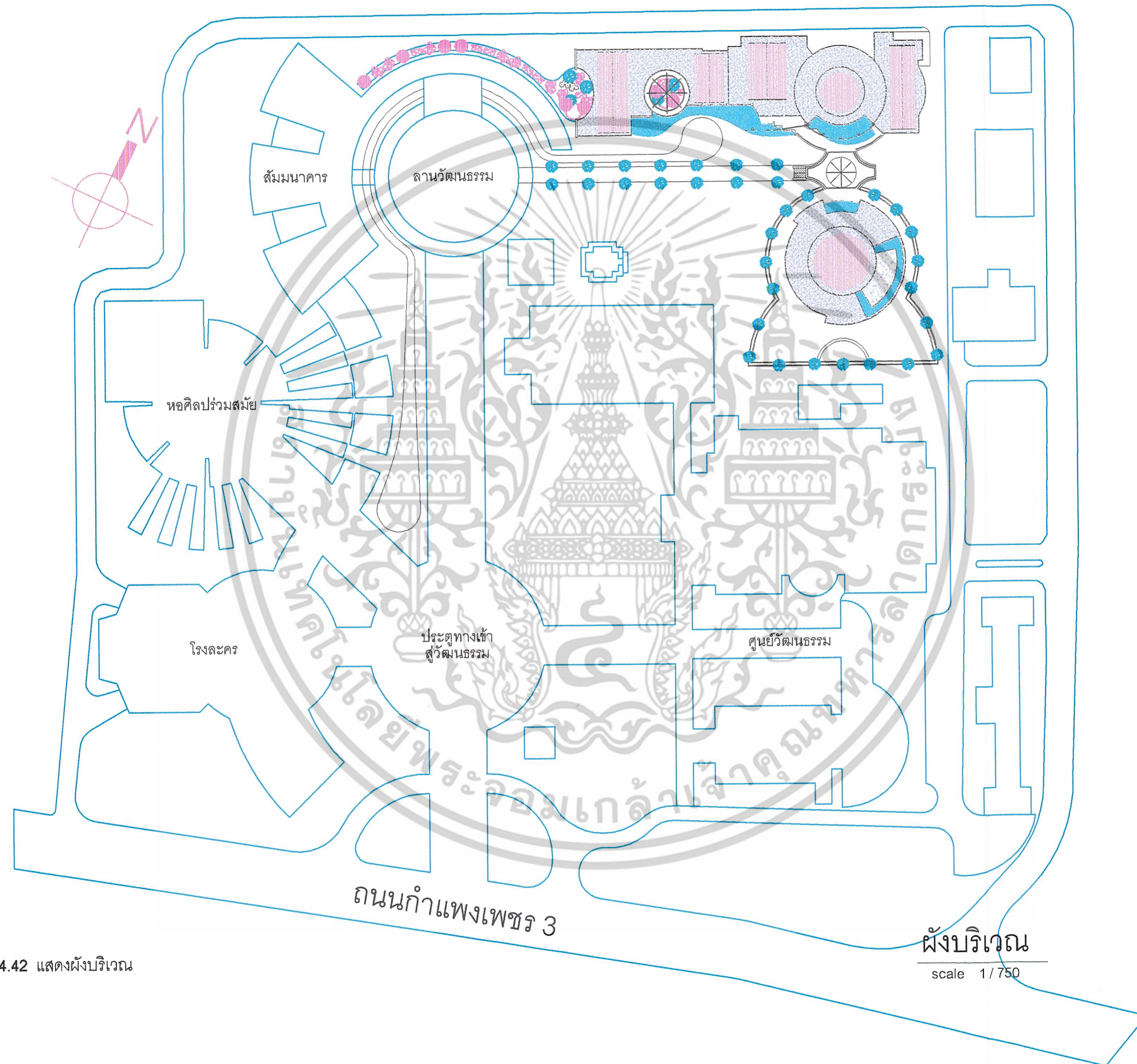
ภาพที่ 4.40 แสดงแนวความคิดในการออกแบบโครงการ

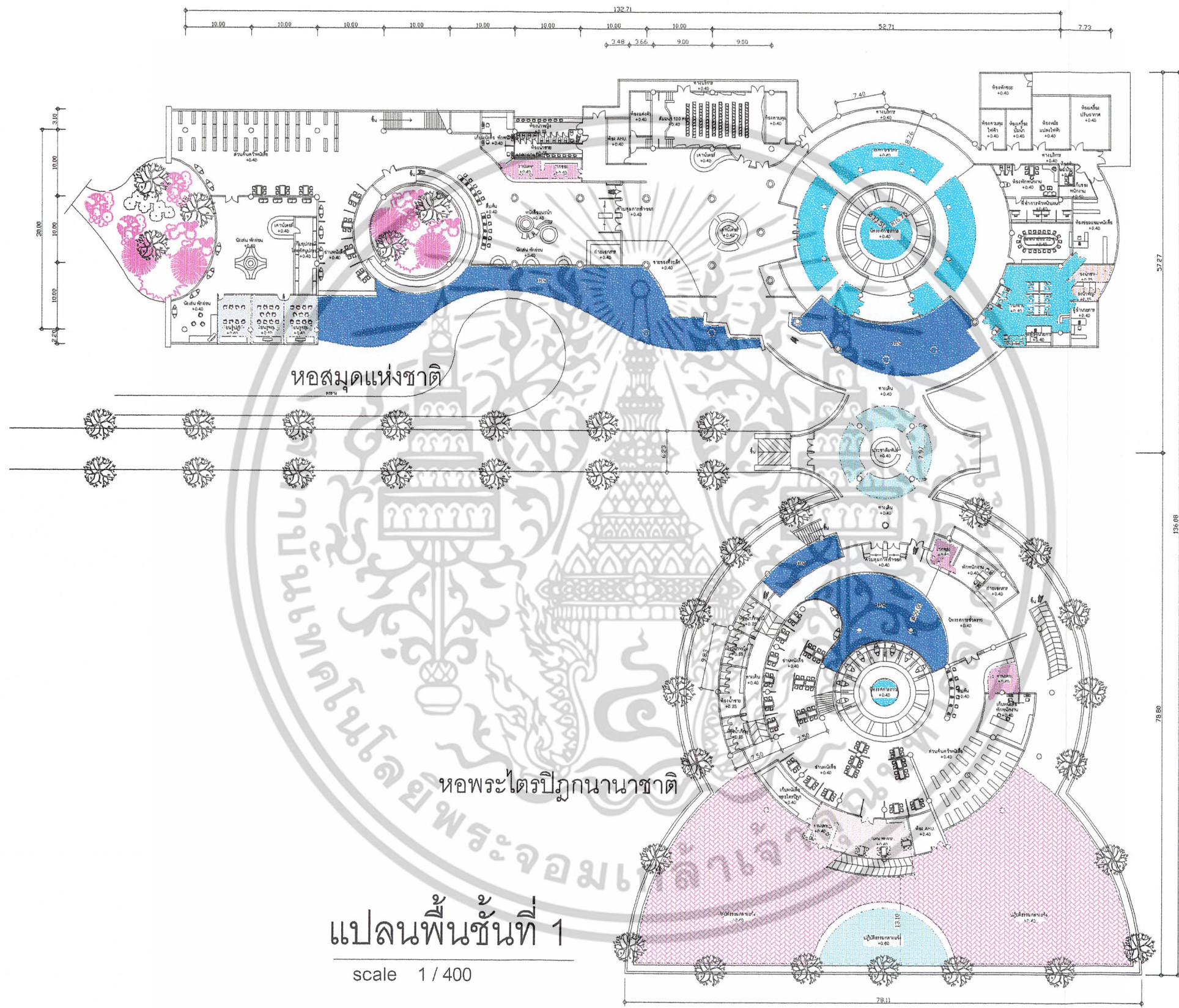
ภาพที่ 4.41 แสดงผังแม่บทของโครงการ

ผังแม่บท
scale 1/750

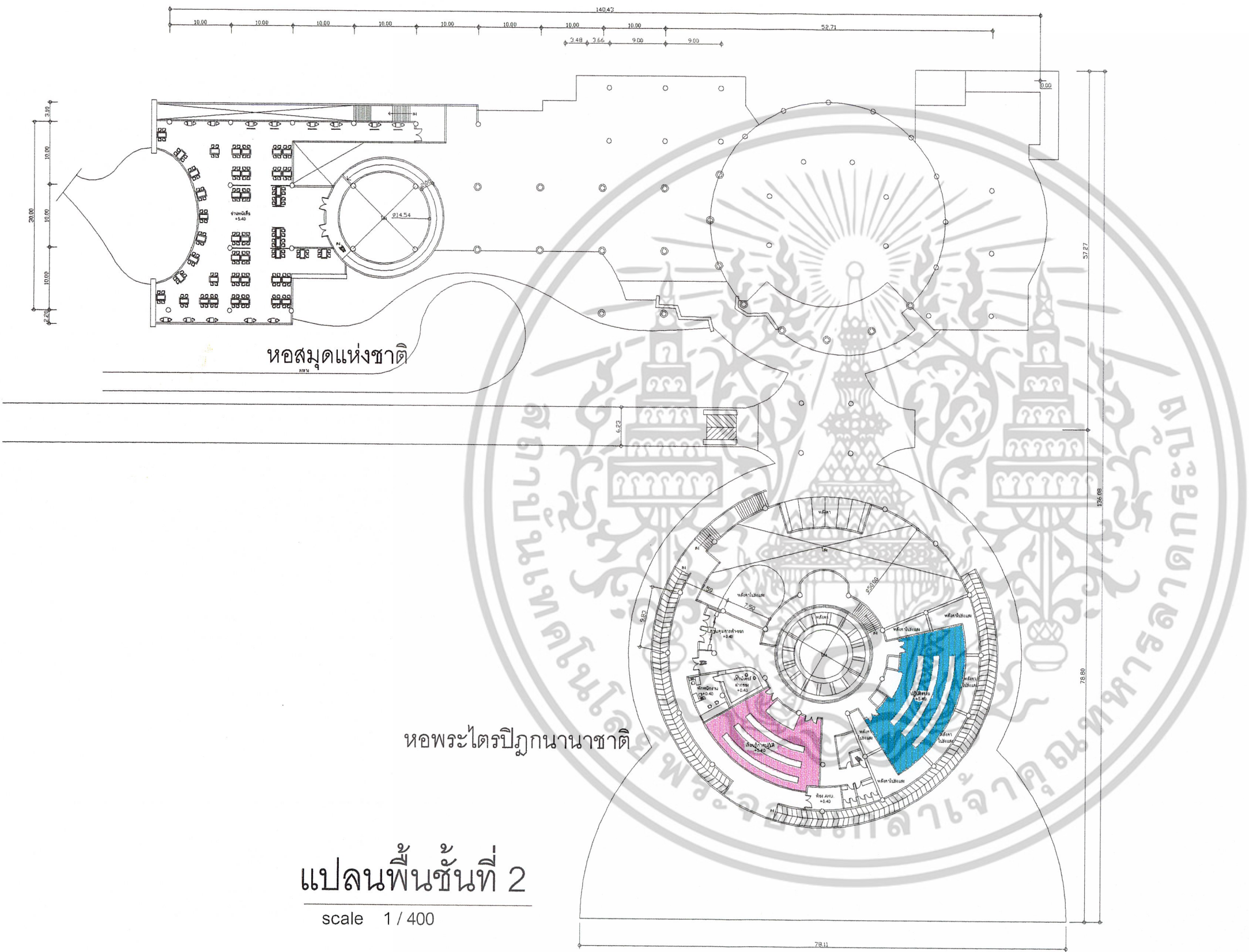

ภาพที่ 4.42 แสดงผังบริเวณ

ผังบริเวณ
scale 1/750

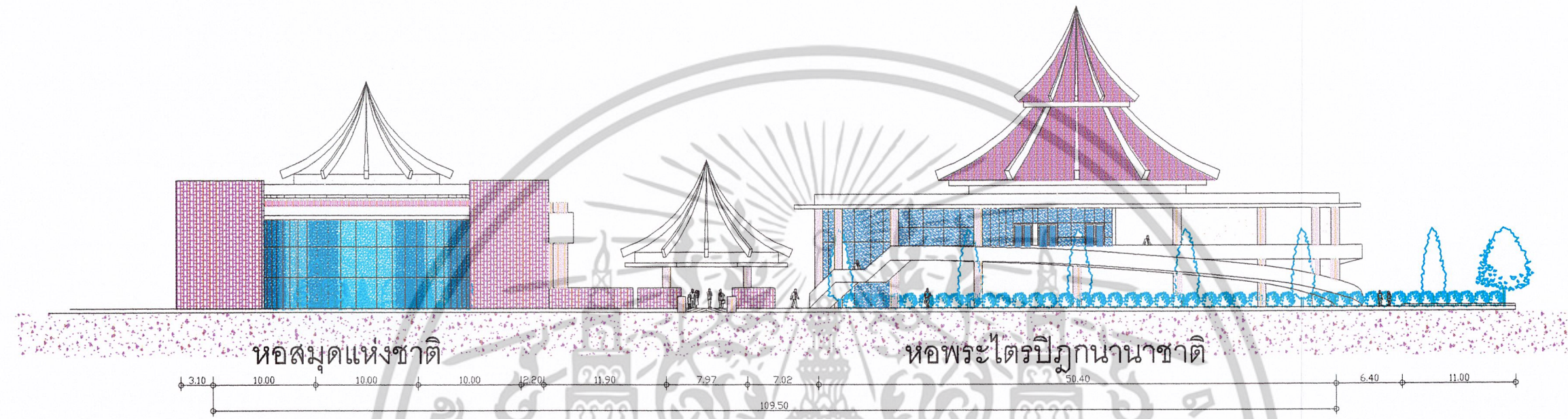

ภาพที่ 4.43 แสดงแปลนพื้นที่ 1

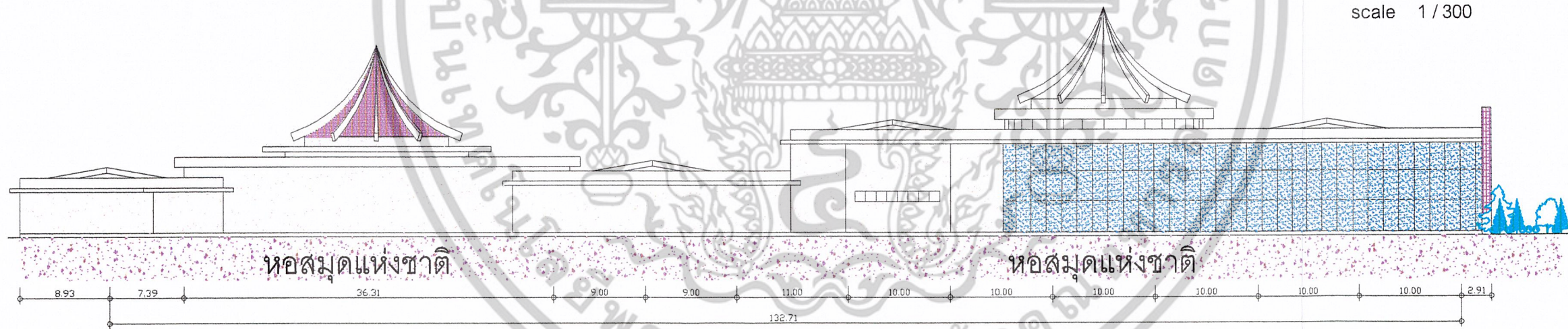
แปลนพื้นที่ 2
scale 1 / 400

ภาพที่ 4.44 แสดงแปลนพื้นที่ 2

รูปด้าน 1

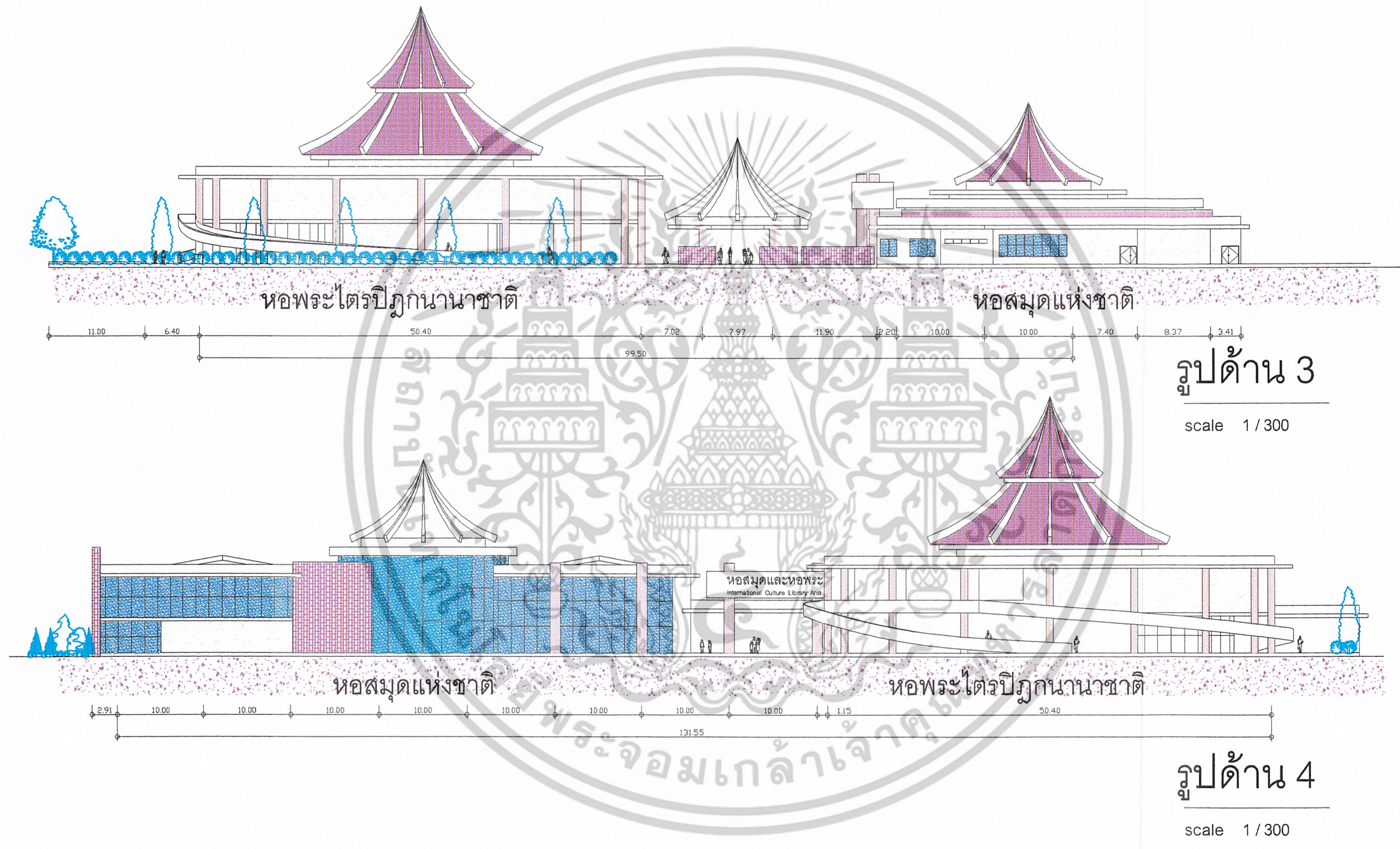
scale 1 / 300

รูปด้าน 2

scale 1 / 300

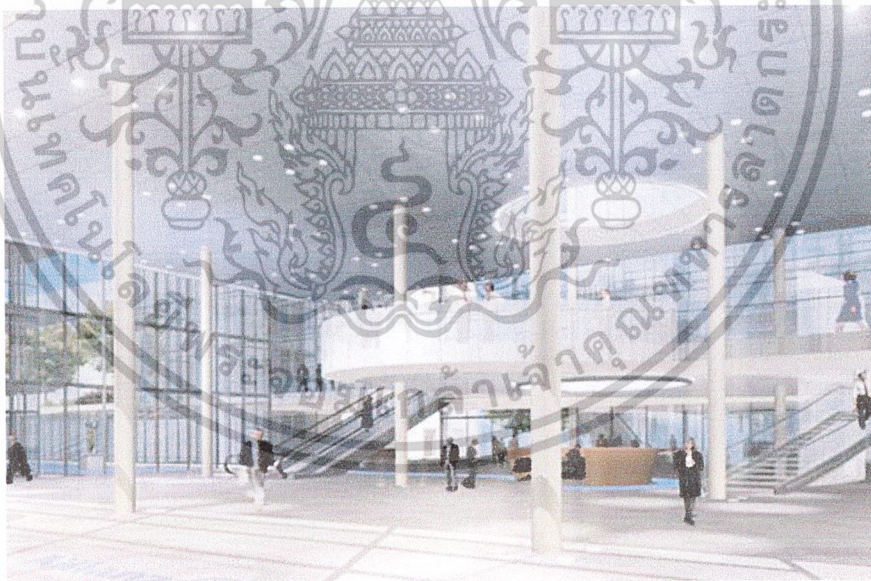
ภาพที่ 4.44 แสดงรูปด้าน 1, 2

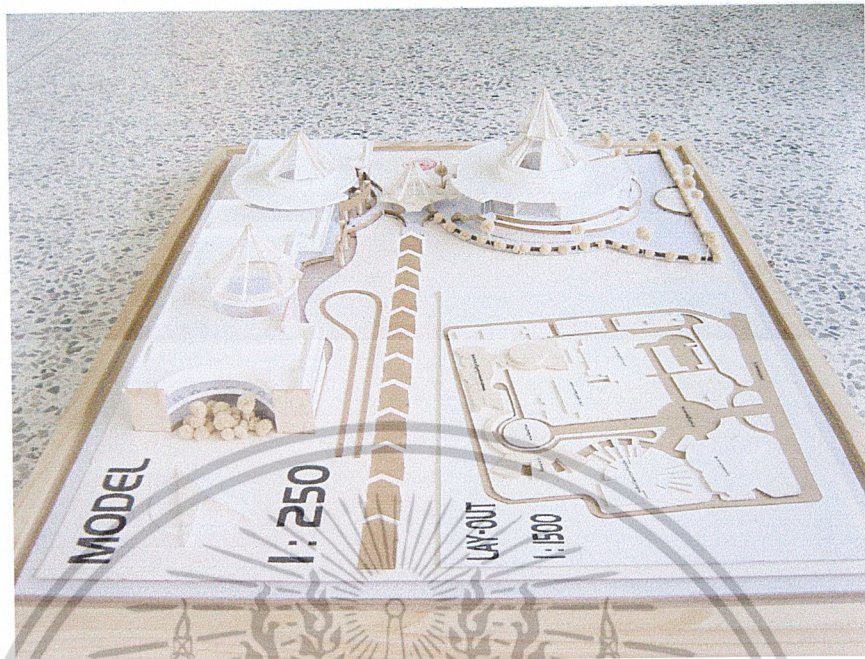
ภาพที่ 4.46 แสดงรูปด้าน 3 , 4

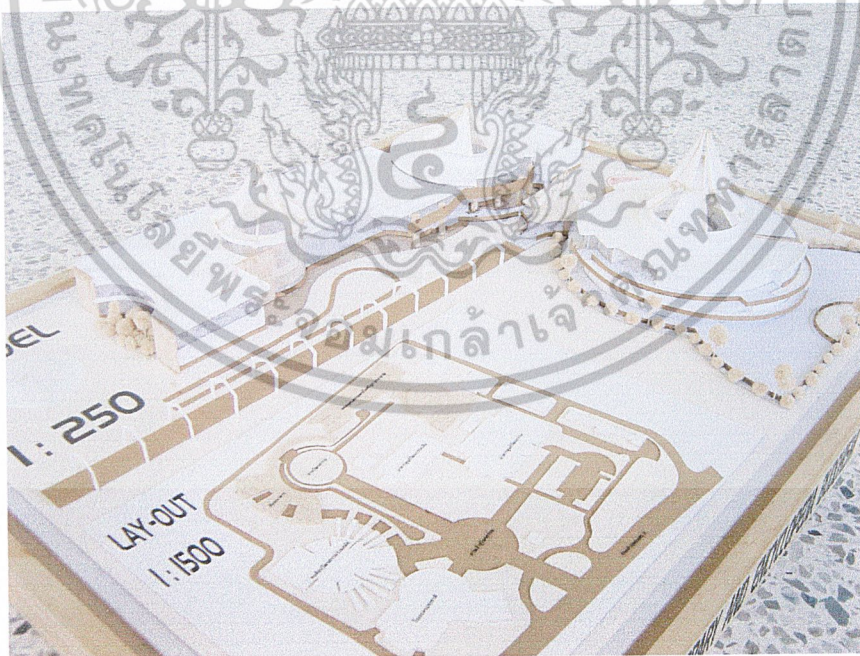
ภาพที่ 4.48 แสดงทัศนียภาพภายนอก

ภาพที่ 4.49 แสดงทัศนียภาพภายใน

ภาพที่ 4.50 แสดงหุ่นจำลอง (1)

ภาพที่ 4.51 แสดงหุ่นจำลอง (2)

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในการที่จะดำเนินงานปฏิรูประบบนิพนธ์โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพมหานคร นั้น สามารถสรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ตามบทต่างๆ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงผลสรุปของปฏิรูประบบนิพนธ์ ดังนี้

บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ ปัญหาต่างๆของโครงการ ความเป็นไปได้เบื้องต้นของโครงการ ขอบเขตของการศึกษา รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำปฏิรูประบบนิพนธ์

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งต้องศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียด เพื่อนำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาประมวลเป็นกระบวนการออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรม รวมทั้ง ข้อมูลทางด้านสถาปัตยกรรม ข้อมูลด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้อง ระบบที่ใช้ในโครงการ และทราบถึงปัญหารวมไปถึงแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำโครงการ

การออกแบบ เป็นการนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบเพื่อต้องการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้สอยมากที่สุด โดยมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่เป็นแบบประยุกต์ และมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นทางงานสถาปัตยกรรม

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลในการทำปฏิรูประบบนิพนธ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจัดทำ โครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎกนานาชาติ กรุงเทพฯ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. การจัดพื้นที่แสดงนิทรรศการถาวรหรือชั่วคราวนั้น ต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับการสัญจรภายใน และภายนอกให้ดีเนื่องจากมีความสำคัญต่อการใช้โครงการมาก
2. พื้นที่จัดวางชั้นวางหนังสือควรมีการคำนวณจำนวนผู้ใช้โครงการที่แน่นอน จะทำให้การจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยในโครงการเป็นไปง่ายขึ้น
3. พื้นที่อ่านหนังสือและจัดวางหนังสือควรมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กัน รวมทั้ง

สามารถรองรับการขยายตัวในอนาคตได้

4. การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการควรเป็นพื้นที่ของทางราชการที่ไม่เสี่ยงประมาณในการจัดซื้อที่ดิน

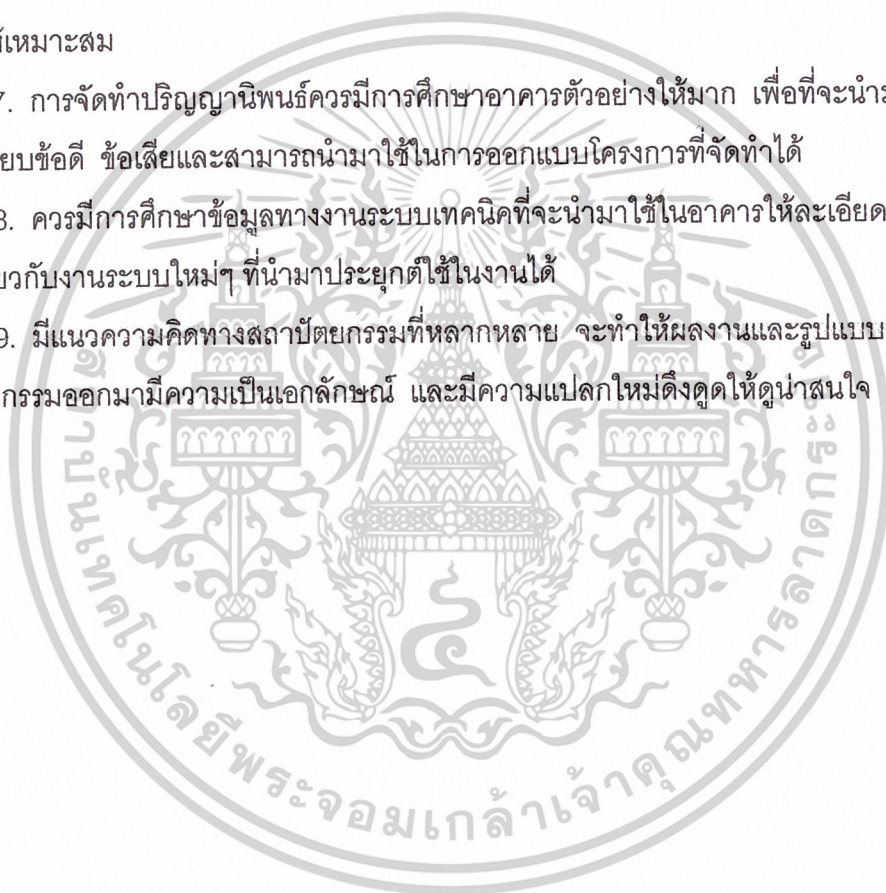
5. การจัดวางรูปแบบอาคารต้องคำนึงถึงผังแม่บทเดิมที่มีมาให้มาก เนื่องจากหากมีการจัดวางอาคารยื่นออกมาในบางจุดมากเกินไป จะทำให้มีผลกระทบกับอาคารข้างเคียงอื่นๆ และการสัญจรทางรถรางที่ตัวผังแม่บทได้วางไว้

6. ระยะเวลาในการทำปฏิญานิพนธ์มีไม่นัก ควรมีการเตรียมพร้อมและแบ่งเวลาการทำงานให้เหมาะสม

7. การจัดทำปฏิญานิพนธ์ควรมีการศึกษาอาคารตัวอย่างให้มาก เพื่อที่จะนำมาเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย และสามารถนำมาใช้ในการออกแบบโครงการที่จัดทำได้

8. ควรมีการศึกษาข้อมูลทางงานระบบเทคนิคที่จะนำมาใช้ในอาคารให้ละเอียด และข้อมูลเกี่ยวกับงานระบบใหม่ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ในงานได้

9. มีแนวความคิดทางสถาปัตยกรรมที่หลากหลาย จะทำให้ผลงานและรูปแบบทางสถาปัตยกรรมออกมามีความเป็นเอกลักษณ์ และมีความแปลกใหม่ดึงดูดให้น่าสนใจ

เอกสารอ้างอิง

ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, การ. จำนวนนักท่องเที่ยว,ค่าใช้จ่ายต่อวันและรายได้ พ.ศ.2541-2546. มีนาคม 2547. WWW.TAT.GO.TH.

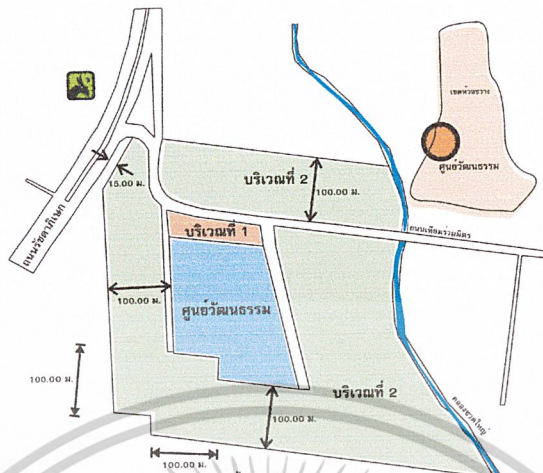
ผังเมือง, กรม. “ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร”. กรุงเทพฯ : กรมผังเมือง, 2542. (อัดสำเนา).

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม พ.ศ.2541-2546. มีนาคม 2547. WWW.NSO.GO.TH.

Enest neufert. [Architecs data](#). new york : With minor Amendments, 1982.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท
บริเวณโดยรอบศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
ในท้องที่แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

บริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร
ที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร

บริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารที่มี
พื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน
1,000 ตารางเมตร หรือความสูงเกิน 9 เมตร

แสดงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร³

จากข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือ
เปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทบริเวณโดยรอบศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ใน
ท้องที่แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร หน้า 5-123 ข้อ 5 ว่าไว้ว่า ภายใน
บริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้าง หรือดัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) ห้องแถวหรือตึกแถว
- (2) อาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร โดยวัดจากระดับถนน หรือขอบทางเท้าที่ใกล้ที่สุด
ถึงส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร

(3) อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร
ดังนั้น การจะเกิดโครงการหอสมุดและหอพระไตรปิฎก นานาชาติ กรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้อง
ทำการเลือกที่ตั้งโครงการใหม่ ดังจะทำการศึกษาพื้นที่ในเขตต่างๆ ต่อไปนี้

³ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร
บางชนิดหรือบางประเภท บริเวณโดยรอบศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในท้องที่เขตห้วยขวาง
กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2532

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ-สกุล นางสาวนุตนลิน อุ่นชัยเทพ
วัน เดือน ปีเกิด 18 มีนาคม
สถานที่เกิด ลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 11/9 หมู่ 8 ต.มะลิกา อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่ 50280
ประวัติการศึกษา

- สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2547 ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ภาควิชาสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรม
- สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2545 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
แผนกวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
- สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2543 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
แผนกวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ

